

รายงานผลการดำเนินงาน โครงการยกระดับสินค้า OTOP ให้ได้มาตรฐาน ปีงบประมาณ 2566

จัดทำโดย กองเทคโนโลยีชุมชน กรมวิทยาศาสตร์บริการ
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

รายงานผลการดำเนินงาน โครงการยกระดับสินค้า OTOP ให้ได้มาตรฐาน ปีงบประมาณ 2566

จัดทำโดย กองเทคโนโลยีชุมชน กรมวิทยาศาสตร์บริการ
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

คำนำ

กรมวิทยาศาสตร์บริการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (วศ.อว.) ได้ดำเนินงานโครงการส่งเสริมวิสาหกิจรายย่อยเพื่อยกระดับสินค้า OTOP ให้ได้มาตรฐาน เพื่อเพิ่มโอกาสทางการตลาดในพื้นที่ภูมิภาค มีวัตถุประสงค์เพื่อนำองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ไปถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับผู้ประกอบการ OTOP SME วิสาหกิจรายย่อย วิสาหกิจชุมชน และชุมชน ให้เกิดการขยายผลอย่างทั่วถึง พัฒนาคุณภาพของวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์ของชุมชนให้มีคุณภาพได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สร้างมูลค่าเพิ่ม เสริมสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง มีศักยภาพในการแข่งขัน สามารถพึ่งพาตนเองได้ และส่งเสริมให้สังคมมีการยกระดับมาตรฐานการครองชีพและความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น โดยดำเนินงานและให้บริการจัดฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี การวินิจฉัยปัญหา ให้คำปรึกษา การวิเคราะห์ทดสอบผลิตภัณฑ์ในห้องปฏิบัติการ การให้ความรู้ ข้อมูลเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านกระบวนการผลิต มาตรฐานผลิตภัณฑ์ และการบริการเครื่องมือวิทยาศาสตร์ด้านการผลิตผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป รวมทั้งการสร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายให้เกิดกลไกความร่วมมือ เพื่อให้เกิดการนำเทคโนโลยีไปใช้ประโยชน์หรือต่อยอดตลอดจนการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการให้มีทักษะตลอดห่วงโซ่การผลิตสู่การตลาดอย่างยั่งยืน

กรมวิทยาศาสตร์บริการ (วศ.) ได้บูรณาการร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ทุกภาคส่วน ได้แก่ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานพาณิชย์จังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้น จึงจัดทำหนังสือรายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี 2566 โครงการส่งเสริมวิสาหกิจรายย่อยเพื่อยกระดับสินค้า OTOP ให้ได้มาตรฐาน เพื่อเพิ่มโอกาสทางการตลาดในพื้นที่ภูมิภาค เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลการดำเนินงานโครงการฯ คาดหวังให้เกิดประโยชน์ในการสร้างการรับรู้ ความเข้าใจในการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ไปปฏิบัติเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาระดับคุณภาพสินค้า ส่งเสริมคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจชุมชน และขอขอบคุณหน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการและชุมชนที่ได้มีส่วนร่วม ในการสนับสนุนให้โครงการฯ ประสบความสำเร็จด้วยดี

กองเทคโนโลยีชุมชน
กรมวิทยาศาสตร์บริการ
กันยายน 2566

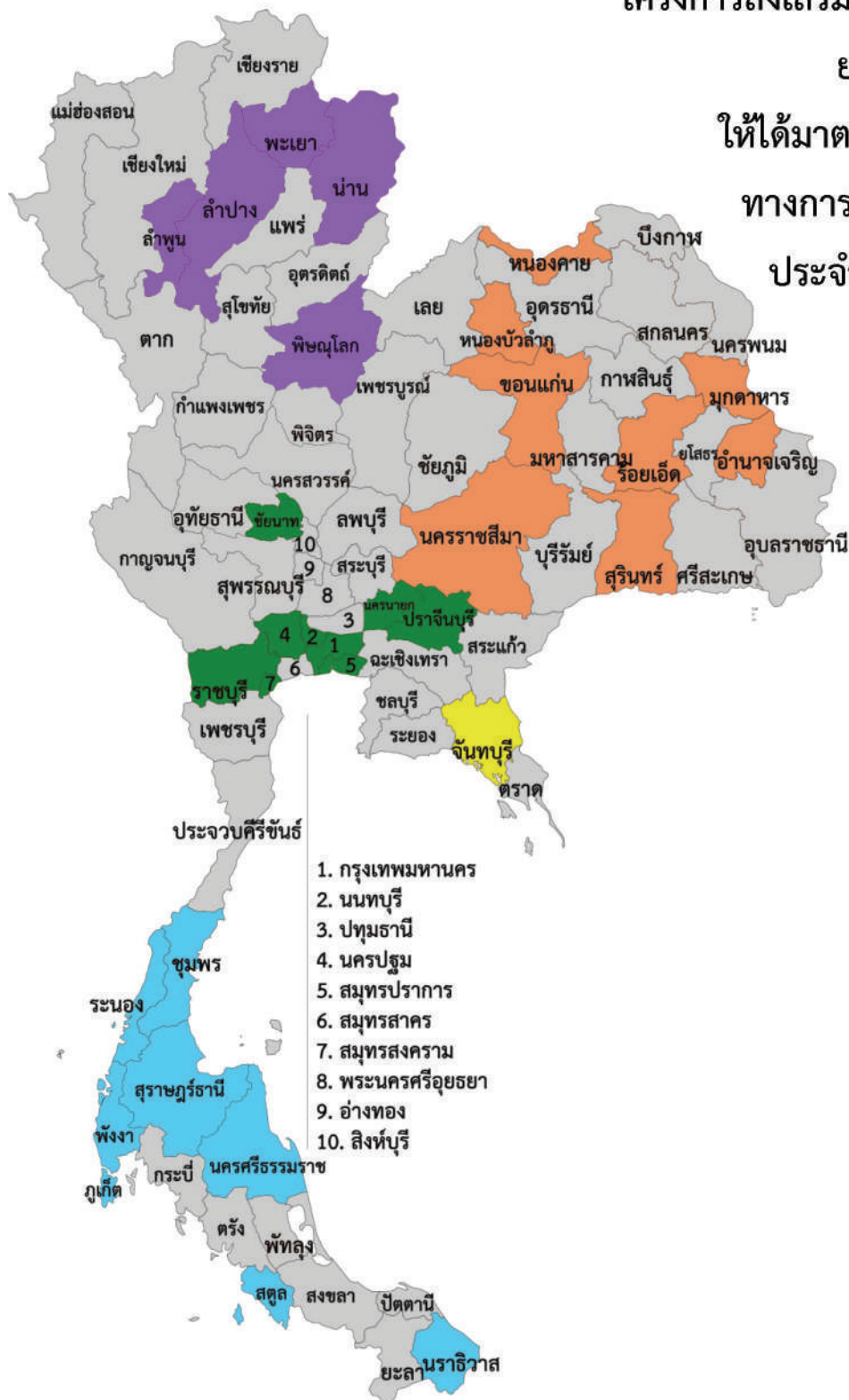
สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ผลการดำเนินงาน	1 - 10
ผลิตภัณฑ์ประเภทอาหารและเครื่องดื่ม	11 - 20
ผลิตภัณฑ์ประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	21 - 32
ผลิตภัณฑ์ประเภทผ้าและเครื่องแต่งกาย	33 - 37
ผลิตภัณฑ์ประเภทของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	
• ผลิตภัณฑ์จักสาน	38 - 41
• ผลิตภัณฑ์เซรามิก	42 - 48
ประเภทอื่น ๆ	
• การปรับปรุงคุณภาพน้ำเพื่อใช้ในกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ ของวิสาหกิจชุมชนและอุปโภคบริโภคของชุมชน	49 - 69
• โครงการส่งเสริมผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์มะพร้าวเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	70 - 77
• โครงการบำบัดน้ำเสียจากกระบวนการย้อมสีสำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ประเภทผ้าทอ	78 - 92
ภาคผนวก	
• ฐานข้อมูลส่งเสริมและยกระดับคุณภาพสินค้า OTOP (http://otop.dss.th)	94
• ฐานข้อมูลการยื่นขอรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนของประเทศไทย (ปี 2553 – 2566)	95 - 101

ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงาน
โครงการส่งเสริมวิสาหกิจรายย่อยเพื่อ
ยกระดับสินค้า OTOP
ให้ได้มาตรฐาน เพื่อเพิ่มโอกาส
ทางการตลาดในพื้นที่ภูมิภาค
ประจำปีงบประมาณ 2566

ผลการดำเนินงาน

ผลการสนับสนุนและเสริมสร้างขีดความสามารถของผู้ประกอบการ OTOP SME วิสาหกิจรายย่อย วิสาหกิจชุมชน และชุมชน ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีรายละเอียด ดังนี้

เป้าหมายเชิงผลผลิต (Output)

- การดำเนินงานในพื้นที่ทุกภูมิภาค รวม 30 จังหวัด ดังนี้

➤ ภาคเหนือ จำนวน 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดลำปาง ลำพูน พะเยา น่าน และพะเยา

- การพัฒนากระบวนการผลิตเซรามิก และให้คำปรึกษาเชิงลึกเพื่อพัฒนากระบวนการสกัดสีย้อมกระบวนการผลิต และการควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ จังหวัดลำปาง
- อบรมหลักสูตร การพัฒนาระบบวิธีการย้อมสีธรรมชาติ เพื่อให้เกิดมาตรฐานกระบวนการผลิตและการกำหนดคุณสมบัติของวัตถุดิบในการย้อมจากธรรมชาติสำหรับผ้าทอมือ จังหวัดลำพูน
- อบรมหลักสูตร การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพร (เกลือขัดผิว ผลิตภัณฑ์บำรุงผิว ผลิตภัณฑ์บำรุงผม และผลิตภัณฑ์สมุนไพรปรับอากาศชนิดเหลว) และจังหวัดน่าน
- อบรมหลักสูตร การย้อมสีธรรมชาติและป้องกันเชื้อราในผลิตภัณฑ์จักสาน จังหวัดพะเยา

➤ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่น หนองบัวลำภู หนองคาย อุดรธานี นครราชสีมา และมุกดาหาร

- อบรมหลักสูตร เทคโนโลยีการแปรรูปข้าวและธัญชาติ จังหวัดร้อยเอ็ด
- อบรมหลักสูตร เทคโนโลยีการยืดอายุการเก็บผลิตภัณฑ์ และลงพื้นที่สำรวจข้อมูลปัญหาการผลิต และให้คำปรึกษาเชิงลึกแก่ผู้ประกอบการ OTOP ประเภทผลิตภัณฑ์ปลาสด จังหวัดขอนแก่น และ
- อบรมหลักสูตร การบำบัดน้ำเสียจากกระบวนการย้อมสี จังหวัดหนองบัวลำภู
- ลงพื้นที่สำรวจความพร้อมในการรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีและเก็บตัวอย่าง น้ำทิ้ง/น้ำเสีย และอบรมหลักสูตร การบำบัดน้ำเสียจากกระบวนการย้อมสีสำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ประเภทผ้าทอ จังหวัดหนองคาย และอุดรธานี
- อบรม เรื่อง การพัฒนากระบวนการผลิตผ้าทอมือและเสนอขายย้อมสีธรรมชาติ จังหวัดมุกดาหาร
- ลงพื้นที่สำรวจข้อมูล และรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการ เรื่องการพัฒนาสูตรการผลิตครีมอาบน้ำสมุนไพรสูตรเย็นให้มีคุณภาพตามมาตรฐานกำหนด จังหวัดนครราชสีมา

➤ **ภาคกลาง** จำนวน 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดปราชญ์บุรี ชัยนาท กรุงเทพฯ นนทบุรี นครนายก นครปฐม ราชบุรี สมุทรปราการ และสมุทรสงคราม

- อบรมหลักสูตร การย้อมสีธรรมชาติและป้องกันเชื้อราในผลิตภัณฑ์จักสาน จังหวัดปราชญ์บุรี
- อบรมหลักสูตร การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพร (สบู่เหลวสมุนไพร แชมพูสมุนไพร ครีมนวดสมุนไพร และผลิตภัณฑ์สมุนไพรปรับอากาศชนิดเหลว) และลงพื้นที่สาธิตการติดตั้งเครื่องกรองน้ำอ่อน เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย จังหวัดชัยนาท
- ให้คำปรึกษาเชิงลึกกับผู้ประกอบการประเภทอาหาร เรื่อง การผลิตเครื่องดื่มน้ำผลไม้และสมุนไพรกึ่งสำเร็จรูป และการวิเคราะห์หาปริมาณกรด ปริมาณแอลกอฮอล์ในผลิตภัณฑ์น้ำหมัก จังหวัดกรุงเทพฯ
- การอบรมผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หลักสูตร เคลือบเซรามิก และการให้สีเคลือบด้วยโลหะออกไซด์ ณ กรมวิทยาศาสตร์บริการ จังหวัดกรุงเทพฯ
- ให้คำปรึกษาเชิงลึกกับผู้ประกอบการประเภทอาหาร เรื่อง การยื่นขอสถานที่ผลิตให้ได้มาตรฐาน และการขอการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ของผลิตภัณฑ์คอกหมูย่าง จังหวัดนนทบุรี
- ให้คำปรึกษาเชิงลึกด้านการพัฒนากระบวนการผลิต การพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ การพัฒนาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ ให้กับผู้ประกอบการในพื้นที่ จังหวัดนครนายก
- อบรมหลักสูตร การพัฒนากระบวนการผลิตเซรามิก ณ ศูนย์ศิลปาชีพสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี
- ลงพื้นที่สำรวจข้อมูลปัญหาและความต้องการของผู้ประกอบการในพื้นที่ จังหวัดนครปฐม
- ฝึกอบรม เรื่อง การพัฒนากระบวนการย้อมสีธรรมชาติและป้องกันเชื้อราในผลิตภัณฑ์ผักตบชวา จังหวัดสมุทรปราการ
- อบรมหลักสูตร การบำบัดน้ำเสียจากการแปรรูปมะพร้าว จังหวัดสมุทรสงคราม

➤ **ภาคใต้** จำนวน 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพังงา ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี สตูล ระนอง นครศรีธรรมราช นราธิวาส และชุมพร

- อบรมหลักสูตร การพัฒนาเทคนิคการกันสัดด้วยการใช้กาวแบ่งทดแทนการใช้เยื่อใบตอกสำหรับการทำผ้าบาติก จังหวัดพังงา
- อบรมหลักสูตร การพัฒนาเทคนิคการกันสัดด้วยการใช้กาวแบ่งทดแทนการใช้เยื่อใบตอกสำหรับการทำผ้าบาติกย้อมสีธรรมชาติ และหลักสูตรการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารโดยใช้ศาสตร์การปรุงอาหารแนวใหม่ : Molecular Gastronomy จังหวัดภูเก็ต

- อบรมหลักสูตร การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพร (แชมพูสมุนไพร ครีมนวดผสมสมุนไพร ผลิตภัณฑ์บำรุงผม ผลิตภัณฑ์สมุนไพรปรับสภาพอากาศชนิดเหลว) จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- ฝึกอบรมโครงการพัฒนาพริกไทยสุโขทัยและผ้าบาติก เรื่อง การกันสัดด้วยการใช้กาบแบ่งสำหรับการทำผ้าบาติกย้อมสีธรรมชาติ ลงพื้นที่ให้คำปรึกษาเชิงลึกและถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตผลิตภัณฑ์ซอสพริกไทยสุโขทัย และติดตั้งตู้อบพลังงานแสงอาทิตย์ พร้อมทั้งสาธิตการใช้งาน และถ่ายทอดเทคโนโลยีกระบวนการทำแห้งเม็ดพริกไทย วิธีการเก็บรักษาและควบคุมคุณภาพเม็ดพริกไทยสุโขทัย จังหวัดสตูล
- ลงพื้นที่สำรวจข้อมูลผู้ประกอบการในพื้นที่ เพื่อพัฒนากระบวนการสกัดสี การผลิตและการควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์ จังหวัดระนอง
- ลงพื้นที่ให้คำปรึกษาเชิงลึกเรื่องการติดตั้งเครื่องกรองน้ำ จังหวัดนครศรีธรรมราช
- อบรมหลักสูตร การพัฒนากระบวนการผลิตเซรามิก จังหวัดนราธิวาส
- ลงพื้นที่สำรวจกลุ่มผู้ประกอบการและติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน จังหวัดชุมพร

➤ **ภาคตะวันออก** จำนวน 1 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี

- การให้คำปรึกษาเชิงลึกกับผู้ประกอบการประเภทอาหาร เรื่อง การยืดอายุการเก็บรักษาของทุเรียน ตัดแต่ง อบรมหลักสูตรการผลิตเครื่องกรองน้ำอ่อนเพื่อใช้ในกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ OTOP และการพัฒนาตู้อบพลังงานแสงอาทิตย์โดยเทคนิคसानแหล่งพลังงานความร้อน (ไฮบริดจ์) สำหรับการเกษตรแปรรูป จังหวัดจันทบุรี

- ผู้เข้ารับการถ่ายทอดความรู้และเรียนรู้ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรม/ฝึกอบรม/แหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการเข้าถึงสื่อในรูปแบบ Lifelong Learning จำนวน 1,055 คน (ค่าเป้าหมาย จำนวน 1,000 คน) แบ่งเป็นหลักสูตรด้าน
 - ประเภทอาหารและเครื่องดื่ม จำนวน 150 คน
 - ประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร จำนวน 221 คน
 - ประเภทของใช้ของประดับตกแต่งและของที่ระลึก จำนวน 303 คน (ผลิตภัณฑ์เซรามิก 170 คน และจักสาน 133 คน)
 - ประเภทผ้าและเครื่องแต่งกาย จำนวน 182 คน
 - ประเภท อื่น ๆ ได้แก่
 - 1) การพัฒนาเครื่องมือและอุปกรณ์ชุมชน 87 คน
 - 2) การบำบัดน้ำเสียจากกระบวนการผลิต 112 คน
- จำนวน SMEs/วิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการพัฒนาด้วย วทน. จำนวน 11 ราย (ค่าเป้าหมาย 10 ผลิตภัณฑ์) ดังนี้
 - เทคโนโลยีการแปรรูปข้าวและธัญชาติ ณ วิสาหกิจชุมชนผลิตแปงข้าวหอมมะลิ 105 จ.ร้อยเอ็ด
 - การปรับปรุงเนื้อสัมผัสให้คงตัวเมื่อผ่านความร้อนของผลิตภัณฑ์เฉาก๊วยในน้ำเชื่อมด้วยแป้งดัดแปร (Modified starch) บริษัท เฉาก๊วยชองคั่น จำกัด จ.สมุทรปราการ
 - การสกัดสีธรรมชาติและการเลือกใช้สารช่วยติดสีให้ได้สีย้อมที่ติดทนในผลิตภัณฑ์ย้อมสีเส้นคล้า และเทคนิคการป้องกันเชื้อราโดยใช้สารที่ปลอดภัยต่อคน วิสาหกิจชุมชนเมืองลุมภู จ.หนองบัวลำภู
 - การกั้นสีด้วยการใช้กาวแปงสำหรับการทำผ้าบาติกย้อมสีธรรมชาติ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรยั่งยืนบ้านหัวควน จ.สตูล
 - การย้อมสีธรรมชาติและการป้องกันเชื้อราที่ปลอดภัยต่อคน วิสาหกิจชุมชนกลุ่มจักสานเศรษฐกิจเรือทอง จ.พิษณุโลก
 - การกั้นสีด้วยการใช้กาวแปงสำหรับการทำผ้าบาติกย้อมสีธรรมชาติ วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวทำอ้อ เทศบาลตำบลทุ่งหว้า จ.สตูล

- เทคโนโลยีการผลิตเครื่องกรองน้ำอ่อนเพื่อใช้ในกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ OTOP วิสาหกิจชุมชนวิถีไท จ.นครศรีธรรมราช
- การพัฒนาสูตรดินสำหรับปั้นครก วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องปั้นดินเผาบ้านกลางก้าวหน้า จ.นครพนม
- การพัฒนารูปแบบและลดตายเครื่องประดับ กลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์จากดินผสมบ้านรางกระเบา จ.นครปฐม
- การพัฒนาผลิตภัณฑ์บำรุงผม วิสาหกิจชุมชนขมิ้นชันศาลาไทยและเกษตรแปรรูป จ.สุราษฎร์ธานี
- การพัฒนาผลิตภัณฑ์บำรุงผม วิสาหกิจชุมชนวังโขกอนุรักษ์สมุนไพร และแปรรูปพืชเกษตรสมุนไพร จ.สุราษฎร์ธานี

● จำนวน 82 ผลิตภัณฑ์ (ค่าเป้าหมาย 80 ผลิตภัณฑ์) แบ่งเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทต่างๆ ดังนี้

☆ ผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่ม จำนวน 16 ผลิตภัณฑ์

1. แป้งชุบทอดกรอบจากแป้งข้าวหอมมะลิ 105
(วิสาหกิจชุมชนผลิตแป้งข้าวหอมมะลิ 105 จังหวัดร้อยเอ็ด)
2. ก๋วยเตี๋ยวมีenangอบเคลือบซ็อกโกแลต (นางรพีพร ศิลาน้อย (ระพี บานาน่า) จังหวัดชุมพร)
3. ลูกหยีกวนสามรสไม่มีเมล็ด (วิสาหกิจชุมชนป่าเขียว จังหวัดพัทลุง)
4. ข้าวแผ่นกรอบเสริมโปรตีนจากจิ้งหรีด (วิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวกล้องวันทนกุล จังหวัดร้อยเอ็ด)
5. ปลาสามตัว (กลุ่มแปรรูปปลาบ้านหนองทุ่ม จังหวัดขอนแก่น)
6. ปลาหยอ (กลุ่มแปรรูปปลาบ้านหนองทุ่ม จังหวัดขอนแก่น)
7. มัลเบอร์รี่ผสมโกจิเบอร์รี่อบแห้ง
(วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์แปรรูปไทยลี้บ้านสะแกย จังหวัดน่าน)
8. ปลาจืด (กลุ่มแปรรูปอาหาร จังหวัดขอนแก่น)
9. ภาชนะทานได้จากแป้งข้าวหอมมะลิ (วิสาหกิจชุมชนผลิตแป้งข้าวหอมมะลิ 105 จังหวัดร้อยเอ็ด)
10. เฉาก๊วยเนื้อก้อน ตรา โชคอนันต์ (บริษัท เฉาก๊วย โชคอนันต์ จำกัด จังหวัดสมุทรปราการ)
11. เฉาก๊วยในน้ำเชื่อม ตรา โชคอนันต์ (บริษัท เฉาก๊วย โชคอนันต์ จำกัด จังหวัดสมุทรปราการ)
12. เฉาก๊วยมุก ตรา โชคอนันต์ (บริษัท เฉาก๊วย โชคอนันต์ จำกัด จังหวัดสมุทรปราการ)
13. เฉาก๊วยเยลลี่ ตรา โชคอนันต์ (บริษัท เฉาก๊วย โชคอนันต์ จำกัด จังหวัดสมุทรปราการ)
14. เตอะบั้ง เฉาก๊วย ตรา โชคอนันต์ (บริษัท เฉาก๊วย โชคอนันต์ จำกัด จังหวัดสมุทรปราการ)
15. ก๋วยเตี๋ยวมีenangอบชุบแป้งทอด (กลุ่มก๋วยเตี๋ยวมีenangอบแปรรูปบ้านหนองบัว จังหวัดชุมพร)

16. ขนมหินอบแห้ง (ปีทูท) (วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลผลิตการเกษตรบ้านขมน้อย จังหวัดเลย)

★ ผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร จำนวน 20 ผลิตภัณฑ์

1. สบู่เหลวกาแฟ (กลุ่มโรงคั่วกาแฟ วังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา)
2. สารสกัดกาแฟคั่วอ่อน (กลุ่มโรงคั่วกาแฟ วังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา)
3. Coffee shampoo (กลุ่มโรงคั่วกาแฟ วังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา)
4. Coffee body Scrub (กลุ่มโรงคั่วกาแฟ วังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา)
5. ครีมนวดผสมสมุนไพรมะกรูด (กลุ่มสมุนไพรดุจธารา จังหวัดตรัง)
6. แชมพูผสมครีมนวดผสมสมุนไพร (กลุ่มสุชาวดี จังหวัดสงขลา)
7. สบู่เปลือกมังคุดน้ำมันมะพร้าว (กลุ่มสุชาวดี จังหวัดสงขลา)
8. โลชั่นนมแพะผสมมะหาด (กลุ่มสุชาวดี จังหวัดสงขลา)
9. เกลือขัดผิวสมุนไพร (กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกลือสินเฮอร์ขัดผิวพรรณนิการ์ จังหวัดน่าน)
10. สมุนไพรแห้งอบตัว (กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกลือสินเฮอร์ขัดผิวพรรณนิการ์ จังหวัดน่าน)
11. แชมพูใบหมี่ผสมขิง (กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสมุนไพรบ้านร่องแง จังหวัดน่าน)
12. พิมเสนดอกเกลิอผสมน้ำมันหอมระเหยกลั่นดอกไม้ (กลุ่มสะปะบ่อเกลิอ จังหวัดน่าน)
13. สบู่เหลวผสมดอกเกลิอ (กลุ่มคนต้มเกลิอ จังหวัดน่าน)
14. บาล์มทาผิว (กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจันใจ จังหวัดน่าน)
15. สมุนไพรระงับกลิ่นกายชนิดล้างออก (กลุ่มสมุนไพรหอมอรุณทิพย์ จังหวัดน่าน)
16. สบู่รังไหมน้ำผึ้งดอกเกลิอ (กลุ่มคนต้มเกลิอ จังหวัดน่าน)
17. สบู่ละอองทิพย์ (กลุ่มสมุนไพรโพล์ค 101 จังหวัดร้อยเอ็ด)
18. เซรั่มบำรุงผิวหน้า (กลุ่มสมุนไพรโพล์ค 101 จังหวัดร้อยเอ็ด)
19. เจลล้างหน้าสมุนไพร (กลุ่มสมุนไพรแม่คำ จังหวัดสุรินทร์)
20. สบู่กลีเซอรินรังไหมผสมน้ำผึ้ง (กลุ่มสมุนไพรกนกวรรณ จังหวัดสุรินทร์)

★ ผลิตภัณฑ์ผ้าและเครื่องแต่งกาย จำนวน 25 ผลิตภัณฑ์

1. ผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติจากลูกบูน (กลุ่มโครงการพัฒนากาชาดไทย (บ้านทุ่งรัก) จังหวัดพังงา)
2. ผ้าบาติกย้อมสีธรรมชาติจากลูกบูน (กลุ่มโครงการพัฒนากาชาดไทย (บ้านทุ่งรัก) จังหวัดพังงา)
3. ผ้าคลุมไหล่ย้อมสีธรรมชาติจากลูกบูน (กลุ่มโครงการพัฒนากาชาดไทย (บ้านทุ่งรัก) จังหวัดพังงา)

4. ผ้าทอย้อมสีธรรมชาติ (กลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านดงสาร จังหวัดบึงกาฬ)
5. หมวกย้อมสีธรรมชาติ (กลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านดงสาร จังหวัดบึงกาฬ)
6. เสื้อผ้าปักจากสีธรรมชาติ (กลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านดงสาร จังหวัดบึงกาฬ)
7. ผ้าพื้นย้อมสีธรรมชาติจากครั้ง (กลุ่มทอผ้าบ้านห้วยปิง จังหวัดลำพูน)
8. ผ้ายกใหญ่โบราณลายมะลิเลื้อย (กลุ่มทอผ้าบ้านห้วยปิง จังหวัดลำพูน)
9. ผ้าพื้นย้อมสีธรรมชาติจากครั้ง (กลุ่มนาบุญหมอยกดอก จังหวัดลำพูน)
10. ผ้ายกใหญ่ (กลุ่มนาบุญหมอยกดอก จังหวัดลำพูน)
11. ผ้าพื้นย้อมสีธรรมชาติจากครั้ง (กลุ่มหมอยกดอกลำพูน จังหวัดลำพูน)
12. ผ้ายกใหญ่ (กลุ่มหมอยกดอกลำพูน จังหวัดลำพูน)
13. ผ้าบาติกย้อมสีธรรมชาติจากแสมแดง (วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงและอนุรักษ์ควายไทย บ้านไม้ขาว จังหวัดภูเก็ต)
14. ผ้าบาติกย้อมสีธรรมชาติจากเปลือกเพกา (วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงและอนุรักษ์ควายไทย บ้านไม้ขาว จังหวัดภูเก็ต)
15. ผ้าบาติกย้อมสีธรรมชาติจากดอกดาวเรือง (วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงและอนุรักษ์ควายไทย บ้านไม้ขาว จังหวัดภูเก็ต)
16. ผ้าบาติกย้อมสีธรรมชาติจากคราม ดาวเรือง (วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงและอนุรักษ์ควายไทย บ้านไม้ขาว จังหวัดภูเก็ต)
17. ชุดผ้าทอมือย้อมสีธรรมชาติจากใบสัก (กลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านดงสาร จังหวัดบึงกาฬ)
18. เสื้อครามปักสีธรรมชาติ (กลุ่มทอผ้าย้อมครามบ้านดงสาร จังหวัดบึงกาฬ)
19. ผ้าขาวม้าทอมือย้อมสีธรรมชาติจากดอกดาวเรือง (กลุ่มทอผ้าย้อมสีธรรมชาติ จังหวัดอุดรธานี)
20. ผ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ (กลุ่มทอผ้าย้อมสีธรรมชาติ จังหวัดอุดรธานี)
21. ผ้ามัดหมี่ทอมือย้อมสีธรรมชาติจากดอกดาวเรือง (กลุ่มทอผ้าย้อมสีธรรมชาติ จังหวัดอุดรธานี)
22. ผ้ามัดหมี่ทอมือย้อมสีธรรมชาติจากเปลือกประดู่ (กลุ่มทอผ้าย้อมสีธรรมชาติ จังหวัดอุดรธานี)
23. ผ้าบาติกย้อมคราม (กลุ่มมัดย้อมสีธรรมชาติบ้านศิรีวง จังหวัดนครศรีธรรมราช)
24. ผ้าถุงทอมือลายโบราณย้อมสีธรรมชาติ (กลุ่มสตรีทอผ้าลายโบราณบ้านสระบัวท่า จังหวัดสุพรรณบุรี)
25. ผ้าทอมือย้อมสีธรรมชาติจากครั้ง (กลุ่มอาชีพหัตถกรรมอุตสาหกรรมในครัวเรือน จังหวัดพิษณุโลก)

☆ ผลิตภัณฑ์ของใช้ของประดับตกแต่งและของที่ระลึก จำนวน 10 ผลิตภัณฑ์

จักสาน

1. กระเป๋าจักสานหญ้าแฝกย้อมสีธรรมชาติจากแก่นฝาง (กลุ่มสตรีสหกรณ์ผลิตภัณฑ์หญ้าแฝกบ้านกือขาว จังหวัดพะเยา)
2. กระเป๋าจักสานจากเส้นคล้า (วิสาหกิจชุมชนเมืองลุ่มภู จังหวัดหนองบัวลำภู)
3. กระติ๊บข้าวจักสานจากเส้นคล้า (วิสาหกิจชุมชนเมืองลุ่มภู จังหวัดหนองบัวลำภู)
4. กระเป๋าจักสานจากใบลาน (กลุ่มจักสานใบลานบ้านวังขอนแดง จังหวัดปราจีนบุรี)
5. โคมไฟจากหญ้าแฝก (กลุ่มสตรีสหกรณ์ผลิตภัณฑ์หญ้าแฝกบ้านกือขาว จังหวัดพะเยา)

เซรามิก

1. ชุดแก้วกาแฟเซรามิกกลีบบะเพรา (ศูนย์ศิลปาชีพบ้านทุ่งจี จังหวัดลำปาง)
2. กระถางจากต้นแบบพิมพ์ 3 มิติ (3D Printer) (ศูนย์ศิลปาชีพบ้านแม่ต๋ำ จังหวัดลำปาง)
3. แจกัน (ศูนย์ศิลปาชีพบ้านรอดต้นบาต จังหวัดนราธิวาส)
4. แก้วมัท (ศูนย์ศิลปาชีพสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี)
5. ดอกกรวณผึ้ง (ศูนย์ศิลปาชีพเครื่องปั้นดินเผา พระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ จังหวัดนราธิวาส)

☆ ผลิตภัณฑ์ประเภทอื่น ๆ จำนวน 11 ผลิตภัณฑ์

การพัฒนาเครื่องมือและอุปกรณ์ชุมชน

1. ปลาแดดเดียว (วิสาหกิจชุมชนวิถีไท จังหวัดนครศรีธรรมราช)
2. ปลาตุ๋น (วิสาหกิจชุมชนวิถีไท จังหวัดนครศรีธรรมราช)
3. สเปรย์ปรับอากาศ (วิสาหกิจชุมชนชมชาติหนองบัว จังหวัดกาญจนบุรี)
4. สเปรย์ทำความสะอาด (วิสาหกิจชุมชนชมชาติหนองบัว จังหวัดกาญจนบุรี)
5. โอโรมาเจล (วิสาหกิจชุมชนชมชาติหนองบัว จังหวัดกาญจนบุรี)
6. ปลาแดดเดียว (ประมงพื้นบ้าน อำเภอลำลูก จังหวัดจันทบุรี)
7. พริกไทยดำเม็ด (วิสาหกิจชุมชนพริกไทยแปลงใหญ่ จังหวัดจันทบุรี)
8. พริกไทยขาวเม็ด (วิสาหกิจชุมชนพริกไทยแปลงใหญ่ จังหวัดจันทบุรี)
9. พริกไทยดำป่น (วิสาหกิจชุมชนพริกไทยแปลงใหญ่ จังหวัดจันทบุรี)
10. พริกไทยขาวป่น (วิสาหกิจชุมชนพริกไทยแปลงใหญ่ จังหวัดจันทบุรี)
11. พริกไทยเม็ดดำพื้นเมือง (วิสาหกิจชุมชนคนเอาถ่านบ้านไสเหนือ จังหวัดนครศรีธรรมราช)

- จำนวนชุมชน/ท้องถิ่นที่การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) เข้าไปช่วยพัฒนา จำนวน 14 ชุมชน (ค่าเป้าหมาย 12 ชุมชน) แบ่งเป็นชุมชนด้านต่างๆ ดังนี้

เป้าหมายเชิงผลลัพธ์ (Outcome)

ผู้ประกอบการได้รับการพัฒนาและมีรายได้เพิ่มขึ้น สร้างผลกระทบทางเศรษฐกิจ 42.723 ล้านบาท
 (ค่าเป้าหมาย 33 ล้านบาท) แบ่งเป็นผู้ประกอบการแต่ละประเภท ดังนี้

- ผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่ม จำนวน 11.400 ล้านบาท
- ผลิตภัณฑ์ผ้าและเครื่องแต่งกาย จำนวน 11.421 ล้านบาท
- ผลิตภัณฑ์ของใช้ ของประดับตกแต่งและของที่ระลึก จำนวน 5.500 ล้านบาท
- ผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร จำนวน 4.050 บาท
- ผลิตภัณฑ์อื่นๆ (การพัฒนาเครื่องมือและอุปกรณ์ชุมชน) จำนวน 10.352 บาท

ผลิตภัณฑ์ประเภทอาหาร และเครื่องดื่ม

ประเภทอาหารและเครื่องดื่ม

บทนำ

การผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ประเภทอาหารและเครื่องดื่ม เป็นการนำวัตถุดิบที่มีในท้องถิ่นมาผ่านกระบวนการแปรรูป โดยอาศัยภูมิปัญญาของคนในชุมชนมาพัฒนาเป็นสินค้าที่มีเอกลักษณ์และเป็นที่ต้องการของตลาด ซึ่งผู้ประกอบการที่ผลิตสินค้าจำเป็นต้องได้รับอนุญาตสถานที่ผลิตจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ตามที่กฎหมายกำหนด และสามารถยื่นขอมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) เพื่อยกระดับคุณภาพของสินค้าชุมชน ทำให้ผู้บริโภคเกิดความเชื่อมั่น สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ชุมชน รวมทั้งเพิ่มโอกาสในการแข่งขันทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ

ในปีงบประมาณ 2566 กลุ่มวิจัยและพัฒนาอาหารแปรรูป กองเทคโนโลยีชุมชน กรมวิทยาศาสตร์บริการ (วศ.) ได้ร่วมจัดทำโครงการส่งเสริมวิสาหกิจรายย่อยเพื่อยกระดับสินค้า OTOP ให้ได้มาตรฐานในพื้นที่ภูมิภาค โดยเจ้าหน้าที่ วศ. ได้ดำเนินกิจกรรมทั้งการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่ผู้ประกอบการในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่น ภูเก็ต และพังงา เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการนำองค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการผลิต การลงพื้นที่ให้คำปรึกษาและการให้คำปรึกษาผ่านทางโทรศัพท์และช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ แก่ผู้ประกอบการในพื้นที่จังหวัดขอนแก่นหนองบัวลำภู กรุงเทพมหานคร นนทบุรี และจันทบุรี โดยเจ้าหน้าที่ วศ. ได้นำปัญหาและความต้องการของผู้ประกอบการมาเป็นโจทย์ในการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ภายในห้องปฏิบัติการ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิตให้สินค้ามีคุณภาพตรงตามมาตรฐานกำหนด ตลอดจนได้ให้คำแนะนำในการปรับปรุงกระบวนการผลิตให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ดีในการผลิต (GMP) และการยืดอายุการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์ รวมทั้งการวิเคราะห์คุณภาพผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ผลิตภัณฑ์เป็นที่ต้องการของผู้บริโภคและมีคุณภาพสอดคล้องตามมาตรฐานกำหนด

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการและยกระดับคุณภาพสินค้า OTOP ประเภทอาหารและเครื่องดื่มให้มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานและเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค

ผลการดำเนินงาน

การจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ/สัมมนา/ถ่ายทอดเทคโนโลยี

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	ชื่อหลักสูตร / หัวข้อบรรยาย	พื้นที่	จำนวนผู้เข้ารับ การฝึกอบรม (ราย)
1	9 – 10 พฤศจิกายน 2565	หลักสูตร “เทคโนโลยีการแปรรูป ข้าวและธัญชาติ”	ณ วิสาหกิจชุมชนผลิตแป้ง ข้าวหอมมะลิ 105 อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด	35
2	7 – 8 ธันวาคม 2565	หลักสูตร “เทคโนโลยีการยืดอายุ การเก็บผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป (ประเภทปลาสดและการแปรรูป ปลา)”	ณ องค์การบริหารส่วน ตำบลบ้านกง อำเภอหนองเรือ จังหวัด ขอนแก่น	33
3	8 – 9 กุมภาพันธ์ 2566	หลักสูตร “การพัฒนาผลิตภัณฑ์ อาหารโดยใช้ศาสตร์การปรุง อาหารแนวใหม่ : Molecular Gastronomy”	ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ภูเก็ต ตำบลรัชฎา อำเภอเมือง ภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต	36

จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “เทคโนโลยีการแปรรูปข้าวและธัญชาติ” ระหว่างวันที่ 9 – 10
พฤศจิกายน 2565 ณ วิสาหกิจชุมชนผลิตแป้งข้าวหอมมะลิ 105 อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “เทคโนโลยีการยืดอายุการเก็บผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป (ประเภทปลา ส้มและการแปรรูปปลา)” ระหว่างวันที่ 7 – 8 ธันวาคม 2565 ณ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกง อำเภอนองเรือ จังหวัดขอนแก่น

จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “การพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารโดยใช้ศาสตร์การปรุงอาหารแนวใหม่ : Molecular Gastronomy” ระหว่างวันที่ 8 – 9 กุมภาพันธ์ 2566 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ตำบลรัษฎา อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต

การให้คำปรึกษาเชิงลึกแก่ผู้ประกอบการเพื่อแก้ปัญหาผลิตภัณฑ์

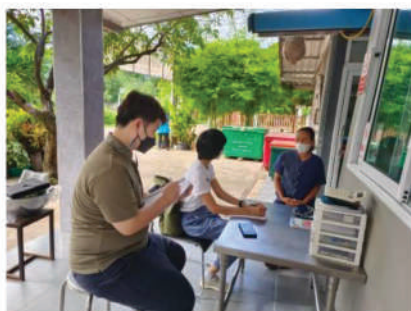
วัน เดือน ปี	ผู้ประกอบการ / พื้นที่ / จังหวัด	ผลิตภัณฑ์	ความต้องการ/ ปัญหา	วิธีดำเนินการ / แนวทางการแก้ไข
18 ตุลาคม 2565	แขวงสะพานสูง เขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร (ให้คำปรึกษาทาง โทรศัพท์)	- เครื่องดื่มน้ำ ผลไม้ - สมุนไพรกึ่ง สำเร็จรูป	- ผู้ประกอบการ ต้องการการผลิต เครื่องดื่มน้ำ ผลไม้และ สมุนไพรกึ่ง สำเร็จรูป	- วศ. ให้คำปรึกษาแนะนำการผลิต เครื่องดื่มน้ำผลไม้และสมุนไพร กึ่งสำเร็จรูป และกรรมวิธีการ ผลิตที่เหมาะสม
26 มกราคม 2566	สวนภูทิพย์ธารา ตำบลบ่อเวฬุ อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี (ให้คำปรึกษาทาง โทรศัพท์)	- ทุเรียนตัดแต่ง พร้อมบรรจุภัณฑ์	- ผู้ประกอบการ ต้องการยืดอายุ การเก็บรักษา ของทุเรียนตัด แต่ง	- วศ. ให้คำปรึกษาแนะนำเรื่อง เทคโนโลยีการยืดอายุผลิตภัณฑ์ ทุเรียนตัดแต่งพร้อมบรรจุภัณฑ์ ด้วยวิธีการจัดการวัตถุดิบ การคัดแยก ร่วมกับการเลือกใช้ บรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสม
30 มกราคม 2566	(ไอแอมคอกหมูย่าง) ตำบลท่าทราย อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี (ให้คำปรึกษาทาง โทรศัพท์)	- คอกหมูย่าง	- ผู้ประกอบการ ต้องการยื่นขอ สถานที่ผลิตให้ ได้มาตรฐาน และการขอการ รับรอง มาตรฐาน มผช. ของผลิตภัณฑ์ คอกหมูย่าง	- วศ. ให้คำปรึกษาแนะนำเรื่องการ ยื่นขอการรับรองสถานที่ผลิต และการขอการรับรองมาตรฐาน มผช.
2 กุมภาพันธ์ 2566	(บริษัท กา รันตี เอ็นจิเนียริง) แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร (ให้คำปรึกษาทาง โทรศัพท์)	- น้ำหมัก	- ผู้ประกอบการ ต้องการ วิเคราะห์หา ปริมาณกรด ปริมาณ แอลกอฮอล์ใน ผลิตภัณฑ์น้ำ หมัก	- วศ. ให้คำปรึกษาแนะนำเรื่องการ วิเคราะห์หาปริมาณกรด ปริมาณ แอลกอฮอล์ในผลิตภัณฑ์น้ำหมัก

วัน เดือน ปี	ผู้ประกอบการ / พื้นที่ / จังหวัด	ผลิตภัณฑ์	ความต้องการ/ ปัญหา	วิธีดำเนินการ / แนวทางการแก้ไข
21 มิถุนายน 2566	วิสาหกิจชุมชนแปรรูปปลาบ้านท่าเรือ / อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น (ให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์)	- ปลาสาม - ปลาสามสายเดี่ยว - สามไข่ปลา - สามไส้ปลา	- ผู้ประกอบการต้องการงบประมาณเพื่อการปรับปรุงอาคารสถานที่ผลิต	- วศ. ได้ให้คำปรึกษาเชิงลึกเพื่อปรับปรุงสถานที่ผลิตให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิต และแนะนำหน่วยงานในพื้นที่ที่สามารถให้การสนับสนุนงบประมาณเพื่อการปรับปรุงสถานที่ผลิตได้
21 มิถุนายน 2566	กลุ่มปลาสามแม่สำราญ / อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น	- ปลาสามตัว - ปลาสามชิ้น - ปลาสามสายเดี่ยว - สามไข่ปลา - ปลาสามฟัก - สามไส้ปลา	- ผู้ประกอบการต้องการยื่นขอเลขสารบบอาหาร ผลิตภัณฑ์สามไข่ปลา - ผู้ประกอบการต้องการเพิ่มมูลค่าเศษวัตถุดิบเหลือทิ้งจากกระบวนการแปรรูปปลา เช่น หัวปลา ไส้ปลา ฯลฯ	- วศ. ให้คำปรึกษาเชิงลึกเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการปนเปื้อนในผลิตภัณฑ์สามไข่ปลา โดยควบคุมการผลิตทั้งกระบวนการอย่างเคร่งครัด เพื่อเตรียมความพร้อมในการยื่นขอเลขสารบบอาหารของผลิตภัณฑ์สามไข่ปลา - วศ. แนะนำแนวทางในการจัดการเศษวัตถุดิบเหลือทิ้ง โดยจะดำเนินการพัฒนาสูตรและกระบวนการหมักขอสปูรสรสอาหารภายในห้องปฏิบัติการเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับเศษวัตถุดิบเหลือทิ้งจากกระบวนการแปรรูปปลา
21 มิถุนายน 2566	กลุ่มปลาสามแม่บุญเพชร / อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น	- ปลาสามตัว - สามไข่ปลา - ปลาแห้ง - ปลาเส้นโรยงา	- ผู้ประกอบการต้องการยื่นขอการรับรองสถานที่ผลิตอาหาร (ที่ไม่เข้าข่ายโรงงาน)	- วศ. ให้คำปรึกษาเชิงลึกเพื่อปรับปรุงสถานที่ผลิตให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิต และผลักดันให้ผู้ประกอบการยื่นขออนุญาตสถานที่ผลิต (ที่ไม่เข้าข่ายโรงงาน) และเลขสารบบอาหารของผลิตภัณฑ์ปลาสาม

วัน เดือน ปี	ผู้ประกอบการ / พื้นที่ / จังหวัด	ผลิตภัณฑ์	ความต้องการ/ ปัญหา	วิธีดำเนินการ / แนวทางการแก้ไข
			- ผู้ประกอบการต้องการทราบวิธีการกำจัดเศษวัตถุดิบเหลือทิ้งจากกระบวนการแปรรูปปลา	- วศ. ได้ให้แนะนำผู้ประกอบการในการควบคุมคุณภาพระหว่างกระบวนการผลิตปลาสาม และแนะนำการชั่ง ตวง วัดวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต เพื่อควบคุมให้ผลิตภัณฑ์ปลาสามมีรสชาติที่สม่ำเสมอ - วศ. แนะนำแนวทางในการจัดการเศษวัตถุดิบเหลือทิ้ง โดยจะดำเนินการพัฒนาสูตรและกระบวนการหมักขอสปริงรสอาหารภายในห้องปฏิบัติการเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับเศษวัตถุดิบเหลือทิ้งจากกระบวนการแปรรูปปลา
22 มิถุนายน 2566	วิสาหกิจชุมชนส้มปลาหน้ากระเทียมบ้านโนนโปแตง / อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู	- ส้มปลาหน้ากระเทียม - ปลาสามตัว - ส้มไข่ปลา - ปลาสามสายเดี่ยว - ใส่อ้วปลาสาม - ใส้กรอกอีสาน	- ผู้ประกอบการต้องการทราบแนว ทางในการปรับปรุงลักษณะเนื้อสัมผัสของผลิตภัณฑ์ใส้กรอกปลาให้ไม่แข็ง กระด้าง - ผู้ประกอบการต้องการบรรจุภัณฑ์เพื่อยืดอายุการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์	- วศ. ได้ให้คำปรึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับการพัฒนาสูตรและกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ใส้กรอกปลาเพื่อเป็นทางเลือกใหม่ให้กับผู้บริโภคที่รักสุขภาพ และแนะนำการเลือกใช้เส้นใยจากพืชผักผลไม้มาช่วยปรับปรุงเนื้อสัมผัสให้มีความนุ่มและมีความยืดหยุ่นมากยิ่งขึ้น - วศ. ได้ให้คำแนะนำในการเลือกใช้บรรจุภัณฑ์และการออกแบบให้เหมาะสม เพื่อยืดอายุการเก็บ และให้ข้อมูลบริษัทที่รับผลิตและจัดจำหน่ายบรรจุภัณฑ์ให้กับผู้ประกอบการ

วัน เดือน ปี	ผู้ประกอบการ / พื้นที่ / จังหวัด	ผลิตภัณฑ์	ความต้องการ/ ปัญหา	วิธีดำเนินการ / แนวทางการแก้ไข
22 มิถุนายน 2566	กลุ่มแปรรูปปลา บ้านห้วยบงตรา 1 เดี่ยว / อำเภอนอนสรวง จังหวัด หนองบัวลำภู	- ปลาสาม - ปลาสามสาย เดี่ยว - ส้มไข่ปลา - ส้มไส้ปลา	- ผู้ประกอบการ ต้องการทราบ วิธีตรวจวัด คุณภาพอย่าง ง่ายที่ใช้สำหรับ ชุมชนทั้งวิธีวัด ระดับความสด และระดับความ เปรี้ยวใน ผลิตภัณฑ์ส้มไส้ ปลา และส้มไข่ ปลา	- วศ. วางแผนในการหาวิธีตรวจวัด คุณภาพความสดของปลาอย่าง ง่าย รวมถึงการจัดทำแผ่นเทียบ วัด เพื่อระบุระดับความเปรี้ยว ของผลิตภัณฑ์ส้มไส้ปลา และส้ม ไข่ปลา

ภาพการลงพื้นที่และให้คำปรึกษาเชิงลึก

ภาพลงพื้นที่กลุ่มปลาสามแม่สำราญ / อำเภอบุขลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ระหว่างวันที่ 21 - 22 มิถุนายน 2566

ภาพลงพื้นที่กลุ่มปลาสามแม่บุญเพชร อำเภอบุขลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ระหว่างวันที่ 21 - 22 มิถุนายน 2566

ภาพลงพื้นที่วิสาหกิจชุมชนสัมปลาหน้ากระเทียมบ้านโนนปอแดง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ระหว่างวันที่ 21 - 22 มิถุนายน 2566

ภาพลงพื้นที่กลุ่มแปรรูปปลาบ้านห้วยบงตรา 1 เดียว อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ระหว่างวันที่ 21 - 22 มิถุนายน 2566

สรุปผลการดำเนินงาน

สรุปผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมวิสาหกิจรายย่อยเพื่อยกระดับสินค้า OTOP ให้ได้มาตรฐานในพื้นที่ภูมิภาค (59OTOP)

พื้นที่ดำเนินการ	จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับประโยชน์จาก การถ่ายทอดเทคโนโลยี (ราย)		จำนวนผลิตภัณฑ์ชุมชน ที่ได้รับการพัฒนา (ผลิตภัณฑ์)	
	เป้าหมาย	ผล	เป้าหมาย	ผล
8 จังหวัด ได้แก่ ร้อยเอ็ด หนองบัวลำภู ขอนแก่น กรุงเทพมหานคร นนทบุรี จันทบุรี ภูเก็ต และพังงา	105	122	15	16

ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2566

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการฯ

- ผู้ประกอบการบางรายประสบปัญหาด้านความพร้อมของอุปกรณ์ และสถานที่ผลิต รวมถึงปัญหาด้านเงินทุน ทำให้ไม่สามารถเข้าสู่กระบวนการยื่นขอการรับรองมาตรฐานได้

ข้อเสนอแนะ

- ผู้ประกอบการต้องการให้ วศ. ลงพื้นที่ให้คำปรึกษาเชิงลึกเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง และแนะนำการยื่นขอรับรองมาตรฐานและช่วยประสานงานกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

- ผู้ประกอบการต้องการให้ วศ. พัฒนากระบวนการผลิตเพื่อให้สินค้ามีคุณภาพตรงตาม มผช. กำหนดหรือมาตรฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ผลิตภัณฑ์ประเภทสมุนไพร ที่ไม่ใช่อาหาร

ประเภทผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร

บทนำ

สมุนไพรนับเป็นทรัพยากรอันมีค่าที่อยู่คู่ภูมิปัญญาไทยมาอย่างยาวนาน และมีศักยภาพในการต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ในระดับอุตสาหกรรมได้หลากหลายชนิด ได้แก่ อุตสาหกรรมยาสมุนไพร เครื่องสำอางสมุนไพร อาหารและเครื่องดื่มสมุนไพร และอาหารเสริมสมุนไพร ประเทศไทยมีข้อได้เปรียบในการเติบโตของอุตสาหกรรมสมุนไพร เนื่องจากภูมิอากาศอยู่ในเขตร้อนเหมาะกับการเพาะปลูกสมุนไพรหลากหลายชนิด อีกทั้งมีประวัติการใช้สมุนไพรในการรักษาโรคตามภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย และมีชื่อเสียงด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพรมาอย่างยาวนาน ปัจจุบันผู้บริโภคมีแนวโน้มในการดูแลสุขภาพและความงามเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปัจจัยหนุนหลักมาจากการขยายตัวตามพฤติกรรมผู้บริโภคที่ใส่ใจสุขภาพ และใช้ผลิตภัณฑ์ธรรมชาติมากขึ้น อีกทั้งแรงหนุนจากธุรกิจเกี่ยวเนื่องโครงสร้างประชากร และสภาวะสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ รวมถึงการสนับสนุนจากภาครัฐในการเข้าถึงยาสมุนไพร ส่งผลให้ธุรกิจมีการขยายตัวมากขึ้น กลุ่มสินค้าจากสมุนไพรที่มีศักยภาพมากในตลาด ได้แก่ กลุ่มอาหารอาหารเสริม และเครื่องสำอาง (เวชสำอาง) ซึ่งมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องในตลอด 10 ปีที่ผ่านมา

ปัจจุบันกระแส soft power หรือการสร้างอำนาจต่อรองผ่านการดึงดูดทางวัฒนธรรมด้วยการท่องเที่ยว หรือนโยบายต่าง ๆ เพื่อแทรกซึมชุดความคิดหรือภาพลักษณ์ที่ประเทศต้องการให้ทั่วโลกจดจำนั้น ส่งผลต่อการขับเคลื่อนสมุนไพรไทย รัฐบาลได้มีการกำหนดมาตรการผลักดันสมุนไพรเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ประเทศด้านอาหารและวัฒนธรรมไทย โดยบูรณาการประเด็นสมุนไพรร่วมกับอาหาร วัฒนธรรม และการท่องเที่ยว ผลักดันคุณค่าของสมุนไพรไทยร่วมกับอาหารไทย ตอรับกระแสนิยมด้านสุขภาพ มีการนำเสนอเมนูอาหารที่มีส่วนประกอบของสมุนไพรไทย ชูสรรพคุณที่มีคุณประโยชน์เจาะกลุ่มผู้บริโภคเฉพาะด้าน เช่น เพิ่มภูมิคุ้มกัน Plant-based และผู้สูงอายุ นอกจากนี้แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมของประเทศ ประจำปี 2566 – 2570 ภาครัฐได้ให้ความสำคัญในการผลักดันนโยบายขับเคลื่อนประเทศด้วยระบบเศรษฐกิจ BCG (BCG Economy Model) คือ เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio-economy) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) จะเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้เกิดการขับเคลื่อนประเทศไทย อย่างเป็นรูปธรรมสามารถตอบโจทย์การพัฒนาอย่างยั่งยืนที่เชื่อมโยงกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะช่วยต่อยอดจุดแข็งของประเทศให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น ทั้งในด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยอาศัยกลไกวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อผลิตสินค้าและบริการที่มีมูลค่าสูง และเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจจาก “ทำมากแต่ได้น้อย” ไปสู่ “ทำน้อยแต่ได้มาก” อีกทั้งจากข้อมูลของ Euromonitor พบว่า ในปี 2564 ผลิตภัณฑ์สมุนไพร (Herbal & Traditional Products) มีมูลค่าตลาดถึง 54,739 ล้านบาทดอลลาร์สหรัฐ และคาดการณ์ว่าในปี 2569 มูลค่าตลาดจะสูงถึง 70,000 ล้านบาทดอลลาร์สหรัฐซึ่งเป็นโอกาสของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทยที่จะขยาย

ตลาดสู่ต่างประเทศ เช่นเดียวกับแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 – 2570 มีเป้าหมายที่จะเพิ่มมูลค่าวัตถุดิบสมุนไพรและผลิตภัณฑ์สมุนไพรภายในประเทศ สมุนไพรจึงมีแนวโน้มที่จะเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญที่สามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ และเป็นอุตสาหกรรมศักยภาพสูงที่สร้างความยั่งยืนได้ในอนาคต

กรมวิทยาศาสตร์บริการ (วศ.) โดยกองเทคโนโลยีชุมชน (ทช.) ได้ดำเนินโครงการ “ส่งเสริมวิสาหกิจรายย่อยเพื่อยกระดับสินค้า OTOP ให้ได้มาตรฐาน เพื่อเพิ่มโอกาสทางการตลาดในพื้นที่ภูมิภาค” อย่างต่อเนื่อง มีการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพร เช่น การยืดอายุลูกประคบสมุนไพรสดให้สามารถเก็บไว้ได้นานขึ้น โดยการผลิตเป็นลูกประคบสมุนไพรสดแบบบรรจุกระป๋องหรือถุงรีทอร์ตปลอดภัยต่อผู้บริโภคและสามารถส่งไปจำหน่ายได้ง่ายทั้งในและต่างประเทศ วิเคราะห์ปริมาณสารสำคัญและฤทธิ์ทางชีวภาพของสมุนไพรเป้าหมายเพื่อสร้างจุดขายและความแตกต่างให้กับผลิตภัณฑ์ การพัฒนาสูตรตำรับผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตให้กับผู้ประกอบการ ได้แก่ ลูกประคบสมุนไพร สบู่ก้อนสบู่ก้อนกลีเซอรีน สบู่เหลว แชมพูครีมนวดผม ผลิตภัณฑ์บำรุงผิว และเจลล้างมือแอลกอฮอล์ ระดับชุมชน และ SMEs รวมถึงการให้คำปรึกษาในด้านระบบคุณภาพ เช่น หลักเกณฑ์และวิธีการที่ดีในการผลิต (Good Manufacturing Practice, GMP) การจดแจ้งผลิตภัณฑ์ เป็นต้น เน้นการเสริมสร้างขีดความสามารถของผู้ประกอบการกลุ่มสินค้าสุขภาพและความงามที่มีส่วนผสมของสมุนไพรไทยให้มียอดความรู้สำคัญ สามารถนำความรู้ไปต่อยอดตลอดจนสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์ สามารถขยายโอกาสทางการตลาดแข่งขันในระดับสากล และผู้ประกอบการสามารถพึ่งพาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์สมุนไพร OTOP ให้แก่ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์สมุนไพรสามารถยื่นจดแจ้งเครื่องสำอางควบคุมของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) และสามารถยื่นขอการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

ผลการดำเนินงาน

การจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ/สัมมนา/ถ่ายทอดเทคโนโลยี

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	ชื่อหลักสูตร / หัวข้อบรรยาย	พื้นที่	จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม (ราย)
1	15 – 16 ธันวาคม 2565	การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพร (สบู่เหลวสมุนไพร แชมพูสมุนไพร ครีมนวดผสมสมุนไพร และผลิตภัณฑ์สมุนไพรปรับอากาศ ชนิดเหลว)	ตำบลห้วยกรดพัฒนา อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท	31
2	24 – 25 มกราคม 2566	การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพร (แชมพูสมุนไพร ครีมนวดผสมสมุนไพร ผลิตภัณฑ์บำรุงผม และผลิตภัณฑ์สมุนไพรปรับอากาศ ชนิดเหลว)	ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี	30
3	28 กุมภาพันธ์ – 1 มีนาคม 2566	การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพร (เกลือขัดผิว ผลิตภัณฑ์บำรุงผิว ผลิตภัณฑ์บำรุงผม และผลิตภัณฑ์สมุนไพรปรับอากาศ ชนิดเหลว)	ตำบลคูใต้ อำเภอเมือง จังหวัดน่าน	34

การให้คำปรึกษาเชิงลึกแก่ผู้ประกอบการเพื่อแก้ปัญหาผลิตภัณฑ์

วัน เดือน ปี	ผู้ประกอบการ / พื้นที่ / จังหวัด	ผลิตภัณฑ์	ความต้องการ/ ปัญหา	วิธีดำเนินการ / แนวทางการแก้ไข
18 กรกฎาคม 2566	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสมุนไพรเกลือขัดผิว พรรณนิการ์ 136 หมู่ที่ 9 ตำบลจอมพระ อำเภอนาหว้า จังหวัดน่าน 	สมุนไพร อบตัว	ความรู้เรื่องขั้นตอน การเตรียมสมุนไพร ที่เหมาะสม ได้แก่ การทำความสะอาด การอบ การตาก และการจัดเก็บ	ให้คำปรึกษาในการ เตรียมวัตถุดิบสมุนไพร การปรับปรุงการผลิต และสูตรส่วนผสม การควบคุมคุณภาพ ผลิตภัณฑ์ สุขลักษณะ ที่ดีของสถานที่ผลิต และการเลือกใช้บรรจุ ภัณฑ์ที่เหมาะสม
18 กรกฎาคม 2566	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มสมุนไพรบ้านร่องแง 200 หมู่ที่ 7 ตำบลวรรณคร อำเภอปัว จังหวัดน่าน 	เจลอาบ น้ำส้ม สีทอง	ความรู้เรื่องตัว ทำลายที่เหมาะสม ต่อการนำมาสกัด สมุนไพรและวิธีการ ผลิตที่เหมาะสม	ให้คำแนะนำในเรื่อง วิธีการสกัดสมุนไพร การเลือกใช้สารเคมีใน สูตรการผลิต การวัดค่า ความเป็นกรด-เบส ในผลิตภัณฑ์ และการ ให้คำแนะนำในเรื่อง ข้อมูลส่วนผสมบน ฉลากผลิตภัณฑ์ที่ ถูกต้อง

วัน เดือน ปี	ผู้ประกอบการ / พื้นที่ / จังหวัด	ผลิตภัณฑ์	ความต้องการ/ ปัญหา	วิธีดำเนินการ / แนวทางการแก้ไข
19 กรกฎาคม 2566	กลุ่มสะปะบ่อเกลือ 99 หมู่ที่ 4 ตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน 	น้ำมันหอม ระเหยจาก ดอกไม้	ความรู้ในเรื่องการ สกัดน้ำมันหอม ระเหยจากดอกไม้ และสมุนไพรที่มีอยู่ ในท้องถิ่น	ให้คำแนะนำในเรื่อง ชนิดของสมุนไพรที่มี กลิ่นหอม ขั้นตอนการ เก็บตัวอย่างสมุนไพร การเลือกใช้ตัวทำ ละลายในการสกัด และวิธีการสกัด สมุนไพร
19 กรกฎาคม 2566	กลุ่มคนต้มเกลือ 310 หมู่ที่ 1 ตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน 	สบู่เหลว ผสมดอก เกลือ	ความรู้ในเรื่อง ส่วนผสมในสูตรการ ผลิต กระบวนการ ผสม สู่ลักษณะที่ดี ในการผลิต	ให้คำปรึกษาในเรื่อง การปรับปรุงสูตรการ ผลิต การวัดค่าความ เป็นกรด-เบส ให้อยู่ใน เกณฑ์มาตรฐาน
20 กรกฎาคม 2566	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจันใจ 16 หมู่ที่ 2 ตำบลเรือง อำเภอมะนัง จังหวัดน่าน 	บาล์ม ทาผิว	ขอคำปรึกษาเรื่อง สูตรการผลิต การ ปรับปรุงสถานที่ผลิต เครื่องสำอาง	ให้คำปรึกษาเรื่องสูตร การผลิต สู่ลักษณะ ที่ดีในการผลิต เครื่องสำอาง และแนะนำให้ ผู้ประกอบการปรับปรุง สถานที่ผลิตเพื่อยื่นขอ สถานที่ผลิต เครื่องสำอาง

วัน เดือน ปี	ผู้ประกอบการ / พื้นที่ / จังหวัด	ผลิตภัณฑ์	ความต้องการ/ ปัญหา	วิธีดำเนินการ / แนวทางการแก้ไข
15 สิงหาคม 2566	กลุ่มสมุนไพรโพล์ค 101 40 หมู่ที่ 2 ตำบลหนองแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด 	เซรัมบำรุงผิวหน้า	ขอคำปรึกษาเรื่องกระบวนการผลิต สูตรการผลิต และสารเคมีที่ใช้ในการผลิต รวมถึงวิธีการทดสอบทางกายภาพ	ให้คำปรึกษาในเรื่องกระบวนการผลิต การปรับปรุงสูตร การเลือกใช้สารเคมี การตรวจสอบความคงสภาพของผลิตภัณฑ์
15 สิงหาคม 2566	กลุ่มสมุนไพรกนกวรรณ 60 หมู่ที่ 4 ตำบลเบิด อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ 	สบู่เหลวสมุนไพร	ความรู้เรื่องสูตรการผลิต และกระบวนการผลิตที่ถูกต้อง เพื่อสามารถขอการจดแจ้งสถานที่ผลิตเครื่องสำอางได้	ให้คำแนะนำในเรื่องการเลือกใช้สมุนไพรในผลิตภัณฑ์ วิธีการปรับปรุงสูตร การเลือกใช้สารเคมี แนะนำให้ปรับปรุงสถานที่ผลิตเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่กระบวนการยื่นขอจดแจ้งสถานที่ผลิตกับอย. ต่อไป
16 สิงหาคม 2566	กลุ่มวิสาหกิจแปรรูปสมุนไพรสุภานี 25/1 ถนนสุรินทร์ภักดี ตำบลโนนเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 	ผลิตภัณฑ์ย้อมผมสมุนไพร	ต้องการคำแนะนำในเรื่องการจัดเอกสาร เพื่อใช้ในการขอจดแจ้งสถานที่ผลิตเครื่องสำอาง และสูตรการผลิต ผลิตภัณฑ์ย้อมผมสมุนไพร	ให้คำแนะนำในเรื่องของการจัดทำเอกสาร ข้อมูลที่ใช้จดแจ้งสถานที่ผลิต การเลือกใช้วัตถุดิบ สารเคมี และสมุนไพรในสูตรผลิตภัณฑ์ย้อมผมสมุนไพร

วัน เดือน ปี	ผู้ประกอบการ / พื้นที่ / จังหวัด	ผลิตภัณฑ์	ความต้องการ/ ปัญหา	วิธีดำเนินการ / แนวทางการแก้ไข
16 สิงหาคม 2566	กลุ่มสมุนไพรแม่คำ 369 หมู่ที่ 9 ตำบลท่าตูม อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ 	เจล ล้างหน้า	ต้องการ พัฒนาผลิตภัณฑ์ เจลล้างหน้าสมุนไพร สูตรใหม่ ให้มีลักษณะเป็นเนื้อ โพน และมีฟองนุ่ม ละเอียดย	ให้คำปรึกษาในเรื่อง การเลือกใช้สารเคมี การปรับปรุงสูตรการ ผลิต เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ เข้าสู่กระบวนการจด แจ้งสูตรการผลิตกับ อย.
17 สิงหาคม 2566	กลุ่มสมุนไพรสีเผ่าไทย 199/47 หมู่ที่ 8 ตำบลหนองครก อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ 	ผลิตภัณฑ์ ป้องกัน แสงแดด	องค์ความรู้ในเรื่อง กระบวนการผลิต สูตรการผลิต และ สถานที่ผลิต เครื่องสำอาง	ให้คำปรึกษาเรื่องการ พัฒนาสูตรการผลิต การเลือกใช้สารเคมี และแนะนำให้จัดห้อง ผลิต และห้องบรรจุ/ เก็บวัตถุดิบ ให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์วิธีการ ที่ดีในการผลิต เครื่องสำอาง เพื่อให้ สามารถจดแจ้งสถานที่ ผลิตเครื่องสำอางได้
17 สิงหาคม 2566	กลุ่มบ้านสวนสมุนไพรนวลจันทร์ 12 หมู่ที่ 7 ตำบลสระกำแพงใหญ่ อำเภอยุฑมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ 	ผลิตภัณฑ์ หมักผม น้ำมัน มะพร้าว	ขอคำปรึกษาเรื่อง การเลือกสมุนไพรที่ เหมาะสมต่อ ผลิตภัณฑ์ เครื่องสำอาง และข้อห้าม หรือข้อ ควรระวังของ ข้อความบนฉลาก บรรจุภัณฑ์ของ เครื่องสำอาง	ให้คำปรึกษาเรื่อง วิธีการสกัดสมุนไพร การเลือกใช้สมุนไพรที่ เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ และข้อความบนฉลาก บรรจุภัณฑ์ให้ถูกต้อง ตามข้อกำหนดของ อย.

วัน เดือน ปี	ผู้ประกอบการ / พื้นที่ / จังหวัด	ผลิตภัณฑ์	ความต้องการ/ ปัญหา	วิธีดำเนินการ / แนวทางการแก้ไข
22 สิงหาคม 2566	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงในครัวเรือน 64/1 หมู่ที่ 4 ตำบลขุนทะเล อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช 	สบู่เหลว ล้างหน้า เปลือก มังคุด	ขอคำปรึกษาเรื่อง เกิดการตกตะกอน ในผลิตภัณฑ์ ความรู้เรื่องสูตร การผลิต สารเคมีที่ ใช้ในการผลิต กระบวนการผลิตที่ มีคุณภาพตาม มาตรฐาน และการ จัดแจ้งสูตรการผลิต	ให้คำปรึกษาในเรื่อง กระบวนการผลิต การ ปรับปรุงการผลิต และ การจัดแจ้งสูตรการ ผลิต เพื่อให้ ผู้ประกอบการสามารถ ดำเนินการผลิตสบู่ เหลวล้างหน้าที่มี คุณภาพตามมาตรฐาน และดำเนินการจัดแจ้ง สูตรการผลิตกับ อย. ได้
22 สิงหาคม 2566	กลุ่มสมุนไพรเพื่อสุขภาพบ้านลุ่มเตย 197 หมู่ที่ 2 ตำบลขุนทะเล อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช 	โลชั่นบำรุง ผิวเปลือก มังคุด	องค์ความรู้เรื่อง สารเคมีในสูตรการ ผลิต และการจัด แจ้งสูตรการผลิตที่ ถูกต้อง	ให้คำแนะนำในเรื่อง กระบวนการผลิต การ เลือกใช้สารเคมี สูตร การผลิต การจัดแจ้ง สูตรการผลิต และ ขอความบนฉลากบรรจุ ภัณฑ์ให้ถูกต้องตาม ข้อกำหนดของ อย.
23 สิงหาคม 2566	กลุ่มไทยไทยสมุนไพร 248/1 หมู่ที่ 2 ตำบลกรุงหยัน อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช	แชมพู สมุนไพร ใบ ทุเรียนเทศ	ขอคำปรึกษาเรื่อง การปรับปรุง สถานที่ผลิต องค์ความรู้ในเรื่อง สูตรและ กระบวนการผลิต ที่มีคุณภาพตาม มาตรฐาน และการ จัดแจ้งสูตรการผลิต	ให้คำปรึกษาในเรื่อง สถานที่ผลิต วิธีปฏิบัติ ให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีใน การผลิตเครื่องสำอาง รวมถึงการจัดทำข้อมูล วัตถุดิบ สารเคมี และ สมุนไพรที่ใช้ในสูตร ผลิตภัณฑ์ เพื่อให้

วัน เดือน ปี	ผู้ประกอบการ / พื้นที่ / จังหวัด	ผลิตภัณฑ์	ความต้องการ/ ปัญหา	วิธีดำเนินการ / แนวทางการแก้ไข
				สามารถเข้าสู่กระบวนการยื่นขอการจดทะเบียนสถานที่ผลิต
23 สิงหาคม 2566	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนวังโชกุนอนุรักษ์สมุนไพร 141/78 หมู่ที่ 3 ตำบลตะพาน อำเภอฟุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี 	ผลิตภัณฑ์บำรุงผม น้ำมันมะพร้าว	องค์ความรู้ในการเลือกใช้สารเคมีเพื่อปรับปรุงสูตรผลิตภัณฑ์ให้มีลักษณะตามที่ต้องการ และการจัดแจงผลิตภัณฑ์ในระบบของ ออย.	ให้คำปรึกษาในเรื่องแหล่งจำหน่าย ส่วนผสม และสารเคมีที่ใช้ในสูตรการผลิต ผลิตภัณฑ์บำรุงผมผสมน้ำมันมะพร้าว กระบวนการผลิต และการจัดแจงสูตรการผลิต เพื่อให้สามารถดำเนินการจัดแจงสูตรการผลิตกับ ออย. ได้
24 สิงหาคม 2566	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนพฤษภาไทยบ้านถ้ำผึ้ง 211 หมู่ที่ 5 ตำบลต้นยวน อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี 	เซรั่มขมิ้นชัน	มีความต้องการรับการสนับสนุนจาก วศ. ในเรื่องการออกแบบบรรจุภัณฑ์	ให้คำแนะนำเรื่องการออกแบบบรรจุภัณฑ์ การเลือกใช้สมุนไพรในสูตรการผลิต การเลือกใช้สารเคมี เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ที่ได้มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีความปลอดภัย และเป็นที่ยังพอใจต่อผู้บริโภค

วัน เดือน ปี	ผู้ประกอบการ / พื้นที่ / จังหวัด	ผลิตภัณฑ์	ความต้องการ/ ปัญหา	วิธีดำเนินการ / แนวทางการแก้ไข
24 สิงหาคม 2566	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโกโก้วิภาวดี 73/1 หมู่ที่ 4 ตำบลตะกุกใต้ อำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี 	โกโก้บัตเตอร์	ขอคำปรึกษาในเรื่องการเตรียมสถานที่ผลิตให้ได้มาตรฐาน	เนื่องจากกลุ่มมีการผลิตโกโก้ที่เป็นอาหารอยู่แล้วจึงได้ให้คำปรึกษาในการเตรียมสถานที่ผลิตให้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์และวิธีปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตเครื่องสำอางที่ได้มาตรฐาน

สรุปผลการดำเนินงาน

สรุปผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมวิสาหกิจรายย่อยเพื่อยกระดับสินค้า OTOP ให้ได้มาตรฐานในพื้นที่ภูมิภาค (59OTOP)

พื้นที่ดำเนินการ	จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับประโยชน์จากการถ่ายทอดเทคโนโลยี (ราย)		จำนวนสินค้า OTOP ที่เข้าสู่กระบวนการยื่นขอรับรองมาตรฐาน (ผลิตภัณฑ์)	
	เป้าหมาย	ผล	เป้าหมาย	ผล
จังหวัดชัยนาท น่าน สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สุรินทร์	90	95	20	20

ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2566

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการฯ

1. เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ที่ผ่านมา ส่งผลกระทบต่อการลงพื้นที่อบรม และทำให้ผู้ประกอบการบางรายไม่สามารถยื่นจดแจ้งได้

2. ผู้ประกอบการบางรายมีปัญหาในเรื่องการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น การจดแจ้งออนไลน์ และสร้างช่องทางการจำหน่ายตลาดออนไลน์ ประชาสัมพันธ์สินค้าออนไลน์ เช่น การสร้างเพจ เฟสบุ๊ก ไลน์ ทวิตเตอร์ อินสตราแกรม ทำให้ผู้ประกอบการเสียโอกาสในการจำหน่ายสินค้าในตลาดออนไลน์
3. ผู้ประกอบการรายย่อยมีสถานที่ผลิตไม่เหมาะสมและขาดความพร้อมด้านการลงทุน ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ และสถานที่ผลิตให้เป็นไปตามหลักของ GMP
4. ผู้ประกอบการรายย่อยขาดข้อมูลแหล่งซื้อวัตถุดิบสมุนไพรและสารเคมี ขาดความรู้ความเข้าใจ ในกระบวนการผลิต การควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้สม่ำเสมอ
5. ผู้ประกอบการขาดความรู้ทางด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์และรูปแบบ ที่ทันสมัยทำให้รู้ปลั๊กชันของสินค้าเป็นที่สนใจของผู้บริโภค

ข้อเสนอแนะ

1. วศ.ควรนำสมุนไพร และวัตถุดิบในท้องถิ่น มาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ เพื่อเป็นการส่งเสริมการใช้สมุนไพร และเป็นการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์
2. ควรนำประเด็นความต้องการของผู้ประกอบการมาเป็นโจทย์วิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และนำไปถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับผู้ประกอบการต่อไป
3. ผู้ประกอบการยังขาดกระบวนการเขียนรูปแบบการเล่าเรื่องราวความสำคัญหรือจุดเด่นของผลิตภัณฑ์ (story telling) ทำให้ผลิตภัณฑ์ขาดจุดสนใจ ควรอบรมวิธีการเล่าเรื่อง ความเป็นมาของผลิตภัณฑ์เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีความน่าสนใจมากขึ้น
4. การใช้สมุนไพรเป็นภูมิปัญญาของประเทศไทย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการบูรณาการด้านการใช้สมุนไพร ตั้งแต่กระบวนการปลูก การผลิต การสกัดสมุนไพร วิธีการใช้งาน การควบคุมคุณภาพวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์ และมาตรฐานต่างๆ เพื่อเป็นองค์ความรู้ให้กับคนรุ่นหลังต่อไป
5. หลังการระบาดของโรคโควิด-19 ควรเร่งหาวิธีการเพิ่มกระตุ้นการส่งเสริมยอดขายสินค้าให้ผู้ประกอบการ

ผลิตภัณฑ์ประเภทผ้าและ เครื่องแต่งกาย

ประเภทผ้าและเครื่องแต่งกาย

บทนำ

การทำผ้าย้อมสีธรรมชาติ ผู้ประกอบการควรมีองค์ความรู้ในด้านมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) เพื่อให้สามารถสร้างสินค้าที่มีคุณภาพให้เป็นที่ยอมรับและสามารถแข่งขันในตลาดสากล แต่ในปัจจุบันผลิตภัณฑ์ย้อมสีธรรมชาติส่วนใหญ่ยังไม่ผ่านเรื่องความเป็นกรดด่าง และการตกสี อีกทั้งยังไม่มีวัตถุดิบที่ทำให้เกิดสีหลากหลายเฉด ซึ่งกระบวนการย้อมสีธรรมชาตินั้นสามารถสร้างเฉดสีจากแม่สีหลัก ได้แก่ สีน้ำเงินจากคราม สีแดงจากครั่ง และสีเหลืองจากดอกไม้อื่นๆ เช่น ใบหูกวาง ดอกดาวเรือง เป็นต้น เป็นการผสมผสานองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถนำกระบวนการย้อมสีและใช้สีธรรมชาติจากวัตถุดิบท้องถิ่นในประเทศมาประยุกต์ใช้กับงานหัตถศิลป์ เช่น กระเป๋าจักสานผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติ ผ้าบาติกย้อมสีธรรมชาติ ผ้าปักย้อมสีธรรมชาติ เป็นต้น เป็นการสร้างมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ เป็นที่ยอมรับและสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภคในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นการพัฒนาผู้ประกอบการอย่างยั่งยืน ยกย่องเศรษฐกิจชุมชนให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

ในปีงบประมาณ 2566 กองเทคโนโลยีชุมชน กรมวิทยาศาสตร์บริการ (ทช.วศ.) จึงได้จัดหลักสูตรการใช้สีธรรมชาติในการย้อมผ้าทอ เพื่อช่วยเหลือให้ผู้ประกอบการมีความเข้าใจด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการย้อมสีธรรมชาติ และสามารถนำไปใช้พัฒนาผลิตภัณฑ์ของตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ผ้าทอ ทั้งในเรื่องการเลือกใช้สารเคมีที่ปลอดภัยในการฟอกย้อมเส้นใย วัตถุดิบที่ให้สี การวัดค่าความเป็นกรดด่างเบื้องต้น และการพัฒนาสมบัติผ้าทอให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับภูมิภาคและสากล เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสทางการตลาดและการส่งออกให้กับสินค้า OTOP ประเภทผ้าทอของประเทศไทยให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้ประกอบการผ้าทอสามารถแก้ไขปัญหาผลิตภัณฑ์ที่มาจากกระบวนการย้อมสีผ้า ทั้งในเรื่อง ความคงทนของสีย้อม ความเป็นกรด-ด่าง เพื่อเพิ่มโอกาสการได้รับการรับรองมาตรฐาน มผช.
2. เพื่อให้ผู้ประกอบการมีองค์ความรู้เรื่องกระบวนการสกัดสีย้อมจากธรรมชาติ และวิธีการทดสอบผลิตภัณฑ์ผ้าเบื้องต้น
3. เพื่อผลักดันให้ผู้ประกอบการด้านผ้าบาติกและมัดย้อมทำผลิตภัณฑ์จากองค์ความรู้เรื่องกระบวนการย้อมสีธรรมชาติผสมผสานให้เข้ากับงานด้านหัตถกรรม และหัตถศิลป์ สามารถยื่นขอการรับรอง มผช.

ผลการดำเนินงาน

สำรวจข้อมูลผู้ประกอบการ

วัน เดือน ปี	ผู้ประกอบการ	ผลิตภัณฑ์	พื้นที่
21 พฤศจิกายน 2565	กลุ่มระนองบาติก	ผ้าบาติก	กลุ่มระนองบาติก ตำบลบางรีน อำเภอมือเมือง จังหวัดระนอง
วันที่ 26 มกราคม 2566	บริษัท TPS Thai Seed Lac	ผลิตภัณฑ์ครั้งแรก	99 หมู่ 6 ตำบลเถิน อำเภเถิน จังหวัดลำปาง

การจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	ชื่อหลักสูตร / หัวข้อบรรยาย	พื้นที่	จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม (ราย)
1	วันที่ 22 – 24 พฤศจิกายน 2565	การพัฒนาเทคนิคการกั้นสีด้วยการใช้กาบแบ่งทดแทนการใช้เทียนบาติกสำหรับการทำผ้าบาติกย้อมสีธรรมชาติ	ที่ทำการอาคารอเนกประสงค์ โครงการชัฒนากาชาดไทย (บ้านทุ่งรัก) ตำบลแม่นางขาว อำเภอูระบุรี จังหวัดพังงา	33
2	วันที่ 10 – 12 มกราคม 2566	การพัฒนาเทคนิคการกั้นสีด้วยการใช้กาบแบ่งทดแทนการใช้เทียนบาติกสำหรับการทำผ้าบาติกย้อมสีธรรมชาติ	ที่ทำการวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงและอนุรักษ์ควายไทย บ้านไม้ขาว ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต	30
3	วันที่ 23 – 25 มกราคม 2566	การพัฒนากรรมวิธีการย้อมสีธรรมชาติเพื่ให้เกิดมาตรฐานกระบวนการผลิต และการกำหนดคุณสมบัติของวัตถุบในการย้อมจากธรรมชาติ	ที่ทำการศาลา SML บ้านดอนมูล ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน	33

สรุปผลการดำเนินงาน

สรุปผลการดำเนินงานโครงการ ส่งเสริมวิสาหกิจรายย่อยเพื่อยกระดับสินค้า OTOP ให้ได้มาตรฐาน เพื่อเพิ่มโอกาสทางการตลาดในพื้นที่ภูมิภาค

พื้นที่ดำเนินการ	จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับประโยชน์จากการถ่ายทอดเทคโนโลยี (ราย)		จำนวนสินค้า OTOP ที่เข้าสู่กระบวนการยื่นขอรับรองมาตรฐาน (ผลิตภัณฑ์)	
	เป้าหมาย	ผล	เป้าหมาย	ผล
ดำเนินการในพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ พังงา ภูเก็ต และ ลำพูน	90	96	3	-

ข้อมูล ณ วันที่ 29 สิงหาคม 2566

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการฯ

1. สมาชิกกลุ่มผู้ประกอบการบางกลุ่มขาดทักษะความรู้ด้านกระบวนการย้อมสีธรรมชาติ
2. วัสดุที่ใช้ย้อมมีราคาสูง เช่น เส้นไหม โดยการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการนั้นต้องมีการทดลองและปรับเปลี่ยนกรรมวิธีการย้อมตามภูมิปัญญาท้องถิ่นเดิม
3. สภาพอากาศในการพัฒนาเทคนิคการกันสัดด้วยการใช้กาบแบ่งทดแทนการใช้เทียนบาติกสำหรับการทำผ้าบาติกย้อมสีธรรมชาติ เนื่องจากฝนตกทำให้ผ้าแห้งช้า

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีออกสู่ชุมชนและสังคม เพื่อเป็นการร่วมมือกับหน่วยงานในพื้นที่ ให้การพัฒนาตามเป้าหมาย
2. ทางสมาชิกกลุ่มผู้ประกอบการส่วนใหญ่ขาดองค์ความรู้ในการเลือกใช้วัสดุในท้องถิ่นมาทำเป็นสีย้อม ซึ่ง ทช.วศ. สามารถให้คำปรึกษาการเลือกใช้วัตถุดิบที่ให้สีธรรมชาติและนำองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีรวมถึงการทดสอบวัดค่าความเป็นกรดต่างเบื้องต้น เพื่อให้ผู้ประกอบการได้ยื่นขอรับรอง มผช. ผ้าต่อไป

จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “การพัฒนาเทคนิคการกันสัดด้วยการใช้กาบแปงทดแทนการใช้เทียนบาติกสำหรับการทำผ้าบาติกย้อมสีธรรมชาติ” ระหว่างวันที่ 22 – 24 พฤศจิกายน 2565 ณ ที่ทำการอาคารอเนกประสงค์โครงการชั้พัฒนาภาคไทย (บ้านทุ่งรัก) ตำบลแม่นางขาว อำเภอดุสิตบุรี จังหวัดพังงา

จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “การพัฒนาเทคนิคการกันสัดด้วยการใช้กาบแปงทดแทนการใช้เทียนบาติกสำหรับการทำผ้าบาติกย้อมสีธรรมชาติ” ระหว่างวันที่ 10 – 12 มกราคม 2566 ณ ที่ทำการวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงและอนุรักษ์ควายไทยบ้านไม้ขาว ตำบลไม้ขาว อำเภอดกลาง จังหวัดภูเก็ต

จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “การพัฒนากรรมวิธีการย้อมสีธรรมชาติเพื่อให้เกิดมาตรฐานกระบวนการผลิต และการกำหนดคุณสมบัติของวัตถุดิบในการย้อมจากธรรมชาติ” ระหว่างวันที่ 23 – 25 มกราคม 2566 ณ ที่ทำการศาลา SML บ้านดอนมูล ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน

**ผลิตภัณฑ์ประเภทของใช้
ของตกแต่ง ของที่ระลึก**

ประเภทจักสาน

บทนำ

ผลิตภัณฑ์จักสาน เช่น กระเป๋า หมวก ชุดรองจาน ใบลาน ดันคล้า กล้วยาแฝก เฟอร์นิเจอร์จักสาน เสื่อ เป็นต้น เป็นผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากวัสดุธรรมชาติจากพืช ได้แก่ ต้นกก ไม้ไผ่ ผักตบชวา และกระจูด ล้วนเป็นผลิตภัณฑ์หัตถศิลป์พื้นบ้านที่เกิดจากภูมิปัญญาพื้นถิ่นที่ถูกถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นจนถึงปัจจุบัน ได้ถูกยกระดับเป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) สร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวและชุมชนสามารถส่งเป็นสินค้าส่งออกนารายได้เข้าสู่ประเทศเป็นจำนวนไม่น้อย แต่ในกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ จักสานจะพบปัญหาอยู่ 2 เรื่อง คือ

1) การใช้สีเคมีย้อมวัสดุธรรมชาติจากพืช เนื่องจากสีเคมีหรือสีสังเคราะห์มีราคาถูก วิธีการใช้ง่าย มีสีสดใสและหลากหลาย สีสดคงทน ทนแดดทนฝน ย้อมวัสดุธรรมชาติจากพืชติดได้ทุกชนิด ผลิตได้ทีละมากๆ แต่สีย้อมเคมีบางชนิดมีส่วนประกอบที่เป็นสารก่อมะเร็งที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้ผลิต และน้ำทิ้งที่ปนเปื้อน ทำให้มีสารตกค้างในสิ่งแวดล้อม

2) การเกิดเชื้อรากับผลิตภัณฑ์จักสานและวัสดุจากพืชเมื่ออยู่ในสภาพอากาศชื้น ทำให้เกิดความเสียหาย สูญเสียค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุน และทำให้ผลิตภัณฑ์ไม่เป็นที่นิยม จากปัญหาทั้ง 2 เรื่องนี้ จึงมีผู้ประกอบการชุมชนต้องการพัฒนากระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ จักสานให้มีคุณภาพและปลอดภัยต่อผู้บริโภค และตนเอง

กองเทคโนโลยีชุมชน กรมวิทยาศาสตร์บริการ (ทช.วศ.) สามารถนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปแก้ปัญหากระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์จักสานให้กับผู้ประกอบการชุมชน ด้วยการถ่ายทอดเทคโนโลยีการย้อมวัสดุธรรมชาติจากพืชด้วยสีธรรมชาติทดแทนการใช้สีเคมี แต่ยังมีสีสันทนสวยงามเด่นชัดใกล้เคียงกับสีเคมี และการป้องกันการเกิดเชื้อราในวัสดุธรรมชาติจากพืชซึ่งมีวิธีการผลิตที่ไม่ยุ่งยาก สามารถยับยั้งการเกิดเชื้อรา ยืดอายุการใช้งานให้นานขึ้น สามารถนำวัสดุธรรมชาติจากพืชที่ได้ไปทำเป็นผลิตภัณฑ์จักสานต่างๆ เป็นการแก้ปัญหากระบวนการผลิตทำให้ลดของเสีย ลดต้นทุนการผลิต ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพ ปลอดภัยต่อผู้ผลิต และผู้บริโภค ทำให้ผลิตภัณฑ์เป็นที่นิยมของผู้บริโภคที่ชื่นชอบผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ เป็นที่ต้องการของตลาดมากขึ้น ส่งผลให้การประกอบอาชีพผลิตผลิตภัณฑ์จักสานทำได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้สมาชิกของกลุ่มผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์จักสานมีความรู้ในการใช้สีธรรมชาติในการย้อมผลิตภัณฑ์ และการแก้ปัญหาผลิตภัณฑ์เกิดเชื้อรา โดยใช้เทคโนโลยีที่มีความปลอดภัยต่อคน

ผลการดำเนินงาน

การจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	ชื่อหลักสูตร / หัวข้อ บรรยาย	พื้นที่	จำนวนผู้เข้ารับ การฝึกอบรม (ราย)
1	วันที่ 7 – 8 ธันวาคม 2565	การย้อมสีธรรมชาติและ ป้องกันเชื้อราในผลิตภัณฑ์ จักสาน	ที่ทำการกลุ่มจักสานโบราณ ตำบลบุพราหมณ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี	31
2	วันที่ 18 – 19 มกราคม 2566	การย้อมสีธรรมชาติและ ป้องกันเชื้อราในผลิตภัณฑ์ จักสาน	ที่ทำการวิสาหกิจชุมชนเมืองลุ่มภู ตำบลศรีบุญเรือง อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู	32
3	วันที่ 15 – 16 มีนาคม 2566	การย้อมสีธรรมชาติและ ป้องกันเชื้อราในผลิตภัณฑ์ จักสาน	ที่ทำการกลุ่มสตรีสหกรณ์ ผลิตภัณฑ์หญ้าแฝกบ้านกือขาว ตำบลทุ่งกล้วย อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดพิจิตร	30

การตรวจติดตามผลการดำเนินงาน

หลังการถ่ายทอดเทคโนโลยีจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ใช้การติดต่อทางโทรศัพท์

สรุปผลการดำเนินงาน

สรุปผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมวิสาหกิจรายย่อยเพื่อยกระดับสินค้า OTOP ให้ได้มาตรฐานเพื่อ
เพิ่มโอกาสทางการตลาดในพื้นที่ภูมิภาค

พื้นที่ดำเนินการ	จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับประโยชน์จาก การถ่ายทอดเทคโนโลยี (ราย)		จำนวนสินค้า OTOP ที่เข้าสู่ กระบวนการยื่นขอรับรอง มาตรฐาน (ผลิตภัณฑ์)	
	เป้าหมาย	ผล	เป้าหมาย	ผล
ดำเนินการในพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ ปราจีนบุรี หนองบัวลำภู และพิจิตร	90	93	3	-

ข้อมูล ณ วันที่ 29 สิงหาคม 2566

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการฯ

การนัดหมายสมาชิกกลุ่มผู้ประกอบการให้เข้าร่วมการฝึกอบรม บางครั้งทำได้ลำบากเนื่องจากสมาชิกแต่ละท่านมีกิจธุระทั้งส่วนตัวและอาชีพหลักมาก จึงต้องใช้เวลาในการนัดหมายพอสมควร

จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “การย้อมสีธรรมชาติและป้องกันเชื้อราในผลิตภัณฑ์จักสาน” ระหว่างวันที่ 7 – 8 ธันวาคม 2565 ณ ที่ทำการกลุ่มจักสานโบราณ ตำบลบุพราหมณ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี

จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “การย้อมสีธรรมชาติและป้องกันเชื้อราในผลิตภัณฑ์จักสาน” ระหว่างวันที่ 18 – 19 มกราคม 2566 ณ ที่ทำการวิสาหกิจชุมชนเมืองลุ่มภู ตำบลศรีบุญเรือง อำเภศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู

จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “การย้อมสีธรรมชาติและป้องกันเชื้อราในผลิตภัณฑ์จักสาน” ระหว่างวันที่ 15 – 16 มีนาคม 2566 ณ ที่ทำการกลุ่มสตรีสหกรณ์ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายแปกบ้านกือขาว ตำบลทุ่งกล้วย อำเภภูซาง จังหวัดพะเยา

ผลิตภัณฑ์เซรามิก

บทนำ

สินค้าเซรามิกมีการผลิตทั้งที่เป็นแบบอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เช่น กระเบื้อง เครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร ซึ่งใช้เทคโนโลยีนำเข้าจากต่างประเทศ และการผลิตแบบอุตสาหกรรมขนาดกลางและย่อม (SMEs) และชุมชน ซึ่งมีมากกว่าร้อยละ 90 และส่วนใหญ่มีการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบการสินค้า OTOP

ผู้ประกอบการเซรามิกที่เป็น SMEs และชุมชนส่วนใหญ่มักพึ่งพาตนเอง ใช้ภูมิปัญญาในการผลิตและการแก้ปัญหา ไม่มีการควบคุมคุณภาพการผลิต นับตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมเนื้อดิน การขึ้นรูป การตกแต่ง และการเผา ทำให้เกิดการสูญเสียจากกระบวนการผลิตเป็นจำนวนมาก นอกจากนั้นแล้วสินค้าที่ผลิตได้ยังมีคุณภาพต่ำ และไม่ผ่านมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) นโยบายรัฐบาลให้การส่งเสริมสนับสนุนสินค้า OTOP โดยจัดให้มีการคัดสรรและประกวดผลิตภัณฑ์ หากสินค้าที่เข้าประกวดได้รับ 3-5 ดาว จะได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมทางด้านการตลาด โดยการให้พื้นที่จำหน่ายสินค้าในงานแสดงสินค้า OTOP ประจำปี มีหลักเกณฑ์และข้อกำหนดต่าง ๆ ในการคัดเลือกสินค้าที่จะได้ดาว 3-5 ดาว โดยหนึ่งในข้อกำหนดนั้น คือ ผลิตภัณฑ์จะต้องผ่าน มผช.

จากข้อมูลของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่กำหนดมาตรฐาน มผช. ได้รวบรวมรายชื่อสินค้าเซรามิกที่มีการยื่นขอมาตรฐาน มผช. พบว่า รายการที่ไม่ผ่านมาตรฐาน มผช. ของผลิตภัณฑ์เซรามิกส่วนใหญ่ คือ ลักษณะทั่วไป การร้าวซึม การดูดซึมน้ำ และลวดลาย ซึ่งปัญหาเหล่านี้ล้วนมาจากกระบวนการผลิต ซึ่งหากไม่มีการควบคุมคุณภาพในแต่ละขั้นตอนการผลิต จะส่งผลต่อคุณภาพสินค้าที่ได้หลังเผา ทำให้สินค้ามีตำหนิ เกิดการแตกร้าว และทำให้เกิดการร้าวซึมได้ นอกจากนั้นแล้วผู้ประกอบการสินค้า OTOP ยังขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์นวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายเพื่อสร้างตลาดใหม่

กรมวิทยาศาสตร์บริการ (วศ.) มีหน่วยงานวิจัยและพัฒนาทางด้านเซรามิก สามารถให้คำแนะนำปรึกษาแก้ไขปัญหาเชิงลึกแก่ผู้ประกอบการ SMEs และชุมชน เพื่อให้สามารถผลิตสินค้าที่ผ่านการทดสอบตามมาตรฐาน และมีผลงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตเซรามิกเป็นจำนวนมากพร้อมถ่ายทอดให้แก่ผู้ประกอบการ เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงกระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น หรือนำไปพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ให้มีมูลค่าเพิ่ม ช่วยให้สินค้าเซรามิกมีคุณภาพและได้มาตรฐาน ช่วยเพิ่มโอกาสทางการตลาดและเตรียมความพร้อมให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดอาเซียนและตลาดโลก

กองเทคโนโลยีชุมชน กรมวิทยาศาสตร์บริการ (ทช.วศ.) ได้จัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการเซรามิก OTOP ให้ได้มาตรฐาน ซึ่งเป็นโครงการที่มุ่งเน้นการนำองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ไปถ่ายทอดให้แก่ผู้ประกอบการนำไปพัฒนากระบวนการผลิต เพื่อพัฒนาคุณภาพสินค้า และผลักดันให้ผู้ประกอบการนำสินค้าเข้าสู่กระบวนการขอการรับรองมาตรฐาน มผช. ตลอดจนพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ เพื่อขยายโอกาสทางการตลาด และเตรียมความพร้อมให้สามารถแข่งขันในตลาดอาเซียน และ

การวิจัยพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาให้แก่ผู้ประกอบการให้สามารถผลิตสินค้าที่ได้มาตรฐานและส่งออกจำหน่ายในต่างประเทศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ ให้สามารถผลิตเซรามิกที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน
2. เพื่อผลักดันสินค้าเซรามิก ให้ยื่นขอการรับรองมาตรฐาน มผช.

ผลการดำเนินงาน

การสำรวจข้อมูลผู้ประกอบการ

วัน เดือน ปี	ผู้ประกอบการ	ผลิตภัณฑ์	พื้นที่
วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566	กลุ่มดอกไม้ ประดิษฐ์จาก ดินผสมบ้าน รางกระบะ	พวงมาลัยดอกไม้ พานชนม และเครื่องประดับจากเนื้อดิน ปั้น	39/165 หมู่ 1 ตำบลทุ่งกระพังโหม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม 73140
วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2566	กลุ่มคนเล่น ดิน	ผลิตภัณฑ์เซรามิกจากเนื้อดิน แดง	87 หมู่ 9 ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม 73140

การจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ/สัมมนา/ถ่ายทอดเทคโนโลยี

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	ชื่อหลักสูตร / หัวข้อ บรรยาย	พื้นที่	จำนวนผู้เข้ารับการ ฝึกอบรม (ราย)
1	วันที่ 23 – 25 พฤษภาคม 2566	หลักสูตร “การพัฒนาเนื้อ ดินท้องถิ่นสำหรับเคลือบ และเทคนิคการตกแต่ง ผลิตภัณฑ์ดินเผาด้วยเคลือบ ออกไซด์”	กลุ่มคนเล่นดิน 87 หมู่ 9 ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอกำแพงแสน จังหวัด นครปฐม 73140	20

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	ชื่อหลักสูตร / หัวข้อ บรรยาย	พื้นที่	จำนวนผู้เข้ารับการ ฝึกอบรม (ราย)
2	วันที่ 4 – 6 กรกฎาคม 2566	หลักสูตร “การพัฒนา กระบวนการผลิตดอกไม้ และเครื่องประดับจากดิน ผสม และเทคนิคการสร้าง แบบพิมพ์ซิลิโคนสำหรับ เครื่องประดับ”	กลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์จาก ดินผสมบ้านรางกระเบา ณ ห้องประชุมเทศบาล ตำบลกำแพงแสน ตำบล ทุ่งกระพังโหม อำเภอกำ แพงแสน จังหวัด นครปฐม	30

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	ชื่อหลักสูตร / หัวข้อ บรรยาย	พื้นที่	จำนวนผู้เข้ารับการ ฝึกอบรม (ราย)
3	วันที่ 24 – 26 กรกฎาคม 2566	หลักสูตร “การพัฒนา กระบวนการผลิตเซรามิก โดยใช้ดินท้องถิ่น และ เทคนิคการเคลือบโดยใช้ โลหะออกไซด์”	กลุ่มคนเล่นดิน 87 หมู่ 9 ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอคำแพ่งแสน จังหวัด นครปฐม 73140	20

การให้คำปรึกษาเชิงลึกแก่ผู้ประกอบการเพื่อแก้ปัญหาผลิตภัณฑ์

วัน เดือน ปี	ผู้ประกอบการ / พื้นที่ / จังหวัด	ผลิตภัณฑ์	ความต้องการ/ปัญหา	วิธีดำเนินการ / แนวทางการแก้ไข
วันที่ 8 มีนาคม 2566	กลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์จากดินผสม บ้านรางกระเบา 39/165 หมู่ 1 ตำบลทุ่งกระพัง โหม อำเภอกำแพงแสน จังหวัด นครปฐม 73140	พวงมาลัย ดอกไม้ พาน ขนม และ เครื่องประดับ จากเนื้อดิน ปั้น	ปัญหาในการรับ ผลิตสินค้าจำนวน มาก แต่ไม่สามารถ ควบคุมขนาดและ คุณภาพ ทำให้โดน ยกเลิกการสั่งซื้อ	ออกแบบและ พัฒนาแบบพิมพ์ เรซินสำหรับทำ เครื่องประดับและ แบบพิมพ์เรซินรูป ขนมอินเดีย และ ดำเนินการ ฝึกอบรมการทำ แบบพิมพ์ให้แก่ ผู้ประกอบการ

สรุปผลการดำเนินงาน

สรุปผลการดำเนินงานโครงการ พัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน (ตามแนวทางคูปองวิทย์เพื่อโอท็อป)
ปีงบประมาณ 2566 (รหัส 66KTC)

พื้นที่ดำเนินการ	จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับประโยชน์จาก การถ่ายทอดเทคโนโลยี (ราย)		จำนวนสินค้า OTOP ที่เข้าสู่ กระบวนการยื่นขอรับรอง มาตรฐาน (ผลิตภัณฑ์)	
	เป้าหมาย	ผล	เป้าหมาย	ผล
1 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครปฐม	50	50	-	-

ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2566

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการฯ

1. กระบวนการยื่นขอ มผช. มีการเปลี่ยนแปลงระบบ ทำให้ผู้ประกอบการต้องใช้ระยะเวลาในการยื่นขอนานขึ้น
2. ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยึดติดกับกระบวนการผลิตแบบเดิมๆ ทำให้ไม่สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีวิธีการผลิตแตกต่างจากเดิม
3. ผู้ประกอบการขาดงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องมือ เพื่อช่วยเตรียมเนื้อดินให้มีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. วศ. ต้องมีการชี้แจงให้ผู้ประกอบการเข้าใจถึง มผช. ว่าเป็นเครื่องมือในการบอกถึงคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ช่วยทำให้ผู้บริโภคมั่นใจในสินค้า
2. ผู้ประกอบการควรจัดกิจกรรมการศึกษาดูงานจากผู้ประกอบการรายอื่น ที่ประสบความสำเร็จในการผลิตผลิตภัณฑ์นวัตกรรม เพื่อนำความรู้กลับมาประยุกต์ใช้กับการทำงานของกลุ่ม

ประเภทเครื่องมือและอุปกรณ์สำหรับชุมชน

บทนำ

ผู้ประกอบการชุมชน วิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการ OTOP เป็นกลุ่มผู้ประกอบการที่เกิดจากการรวมตัวของสมาชิกในชุมชนจึงเป็นกลุ่มผู้ผลิตขนาดกลางหรือขนาดเล็ก กำลังผลิตผลิตภัณฑ์ไม่มาก เทียบกับอุตสาหกรรม จึงมักมีปัญหาจากความต้องการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่มีขนาดเหมาะสมกับกำลังผลิตและมีราคาต่ำ เนื่องจากเครื่องมือที่มีขายเป็นเครื่องมือสำเร็จรูปที่มีขนาดใหญ่และมีราคาสูง เหมาะกับผู้ผลิตขนาดใหญ่หรือระดับอุตสาหกรรมไม่เหมาะกับการผลิตขนาดเล็ก จากปัญหานี้กลุ่มวิจัยและพัฒนาเครื่องมือและอุปกรณ์ชุมชน กองเทคโนโลยีชุมชน (พค.ทช.) กรมวิทยาศาสตร์บริการ (วศ.) จึงได้ทำงานวิจัยและพัฒนาเครื่องมือและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้ผลิตขนาดกลางหรือขนาดเล็ก โดยนำองค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการพัฒนาเครื่องมือและอุปกรณ์ที่มีความเหมาะสมกับวัตถุดิบ กำลังการผลิตและมีต้นทุนต่ำ สามารถใช้ประโยชน์ได้จริง ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการผลิตของผู้ประกอบการชุมชน วิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการ OTOP โดยมีการถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี และให้คำปรึกษาเชิงลึกการทำเครื่องมือและอุปกรณ์ให้กับผู้ประกอบการเพื่อสามารถนำไปใช้ในการพัฒนากระบวนการผลิตและต่อยอดการผลิตเครื่องได้ โดยในปีงบประมาณ 2566 วศ. ได้ถ่ายทอดเทคโนโลยีโดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ 2 หลักสูตร ได้แก่

1. หลักสูตร “การผลิตเครื่องกรองน้ำอ่อนเพื่อใช้ในกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ OTOP” เป็นเครื่องกรองน้ำอ่อนที่กำลังผลิตขนาด 500 ลิตรต่อชั่วโมง เพื่อใช้ปรับปรุงน้ำให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานน้ำบริโภค ผู้ประกอบการสามารถผลิตน้ำที่มีคุณภาพไว้ใช้ในกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ เหมาะกับพื้นที่ที่ไม่มีน้ำสะอาดสำหรับบริโภคบริโภค ไม่มีน้ำประปาใช้ ต้องใช้น้ำบ่อ น้ำบาดาลหรือน้ำจากแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ซึ่งมีสิ่งปนเปื้อนไม่สามารถนำมาบริโภคหรือใช้ทำผลิตภัณฑ์ได้โดยตรง จึงจำเป็นต้องใช้เครื่องกรองน้ำ

2. หลักสูตร “การพัฒนาตู้อบแสงอาทิตย์โดยเทคนิคผสานแหล่งพลังงานความร้อน (ไฮบริด) สำหรับการเกษตรแปรรูป” เป็นตู้อบที่สามารถอบวัตถุดิบให้แห้งโดยอาศัยความร้อนจากพลังงานแสงอาทิตย์ ช่วยประหยัดพลังงาน มีขนาดเหมาะสมกับกำลังการผลิตของผู้ประกอบการ สามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวก ใช้ได้ในสภาพที่มีและไม่มีแสงแดด อบวัตถุดิบได้ต่อเนื่องทั้งในเวลากลางคืนหรือช่วงที่มีฝนตก ทำให้ลดการเกิดเชื้อราเมื่อวัตถุดิบไม่แห้ง ลดการสูญเสียต้นทุนวัตถุดิบ นอกจากนี้ตู้อบแสงอาทิตย์เป็นระบบปิด สามารถป้องกันการปนเปื้อนจากแมลงและฝุ่นผงต่างๆ ทำให้กระบวนการผลิตถูกสุขลักษณะ ผลิตภัณฑ์มีความสะอาดเหมาะสมกับการบริโภค ตู้อบแสงอาทิตย์เหมาะสำหรับการอบเพื่อทำสมุนไพรแห้ง ผลไม้อบแห้ง ปลาหรือเนื้อแดดเดียว หรือผลผลิตทางการเกษตรอื่นๆ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการและยกระดับคุณภาพสินค้าชุมชน ให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน และปลอดภัยต่อผู้บริโภค
2. เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตเครื่องมือและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับวัตถุดิบและกำลังการผลิต ผลิตภัณฑ์ให้กับผู้ประกอบการชุมชน วิสาหกิจชุมชน OTOP และเกษตรกร ให้มีศักยภาพในการผลิตสินค้า ที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน เพิ่มโอกาสในการแข่งขันทางการตลาด

ผลการดำเนินงาน

การสำรวจข้อมูลผู้ประกอบการ

วัน เดือน ปี	ผู้ประกอบการ	ผลิตภัณฑ์	พื้นที่
วันที่ 13 มิถุนายน 2566	กลุ่มกล้วยเบรคแตก	กล้วยเบรคแตก	ตำบลแก่งเสี้ยน อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
วันที่ 13 มิถุนายน 2566	วิสาหกิจชุมชนปลา ส้มฟักยายพัชร	ปลาส้ม ปลาจ่อม ปลาร้า กุ้งจ่อม	ตำบลลาดหญ้า อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
วันที่ 13 มิถุนายน 2566	วิสาหกิจชุมชน เกษตรวิถีท่องเที่ยว เพื่อสุขภาพกลุ่ม แก่งเสี้ยน 2	น้ำตาลอ้อย ผลไม้อบแห้ง	ตำบลแก่งเสี้ยน อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
วันที่ 13 มิถุนายน 2566	วิสาหกิจชุมชนบ้าน สวนกล้วย	ลูกประคบ	ตำบลแก่งเสี้ยน อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
วันที่ 21 กรกฎาคม 2566	วิสาหกิจชุมชนทอ ผ้าพื้นเมืองตำบล บ่อแก้ว	ผ้าทอ	ตำบลบ่อแก้ว อำเภอนาหมื่น จังหวัดน่าน
วันที่ 21 กรกฎาคม 2566	กลุ่มแปลงใหญ่พริก บ่อแก้ว	พริกแห้ง	ตำบลบ่อแก้ว อำเภอนาหมื่น จังหวัดน่าน

การจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ/สัมมนา/ถ่ายทอดเทคโนโลยี

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	ชื่อหลักสูตร / หัวข้อบรรยาย	พื้นที่	จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม (ราย)
1	วันที่ 13 – 16 มีนาคม 2566	การผลิตเครื่องกรองน้ำอ่อน เพื่อใช้ในกระบวนการผลิต ผลิตภัณฑ์ OTOP ให้กับผู้ประกอบการในพื้นที่	สำนักงานเทศบาล ตำบลสองพี่น้อง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี	34
2	วันที่ 22 – 25 มีนาคม 2566	จังหวัดจันทบุรี	ศูนย์เรียนรู้ธนาคารปูม้า บ้านคลองตะเคียน หมู่ที่ 8 ตำบลวันยาว อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี	34
3	วันที่ 18 – 21 มีนาคม 2566	การพัฒนาตู้อบแสงอาทิตย์ โดยเทคนิคสานแห่ พลังงานความร้อน (ไฮบริด) สำหรับการเกษตรแปรรูป ให้กับผู้ประกอบการในพื้นที่ จังหวัดจันทบุรี	ศูนย์เรียนรู้ธนาคารปูม้า บ้านคลองตะเคียน หมู่ที่ 8 ตำบลวันยาว อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี	21

การให้คำปรึกษาเชิงลึกแก่ผู้ประกอบการเพื่อแก้ปัญหาผลิตภัณฑ์

วัน เดือน ปี	ผู้ประกอบการ / พื้นที่ / จังหวัด	ผลิตภัณฑ์	ความต้องการ / ปัญหา	วิธีดำเนินการ / แนวทางการแก้ไข
วันที่ 25 ตุลาคม 2565	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลวังสาคร ตำบลโพนางคำออก อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท	น้ำดื่มโรงพยาบาล และชุมชน	เกิดอุทกภัย น้ำท่วมขังในพื้นที่ จึงขาดแคลนน้ำ สะอาดที่มี คุณภาพตาม เกณฑ์มาตรฐาน น้ำเพื่อการ อุปโภคและ บริโภค	ติดตั้งเครื่องกรอง น้ำอ่อนกำลังการผลิต ขนาด 500 ลิตรต่อ ชั่วโมง จำนวน 1 ชุด และสาธิตการใช้งาน และการบำรุงรักษา เครื่องกรองน้ำอ่อน พร้อมทั้งเก็บตัวอย่างน้ำ ก่อนและหลังผ่านเครื่อง กรองน้ำ เพื่อวิเคราะห์ ทดสอบคุณภาพน้ำ
วันที่ 26 ตุลาคม 2565	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโพนางคำ ออก ตำบลโพนางคำออก อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท	น้ำดื่มโรงพยาบาล และชุมชน	เกิดอุทกภัย น้ำท่วมขังในพื้นที่ จึงขาดแคลนน้ำ สะอาดที่มี คุณภาพตาม เกณฑ์มาตรฐาน น้ำเพื่อการ อุปโภคและ บริโภค	ติดตั้งเครื่องกรอง น้ำอ่อน กำลังการผลิต ขนาด 500 ลิตรต่อ ชั่วโมง จำนวน 1 ชุด และสาธิตการใช้งาน และการบำรุงรักษา เครื่องกรองน้ำอ่อน พร้อมทั้งเก็บตัวอย่างน้ำ ก่อนและหลังผ่านเครื่อง กรองน้ำ เพื่อวิเคราะห์ ทดสอบคุณภาพน้ำ

วัน เดือน ปี	ผู้ประกอบการ / พื้นที่ / จังหวัด	ผลิตภัณฑ์	ความต้องการ / ปัญหา	วิธีดำเนินการ / แนวทางการแก้ไข
วันที่ 27 ตุลาคม 2565	วัดตึก ตำบลโพงาม อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท	น้ำดื่มชุมชน	เกิดอุทกภัย น้ำท่วมขังในพื้นที่ จึงขาดแคลนน้ำ สะอาดที่มี คุณภาพตาม เกณฑ์มาตรฐาน น้ำเพื่อการ อุปโภคและ บริโภค	ติดตั้งเครื่องกรอง น้ำอ่อนกำลังการผลิต ขนาด 500 ลิตรต่อ ชั่วโมง จำนวน 1 ชุด และสาธิตการใช้งาน และการบำรุงรักษา เครื่องกรองน้ำอ่อน พร้อมทั้งเก็บตัวอย่างน้ำ ก่อนและหลังผ่านเครื่อง กรองน้ำ เพื่อวิเคราะห์ ทดสอบคุณภาพน้ำ

การตรวจติดตามผลการดำเนินงาน

วัน เดือน ปี	ผู้ประกอบการ	ผลิตภัณฑ์	ผลการดำเนินงาน
วันที่ 26 ตุลาคม 2565	หมู่บ้านสวนมะม่วง หมู่ที่ 3 ตำบลโพงามต้ออก อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท	น้ำดื่มชุมชน	ติดตามการใช้งานเครื่องกรองน้ำอ่อนที่ ติดตั้งให้ชุมชนเมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2564 จำนวน 1 ชุด กำลังการผลิตขนาด 500 ลิตรต่อชั่วโมง และในช่วงเดือนสิงหาคม 2565 ได้เกิดน้ำท่วมในพื้นที่ ชุมชนจึงได้ ย้ายเครื่องกรองน้ำมาไว้บริเวณที่ชาวบ้าน ได้รับความเดือดร้อน เพื่อให้มีน้ำสะอาดไว้ ใช้อุปโภคและบริโภค ทั้งนี้ได้ตรวจสอบสภาพ เครื่องกรองน้ำพร้อมทั้งให้คำปรึกษาและ สาธิตการบำรุงรักษาเครื่องกรองน้ำให้กับ ผู้ดูแลเครื่องอีกครั้ง เพื่อให้ชุมชนได้ใช้น้ำ ที่มีคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ และได้เก็บ ตัวอย่างน้ำก่อนและหลังผ่านเครื่องกรอง น้ำ เพื่อวิเคราะห์ทดสอบคุณภาพน้ำ

วัน เดือน ปี	ผู้ประกอบการ	ผลิตภัณฑ์	ผลการดำเนินงาน
วันที่ 12 มิถุนายน 2566	กลุ่มวิสาหกิจชุมชน เขมชาติหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี	- สเปรย์ปรับ อากาศ - สเปรย์ทำ ความสะอาด - อโรมาเจล	ติดตามการใช้งานเครื่องกรองน้ำอ่อนที่ ติดตั้งให้ชุมชนเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2563 จำนวน 1 ชุด กำลังการผลิตขนาด 500 ลิตรต่อชั่วโมง ทำให้กลุ่มได้ใช้น้ำที่มีคุณภาพใน กระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร จึงได้ ทำการตรวจสอบสภาพเครื่องกรองน้ำพร้อมทั้ง ให้คำปรึกษาและสาธิตการบำรุงรักษา เครื่องกรองน้ำให้กับกลุ่มอีกครั้ง เพื่อให้ กลุ่มได้ใช้น้ำที่มีคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ และได้เก็บตัวอย่างน้ำก่อนและหลังผ่าน เครื่องกรองน้ำ เพื่อวิเคราะห์ทดสอบ คุณภาพน้ำ
วันที่ 17 มิถุนายน 2566	ชุมชนบ้านบางตามี ตำบลโรงช้าง อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี	น้ำดื่มชุมชน	ติดตามการใช้งานเครื่องกรองน้ำ ที่ติดตั้ง ให้ชุมชนเมื่อเกิดน้ำท่วมปี 2554 จำนวน 1 ชุด กำลังการผลิตขนาด 500 ลิตรต่อ ชั่วโมง โดยได้ตรวจสอบสภาพเครื่องกรองน้ำพร้อมทั้ง ให้คำปรึกษาและสาธิตการบำรุงรักษา เครื่องกรองน้ำให้กับผู้ดูแลเครื่องอีกครั้ง เพื่อให้ชุมชนได้ใช้น้ำที่มีคุณภาพอย่าง สม่ำเสมอ และได้เก็บตัวอย่างน้ำก่อนและ หลังผ่านเครื่องกรองน้ำ เพื่อวิเคราะห์ ทดสอบคุณภาพน้ำ
วันที่ 18 มิถุนายน 2566	วัดบางประมุง ตำบลบางประมุง อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์	น้ำดื่มวัดและ ชุมชน	ติดตามการใช้งานเครื่องกรองน้ำ ที่ติดตั้ง ให้ชุมชนเมื่อเกิดน้ำท่วมปี 2554 จำนวน 1 ชุด กำลังการผลิตขนาด 500 ลิตรต่อ ชั่วโมง โดยได้ตรวจสอบสภาพเครื่องกรองน้ำพร้อมทั้ง ให้คำปรึกษาและสาธิตการบำรุงรักษา เครื่องกรองน้ำให้กับผู้ดูแลเครื่องอีกครั้ง เพื่อให้ชุมชนได้ใช้น้ำที่มีคุณภาพอย่าง

วัน เดือน ปี	ผู้ประกอบการ	ผลิตภัณฑ์	ผลการดำเนินงาน
			สม่ำเสมอ และได้เก็บตัวอย่างน้ำก่อนและ หลังผ่านเครื่องกรองน้ำ เพื่อวิเคราะห์ ทดสอบคุณภาพน้ำ
วันที่ 20 มิถุนายน 2566	สถานีอนามัยเฉลิมพระ เกียรติ 60 พรรษา นวมินทราชินี ตำบลสถาน อำเภอพาน้อย จังหวัดน่าน	น้ำดื่ม โรงพยาบาล และน้ำสำหรับ ล้างเครื่องมือ ทันตกรรม	ติดตามการใช้งานเครื่องกรองน้ำ ที่ติดตั้ง ไว้เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2565 จำนวน 1 ชุด กำลังการผลิตขนาด 500 ลิตรต่อ ชั่วโมง โดยได้ตรวจสอบสภาพเครื่องกรองน้ำพร้อมทั้ง ให้คำปรึกษาและสาธิตการบำรุงรักษา เครื่องกรองน้ำให้กับผู้ดูแลเครื่องอีกครั้ง เพื่อให้ชุมชนได้ใช้น้ำที่มีคุณภาพอย่าง สม่ำเสมอ และได้เก็บตัวอย่างน้ำก่อนและ หลังผ่านเครื่องกรองน้ำ เพื่อวิเคราะห์ ทดสอบคุณภาพน้ำ
วันที่ 21 มิถุนายน 2566	กลุ่มสตรีทอผ้าบ้านหนอง ห้า ตำบลบัวใหญ่ อำเภอพาน้อย จังหวัดน่าน	- ผ้าทอ (ผ้า เมตร) - ผ้าซิ่น - ผ้าคลุมไหล่ - ผ้าขาวม้า - ถูย่าม	ติดตามการใช้งานเครื่องกรองน้ำ ที่ติดตั้ง ให้กลุ่มเมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2565 จำนวน 1 ชุด กำลังการผลิตขนาด 500 ลิตรต่อ ชั่วโมง ทำให้กลุ่มได้ใช้น้ำที่มีคุณภาพใน กระบวนการผลิตผ้าทอมือ และ ผลิตภัณฑ์ผ้าต่างๆ ซึ่งมีผลทำให้ ค่า pH ของผ้าเป็นไปตามมาตรฐาน ทั้งนี้ได้ทำ การย้ายจุดติดตั้งเครื่องกรองน้ำและตรวจ สภาพเครื่องกรองน้ำ พร้อมทั้งให้ คำปรึกษาและสาธิตการบำรุงรักษาเครื่อง กรองน้ำให้กับกลุ่มอีกครั้ง เพื่อให้กลุ่มได้ ใช้น้ำที่มีคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ และได้ เก็บตัวอย่างน้ำก่อนและหลังผ่านเครื่อง กรองน้ำ เพื่อวิเคราะห์ทดสอบคุณภาพน้ำ

วัน เดือน ปี	ผู้ประกอบการ	ผลิตภัณฑ์	ผลการดำเนินงาน
วันที่ 23 มิถุนายน 2566	วัดถ้ำผาปู่ ตำบลนาอ้อ อำเภอเมือง จังหวัดเลย	น้ำดื่มวัดและ ชุมชน	ติดตามการใช้งานเครื่องกรองน้ำ ที่ติดตั้งไว้เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2564 จำนวน 1 ชุด กำลังการผลิตขนาด 500 ลิตรต่อชั่วโมง โดยได้ตรวจสอบสภาพเครื่องกรองน้ำพร้อมทั้งให้คำปรึกษาและสาธิตการบำรุงรักษาเครื่องกรองน้ำให้กับผู้ดูแลเครื่องอีกครั้ง เพื่อให้ชุมชนได้ใช้น้ำที่มีคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ และได้เก็บตัวอย่างน้ำก่อนและหลังผ่านเครื่องกรองน้ำ เพื่อวิเคราะห์ทดสอบคุณภาพน้ำ
วันที่ 9 กรกฎาคม 2566	กลุ่มแม่บ้านสมุนไพรไผ่ บ้านถ่อนใต้ ตำบลบ้านถ่อน อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย	สเปรย์สมุนไพร ไผ่	ติดตามการใช้งานเครื่องกรองน้ำ ที่ติดตั้งให้กลุ่มเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2563 จำนวน 1 ชุด กำลังการผลิตขนาด 500 ลิตรต่อชั่วโมง ทำให้กลุ่มได้ใช้น้ำที่มีคุณภาพในกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร ทั้งนี้ได้ตรวจสอบสภาพเครื่องกรองน้ำพร้อมทั้งให้คำปรึกษาและสาธิตการบำรุงรักษาเครื่องกรองน้ำให้กับกลุ่มอีกครั้ง เพื่อให้กลุ่มได้ใช้น้ำที่มีคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ และได้เก็บตัวอย่างน้ำก่อนและหลังผ่านเครื่องกรองน้ำ เพื่อวิเคราะห์ทดสอบคุณภาพน้ำ
วันที่ 10 กรกฎาคม 2566	ชุมชนหมู่ที่ 5 ตำบลบ้านถ่อน อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย	น้ำดื่มชุมชน	ติดตามการใช้งานเครื่องกรองน้ำ ที่ติดตั้งให้ชุมชนเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2564 จำนวน 1 ชุด กำลังการผลิตขนาด 500 ลิตรต่อชั่วโมง โดยได้ตรวจสอบสภาพเครื่องกรองน้ำพร้อมทั้งให้คำปรึกษาและสาธิตการบำรุงรักษาเครื่องกรองน้ำให้กับผู้ดูแลเครื่องอีกครั้ง เพื่อให้ชุมชนได้ใช้น้ำที่มีคุณภาพอย่าง

วัน เดือน ปี	ผู้ประกอบการ	ผลิตภัณฑ์	ผลการดำเนินงาน
			สม่ำเสมอ และได้เก็บตัวอย่างน้ำก่อนและ หลังผ่านเครื่องกรองน้ำ เพื่อวิเคราะห์ ทดสอบคุณภาพน้ำ
วันที่ 11 กรกฎาคม 2566	โรงเรียนบ้านคำโพนสูง ตำบลกกโพธิ์ อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด	น้ำดื่มโรงเรียน	ติดตามการใช้งานเครื่องกรองน้ำ ที่ติดตั้ง ไว้เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2565 จำนวน 1 ชุด กำลังการผลิตขนาด 500 ลิตรต่อชั่วโมง โดยได้ตรวจสอบสภาพเครื่องกรองน้ำพร้อมทั้ง ให้คำปรึกษาและสาธิตการบำรุงรักษา เครื่องกรองน้ำให้กับผู้ดูแลเครื่องอีกครั้ง เพื่อให้ชุมชนได้ใช้น้ำที่มีคุณภาพอย่าง สม่ำเสมอ และได้เก็บตัวอย่างน้ำก่อนและ หลังผ่านเครื่องกรองน้ำ เพื่อวิเคราะห์ ทดสอบคุณภาพน้ำ
วันที่ 12 กรกฎาคม 2566	บ้านหนองซุ่นใหญ่ หมู่ที่ 3 ตำบลหนองซุ่นใหญ่ อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด	น้ำดื่มชุมชน	ติดตามการใช้งานเครื่องกรองน้ำ ที่ติดตั้ง ให้ชุมชนเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2565 จำนวน 3 ชุด กำลังการผลิตขนาด 500 ลิตรต่อชั่วโมง โดยได้ตรวจสอบสภาพเครื่อง กรองน้ำพร้อมทั้งให้คำปรึกษาและสาธิต การบำรุงรักษาเครื่องกรองน้ำให้กับผู้ดูแล เครื่องอีกครั้ง เพื่อให้ชุมชนได้ใช้น้ำที่มี คุณภาพอย่างสม่ำเสมอ และได้เก็บ ตัวอย่างน้ำก่อนและหลังผ่านเครื่องกรอง น้ำ เพื่อวิเคราะห์ทดสอบคุณภาพน้ำ

สรุปผลการดำเนินงาน

สรุปผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมวิสาหกิจรายย่อยเพื่อยกระดับสินค้า OTOP ให้ได้มาตรฐานในพื้นที่ภูมิภาค (59OTOP) โดยการถ่ายทอดเทคโนโลยีอบรมเชิงปฏิบัติการจำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่

1. หลักสูตร “การผลิตเครื่องกรองน้ำอ่อนเพื่อใช้ในกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ OTOP”

พื้นที่ดำเนินการ	จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับประโยชน์จากการถ่ายทอดเทคโนโลยี (ราย)		จำนวนเครื่องกรองน้ำที่ผลิตได้/ใช้ประโยชน์ (ชุด)	
	เป้าหมาย	ผล	เป้าหมาย	ผล
สำนักงานเทศบาลตำบลสองพี่น้อง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม	30	34	10	10
ศูนย์เรียนรู้ธนาคารปูม้าบ้านคลองตะเคียน หมู่ที่ 8 ตำบลวันยาว อำเภอลำลูกเกด จังหวัดสงขลา	30	34	10	10

ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2566

2. หลักสูตร “การพัฒนาตู้อบแสงอาทิตย์โดยเทคนิคสานแหล่งพลังงานความร้อน (ไฮบริด) สำหรับการเกษตรแปรรูป”

พื้นที่ดำเนินการ	จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับประโยชน์จากการถ่ายทอดเทคโนโลยี (ราย)		จำนวนตู้อบพลังงานแสงอาทิตย์ที่ผลิตได้/ใช้ประโยชน์ (ชุด)	
	เป้าหมาย	ผล	เป้าหมาย	ผล
ศูนย์เรียนรู้ธนาคารปูม้าบ้านคลองตะเคียน หมู่ที่ 8 ตำบลวันยาว อำเภอลำลูกเกด จังหวัดสงขลา	20	21	2	2

ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2566

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการฯ

ผู้ประกอบการชุมชน วิสาหกิจชุมชน OTOP และเกษตรกร เป็นกลุ่มผู้ผลิตขนาดกลางหรือขนาดเล็กยังมีความต้องการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับกำลังการผลิตของกลุ่มอีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งเครื่องมือและอุปกรณ์ที่มีจำหน่ายทั่วไปอาจไม่เหมาะสมกับกลุ่ม กลุ่มจึงต้องการให้หน่วยงานรัฐช่วยเหลือในการพัฒนาเครื่องมือและอุปกรณ์เพื่อใช้ในการพัฒนากระบวนการผลิตของกลุ่ม

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยและพัฒนาเครื่องมือและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับกำลังการผลิตและผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการ ต้องมีการเรียนรู้กระบวนการผลิตทั้งหมดของผลิตภัณฑ์ เพื่อจะได้รับรู้ปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของผู้ประกอบการ การทำเครื่องมือและอุปกรณ์ที่เหมาะสมให้ผู้ประกอบการสามารถใช้งานได้จริงและสะดวกต้องทำการวิจัยและสร้างต้นแบบพร้อมทั้งศึกษาทดลองการใช้งานจริง เพื่อให้การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์นั้นมีประสิทธิภาพและประโยชน์สูง ซึ่งกระบวนการทั้งหมดจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาและงบประมาณสูงสำหรับจัดซื้อวัสดุให้เพียงพอกับการดำเนินโครงการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการได้อย่างทั่วถึง

รูปประกอบการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ/สัมมนา/ถ่ายทอดเทคโนโลยี

การอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร “การผลิตเครื่องกรองน้ำอ่อนเพื่อใช้ในกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ OTOP” ณ สำนักงานเทศบาลตำบลสองพี่น้อง อำเภอกาแพง จังหวัดจันทบุรี ระหว่างวันที่ 13 – 16 มีนาคม 2566

การอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร “การผลิตเครื่องกรองน้ำอ่อนเพื่อใช้ในกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ OTOP” ณ ศูนย์เรียนรู้ธนาคารปูม้าบ้านคลองตะเคียน ตำบลวันยาว อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี ระหว่างวันที่ 22 – 25 มีนาคม 2566

การอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร “การพัฒนาตู้อบลมร้อนแสงอาทิตย์สำหรับการเกษตรแปรรูป โดยเทคนิค ผสานแหล่งพลังงานความร้อน (ไฮบริด)” ณ ศูนย์เรียนรู้ธนาคารปูม้าบ้านคลองตะเคียน ตำบลวันยาว อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี ระหว่างวันที่ 18 – 21 มีนาคม 2566

การให้คำปรึกษาเชิงลึกแก่ผู้ประกอบการเพื่อแก้ปัญหาลิติดัณฑ์

ลงพื้นที่ให้คำปรึกษาเชิงลึก ณ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลวังสาคร ตำบลโพนางคำออก
อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในวันที่ 25 ตุลาคม 2565

ลงพื้นที่ให้คำปรึกษาเชิงลึก ณ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโพนางดำออก ตำบลโพนางดำออก อำเภอ
สรรพยา จังหวัดชัยนาท ในวันที่ 26 ตุลาคม 2565

ลงพื้นที่ให้คำปรึกษาเชิงลึก ณ วัดตึก ตำบลโพงาม อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท ในวันที่ 27 ตุลาคม 2565

การตรวจติดตามผลการดำเนินงาน

การตรวจติดตามผลการดำเนินงาน ณ หมู่บ้านสวนมะม่วง ตำบลโพนางคำออก อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในวันที่ 26 ตุลาคม 2565

การตรวจติดตามผลการดำเนินงาน ณ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเขมชาติหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ในวันที่ 12 มิถุนายน 2566

การตรวจติดตามผลการดำเนินงาน ณ ชุมชนบ้านบางตามี ตำบลโรงช้าง อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี
ในวันที่ 17 มิถุนายน 2566

การตรวจติดตามผลการดำเนินงาน ณ วัดบางประมุง ตำบลบางประมุง อำเภอโกรกพระ
จังหวัดนครสวรรค์ ในวันที่ 18 มิถุนายน 2566

การตรวจติดตามผลการดำเนินงาน ณ สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรชนามินทราชนิ ตำบลสถาน
อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน ในวันที่ 20 มิถุนายน 2566

การตรวจติดตามผลการดำเนินงาน ณ กลุ่มสตรีทอผ้าบ้านหนองห้า ตำบลบัวใหญ่ อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน ในวันที่ 20 มิถุนายน 2566

การตรวจติดตามผลการดำเนินงาน ณ วัดถ้ำผาปู่ ตำบลนาอ้อ อำเภอเมือง จังหวัดเลย ในวันที่ 23 มิถุนายน 2566

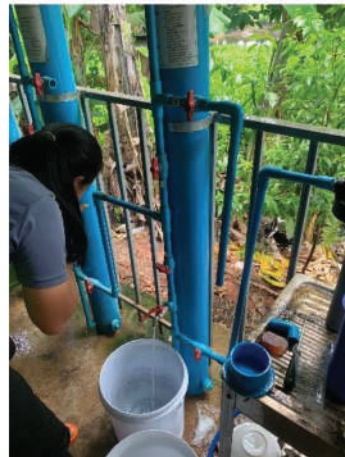
การตรวจติดตามผลการดำเนินงาน ณ กลุ่มแม่บ้านสมุนไพรไผ่เลี้ยงบ้านถ่อนใต้ ตำบลบ้านถ่อน อำเภอลำบั่ว จังหวัดหนองคาย ในวันที่ 9 กรกฎาคม 2566

การตรวจติดตามผลการดำเนินงาน ณ ชุมชนหมู่ที่ 5 ตำบลบ้านถ่อน อำเภอลำบั่ว จังหวัดหนองคาย ในวันที่ 10 กรกฎาคม 2566

การตรวจติดตามผลการดำเนินงาน ณ โรงเรียนบ้านคำโพนสูง ตำบลกกโพธิ์ อำเภอนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด ในวันที่ 12 กรกฎาคม 2566

การตรวจติดตามผลการดำเนินงาน ณ หมู่ที่ 3 ตำบลหนองขุนใหญ่ อำเภอนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด ในวันที่ 12 กรกฎาคม 2566

**โครงการส่งเสริมพัฒนาผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชน
ในการผลิตสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ OTOP ประเภทอาหาร
โครงการส่งเสริมผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์มะพร้าว
เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม**

บทนำ

มะพร้าว (Cocos nucifera) เป็นพืชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจชนิดหนึ่งของประเทศไทย มะพร้าวมีความผูกพันกับวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของคนไทยมาช้านาน คนไทยคุ้นเคยและใช้ประโยชน์จากทุกส่วนของมะพร้าวในชีวิตประจำวันได้อย่างคุ้มค่า มะพร้าวอุดมไปด้วยสารอาหารที่จำเป็นต่อร่างกายของมนุษย์และเป็นแหล่งอาหารที่สมบูรณ์ของจุลินทรีย์ คนไทยนิยมบริโภคน้ำ และเนื้อมะพร้าวอ่อน เนื้อมะพร้าวแก่นิยมนำมาปรุงอาหารทั้งคาวหวาน นอกจากนี้ ยังสามารถนำมาทำอุตสาหกรรมน้ำมันมะพร้าว อุตสาหกรรมกะทิเข้มข้น มะพร้าวชุตแห้ง น้ำตาลมะพร้าว และสามารถนำส่วนอื่น ๆ ของมะพร้าว เช่น ลำต้น ใบ ก้าน เปลือก กะลา รกมะพร้าว กาบมะพร้าว รากมะพร้าว เป็นต้น มาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ได้หลากหลาย สารพัดประโยชน์และคุณค่าจากมะพร้าวพืชมหัศจรรย์ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม กระบวนการแปรรูปมะพร้าวเป็นมะพร้าวขาวก่อนที่จะนำมะพร้าวขาวไปทำเป็นผลิตภัณฑ์อื่นต่อ เช่น กะทิสำเร็จรูป น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น ก่อให้เกิดน้ำเสียในขั้นตอนของการแช่ขึ้นเนื้อมะพร้าวหรือที่ชาวบ้านเรียกว่าการดอง นอกจากนี้กระบวนการแปรรูปเป็นวุ้นมะพร้าวในขั้นตอนการล้างกรดใสวุ้นมะพร้าว ก็เกิดน้ำเสียในปริมาณมากเช่นกัน แม้ว่ากระบวนการดังกล่าวจะเป็นการผลิตในครัวเรือน ในชุมชนเล็กๆ หรือล้างมะพร้าวขาวก็ตาม น้ำเสียที่เกิดขึ้น หากถูกปล่อยลงสู่คลองในท้องร่องสวน ที่เชื่อมกับคลองซอย ลำประโดง และเชื่อมโยงกับคลองสาขา คลองหลัก แม่น้ำสายหลัก และแหล่งดินธรรมชาติในร่องสวนนั้น ๆ หากไม่ได้รับการบำบัดอย่างถูกต้องเหมาะสม อาจก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมตามมาในวงกว้าง จากข้อมูลการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมจากผู้ประกอบการแปรรูปมะพร้าวในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่าผู้ประกอบการมีความต้องการเทคโนโลยีการบำบัดน้ำเสียอย่างง่าย ต้นทุนต่ำและมีประสิทธิภาพดีเพื่อรองรับมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมที่เข้มงวดขึ้น

สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 กลุ่มงานนวัตกรรมสีเขียว กองเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์อุปโภคกรรมวิทยาศาสตร์บริการ ร่วมกับสภาเกษตรกรแห่งชาติจังหวัดสมุทรสงครามได้ลงพื้นที่ถ่ายทอดเทคโนโลยีการบำบัดน้ำเสียจากการแปรรูปมะพร้าว ให้กับสถานประกอบการในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดราชบุรี โดยเน้นการวิธีการที่เดินระบบง่าย ราคาถูก และการจัดการน้ำเสียแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ที่กำลังประสบปัญหาจริง และมีความต้องการองค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พร้อมทั้งการให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมและผลกระทบ เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันและสนับสนุนให้เศรษฐกิจของท้องถิ่นขยายตัวอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืนควบคู่ไปกับยุทธศาสตร์ด้านการจัดการน้ำและสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เพื่อสร้างความมั่นคงและยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติ

วัตถุประสงค์

1. พัฒนาเทคโนโลยีการบำบัดน้ำเสียจากการแปรรูปมะพร้าวอย่างง่าย และประหยัด รวมถึงการจัดการกากตะกอนที่ได้จากระบบบำบัดน้ำเสียโดยหาวิธีและสภาวะที่เหมาะสมในการบำบัดน้ำเสียจากการแปรรูปมะพร้าวสำหรับผู้ประกอบการรายย่อย

2. ถ่ายทอดองค์ความรู้ และเทคโนโลยีการบำบัดน้ำเสียจากการแปรรูปมะพร้าว และให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมและผลกระทบผู้ประกอบการ และชุมชน

ผลการดำเนินงาน

การสำรวจข้อมูลผู้ประกอบการ

วัน เดือน ปี	ผู้ประกอบการ	ผลิตภัณฑ์	พื้นที่
4 สิงหาคม 2565		ทำวุ้นมะพร้าว	ตำบลบ้านปราโมทย์ อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
7 มีนาคม 2566		ทำมะพร้าวขาว มะพร้าวดำ และ น้ำมะพร้าว	ตำบลเหมืองใหม่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
8 มีนาคม 2566		มะพร้าวเป็นลูก ส่งออกต่างประเทศ	ตำบลดอนใหญ่ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี
30 มีนาคม 2566		ทำวุ้นมะพร้าว	ตำบลวัดประดู่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

การจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ/สัมมนา/ถ่ายทอดเทคโนโลยี

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	ชื่อหลักสูตร / หัวข้อบรรยาย	พื้นที่	จำนวนผู้เข้ารับ การฝึกอบรม (ราย)
1	29 พฤษภาคม - 2 มิถุนายน 2566	การบำบัดน้ำเสียจากการแปรรูป มะพร้าวเป็นมะพร้าวขาว จังหวัดสมุทรสงคราม/ - การสร้างความเข้าใจในการผลิต มะพร้าวขาวที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม	บ้านเลขที่ 14/2 หมู่ที่ 4 ตำบลวัด ประดู่ อำเภออัมพวา จังหวัด สมุทรสงคราม	21

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	ชื่อหลักสูตร / หัวข้อบรรยาย	พื้นที่	จำนวนผู้เข้ารับ การฝึกอบรม (ราย)
2	3 – 7 กรกฎาคม 2566	- การออกแบบและการเตรียมวัสดุสำหรับการทำระบบบำบัดน้ำเสีย - ฝึกปฏิบัติการเตรียมพื้นคอนกรีต/สำหรับระบบบำบัดน้ำเสีย - ฝึกปฏิบัติการทำถังสำหรับระบบบำบัดน้ำเสีย	บ้านเลขที่ 68/1 หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านปรามโหมทย์ อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม	22
3	11 – 15 กันยายน 2566	- ฝึกปฏิบัติการทำระบบดักไขมัน - ฝึกปฏิบัติการทำระบบเติมอากาศและระบบกรองอย่างง่าย - ฝึกปฏิบัติการทดสอบประสิทธิภาพระบบบำบัด - ฝึกปฏิบัติการนำน้ำเสียที่บำบัดแล้วกลับมาใช้ใหม่	บ้านเลขที่ 30/2 หมู่ที่ 5 ตำบลเหมืองใหม่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม	25

การตรวจติดตามผลการดำเนินงาน

วัน เดือน ปี	ผู้ประกอบการ	ผลิตภัณฑ์	ผลการดำเนินงาน
29 – 30 สิงหาคม 2566	บ้านเลขที่ 14/2 หมู่ที่ 4 ตำบลวัดประดู่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม	ทำวันมะพร้าว	ผู้ประกอบการมีการใช้ระบบบำบัดน้ำเสียจากการแปรรูปมะพร้าว อย่างต่อเนื่อง และใช้งานได้ดี การเพิ่มมูลค่า - มียอดสั่งซื้อวันมะพร้าว เพื่อเข้าโรงงานอุตสาหกรรมวันมะพร้าวอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น - ลดภาระที่ต้องดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนจากชุมชน
31 สิงหาคม – 1 กันยายน 2566		ทำวันมะพร้าว	ผู้ประกอบการมีการใช้ระบบบำบัดน้ำเสียจากการแปรรูปมะพร้าว อย่างต่อเนื่อง และใช้งานได้ดี แต่ยังมีปัญหาบ้าง กล่าวคือ

วัน เดือน ปี	ผู้ประกอบการ	ผลิตภัณฑ์	ผลการดำเนินงาน
	บ้านเลขที่ 68/1 หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านปรามโทย์ อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม		COD loading rate สูงและระยะเวลาในการบำบัดน้อยเกินไป ส่งผลให้น้ำเสียหลังบำบัดมีค่าเกินเกณฑ์มาตรฐานในบางครั้ง ปัจจุบันกำลังปรับระยะเวลา อัตราการไหลของน้ำในระบบบำบัดน้ำเสียเพื่อให้สามารถรองรับ COD loading rate ได้ และมีระยะเวลาการบำบัดมากขึ้น การเพิ่มมูลค่า - มียอดสั่งซื้อวันมะพร้าว เพื่อเข้าโรงงานอุตสาหกรรมวันมะพร้าวอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น - ลดภาระที่ต้องดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนจากชุมชน
	บ้านเลขที่ 30/2 หมู่ที่ 5 ตำบลเหมืองใหม่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม	ทำมะพร้าว ขาว มะพร้าวดำ และน้ำมะพร้าว	ผู้ประกอบการมีการใช้ระบบบำบัดน้ำเสียจากการแปรรูปมะพร้าว อย่างต่อเนื่อง และใช้งานได้ดี แต่ยังมีปัญหาบ้าง กล่าวคือ COD loading rate สูงและระยะเวลาในการบำบัดน้อยเกินไป ส่งผลให้น้ำเสียหลังบำบัดมีค่าเกินเกณฑ์มาตรฐานในบางครั้ง ปัจจุบันกำลังปรับระยะเวลา อัตราการไหลของน้ำในระบบบำบัดน้ำเสียเพื่อให้สามารถรองรับ COD loading rate ได้ และมีระยะเวลาการบำบัดมากขึ้น การเพิ่มมูลค่า - มียอดสั่งซื้อวันมะพร้าว เพื่อเข้าโรงงานอุตสาหกรรมวันมะพร้าวอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น - ลดภาระที่ต้องดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนจากชุมชน

สรุปผลการดำเนินงาน

สรุปผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมผู้ประกอบการผลิตภัณฑมะพร้าวเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

พื้นที่ดำเนินการ	จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับประโยชน์จากการถ่ายทอดเทคโนโลยี (ราย)		จำนวนสินค้า OTOP ที่เข้าสู่กระบวนการยื่นขอรับรองมาตรฐาน (ผลิตภัณฑ์)	
	เป้าหมาย	ผล	เป้าหมาย	ผล
จังหวัดสมุทรสงคราม	60	68	-	-

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการฯ

น้ำเสียที่เข้าระบบของผู้ประกอบการแต่ละรายมีคุณสมบัติต่างกัน ส่งผลให้ประสิทธิภาพการบำบัดน้ำเสียแตกต่างกัน จึงต้องมีการปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียที่ติดตั้งแล้วหลายครั้งเพื่อให้รองรับน้ำเสียของผู้ประกอบการได้ และมีประสิทธิภาพการบำบัดสูง

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อสิ่งแวดล้อมเผยแพร่สู่ผู้ประกอบการ OTOP ที่ยังขาดองค์ความรู้ และเทคโนโลยีการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยมีความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่รวมถึงผู้ประกอบการในพื้นที่เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างครบถ้วนและยั่งยืน นอกจากนี้ท้องถิ่นควรมีข้อบัญญัติเพื่อควบคุม ติดตาม เฝ้าระวังการปล่อยน้ำทิ้งจากการแปรรูปมะพร้าว ตลอดจนมาตรการสร้างแรงจูงใจ เช่น มาตรการทางภาษี เพื่อควบคุมและจูงใจให้ผู้ประกอบการแปรรูปมะพร้าวบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่แวดล้อม

ครั้งที่ 1 กลุ่มคุณสุนทร อาจสม
บ้านเลขที่ 14/2 หมู่ที่ 4 ตำบลวัดประดู่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

ครั้งที่ 2 กลุ่มคุณอิทธิพัทธ์ สังข์กระแสน์

บ้านเลขที่ 68/1 หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านปรามไทย์ อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

ครั้งที่ 3 กลุ่มคุณสุขสันต์ จันทร

บ้านเลขที่ 30/2 หมู่ที่ 5 ตำบลเหมืองใหม่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

โครงการบำบัดน้ำเสียจากกระบวนการย้อมสีสำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ประเภทผ้าทอ

บทนำ

ปัจจุบันผ้าทอเป็นผลิตภัณฑ์ OTOP หนึ่งที่สร้างรายได้ให้กับประเทศเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันนอกจากการจำหน่ายในประเทศแล้วยังมีหลายประเทศสนใจสั่งซื้อผลิตภัณฑ์ประเภทผ้าทอของประเทศไทย แต่เนื่องจากการผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าทอยังขาดการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดีและลูกค้าจากต่างประเทศบางรายจึงชะลอการสั่งซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าทอจากประเทศไทย โดยปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่ผู้ประกอบการประสบอยู่คือ สารมลพิษที่ปนเปื้อนในน้ำทิ้งจากกระบวนการฟอกย้อมถูกระบายลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะโดยไม่ผ่านกระบวนการบำบัด ก่อให้เกิดการแพร่กระจายของมลพิษสู่สิ่งแวดล้อมทั้งแหล่งน้ำและดิน นอกจากนี้การต้มสีสำหรับย้อม ผู้ประกอบการ OTOP ประเภทผ้าทอใช้เตาฟืนที่มีควันมาก และมีการปลดปล่อยสารมลพิษทางอากาศในปริมาณสูง จากข้อมูลการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมจากผู้ประกอบการ OTOP ประเภทผ้าทอของกรมวิทยาศาสตร์บริการ (วศ.) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ของคณะทำงานพบว่าผู้ประกอบการ OTOP ประเภทผ้าทอในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความต้องการเทคโนโลยีการจัดการและการกำจัดของเสียอย่างง่าย ต้นทุนต่ำและมีประสิทธิภาพดีเพื่อเตรียมความพร้อมในการส่งออกสินค้าสู่ตลาดต่างประเทศ

วศ. จึงได้พัฒนาเตาชีวมวลมลพิษต่ำสำหรับต้มสีย้อม ตลอดจนพัฒนาเทคโนโลยีการบำบัดน้ำเสียอย่างง่ายและประหยัด โดยเน้นการจัดการแบบครบวงจรในพื้นที่ที่กำลังประสบปัญหาจริง และมีความต้องการการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการจัดการและกำจัดของเสียที่เกิดขึ้นสำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 กรมวิทยาศาสตร์บริการได้ถ่ายทอดเทคโนโลยีการบำบัดน้ำเสียจากการย้อมสี และการผลิตเตาชีวมวลมลพิษต่ำให้กับผู้ประกอบการ OTOP ประเภทผ้าทอ ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดอำนาจเจริญ ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรการบำบัดน้ำเสียจากกระบวนการย้อมสีสำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ประเภทผ้าทอ

วัตถุประสงค์

1. ถ่ายทอดเทคโนโลยีการบำบัดน้ำเสียอย่างง่าย และเทคโนโลยีเตาชีวมวลมลพิษต่ำสำหรับต้มสีย้อมที่พัฒนาขึ้นให้กับผู้ประกอบการ OTOP ประเภทผ้าทอ ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย หนองบัวลำภู และอำนาจเจริญ
2. สร้างความตระหนักในการผลิตสินค้า OTOP ประเภทผ้าทอที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ผลการดำเนินงาน

การสำรวจข้อมูลผู้ประกอบการ

วัน เดือน ปี	ผู้ประกอบการ	ผลิตภัณฑ์	พื้นที่
28 พฤศจิกายน 2565	กลุ่มทอผ้าบ้านนาฮี	ฝ้าย (ผ้าฝ้ายมัดหมี่ ผ้าพื้น (ผ้าตัดเสื้อ) ผ้าพันคอ ผ้าคลุมไหล่ไหม (ใช้ไหมจูล ทำเป็นผ้าถุง (สิ่งข้าง)	ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย
	วิสาหกิจชุมชนทอผ้าพื้นเมืองบ้านโพธิ์ตาก	ผ้าฝ้าย (ผ้ามัดหมี่ กระเป๋ หมอนอิง ผ้าผืน)	ตำบลโพธิ์ตาก อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย
	วิสาหกิจชุมชนผ้าฝ้ายมัดหมี่บ้านโคกบุญสนอง	ผ้าผืน ผ้ามัดหมี่ ผ้าคลุมไหล่ กระเป๋า สไบ ผ้าถุง	ตำบลโพธิ์ตาก อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย
29 พฤศจิกายน 2565	กลุ่มทอผ้าบ้านท่าสำราญ	ผ้าถุง ผ้าพันคอ ผ้าคลุมไหล่ ผ้าผืน (ผ้ามัดหมี่)	ตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมือง หนองคาย จังหวัดหนองคาย
	กลุ่มฝ้ายเดอของ	เสื้อ (ชาย หญิง) ชุด กระเป๋า หมอน ผ้าถุง	ตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมือง หนองคาย จังหวัดหนองคาย
	กลุ่มทอผ้าบ้านหินโงมเหนือ	ผ้าขาวม้า กระเป๋า พวงกุญแจ ผ้าทอจากเศษผ้าต่างหุ	ตำบลหินโงม อำเภอเมือง หนองคาย จังหวัดหนองคาย
		ผ้ามัดหมี่ ผ้าผืน ย้อมคราม แปรรูป (เสื้อผ้า กระเป๋า ของใช้ในบ้าน)	ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง หนองคาย จังหวัดหนองคาย
	กลุ่มทอผ้ามัดหมี่ย้อมคราม	มัดหมี่ ทอผ้าผืน	ตำบลสระใคร อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย
30 พฤศจิกายน 2565	กลุ่มอาชีพสตรีบ้านโนนสูง	ผ้ามัดหมี่ ผ้าพื้น ผ้าลายลูกแก้ว ผ้าขัดสลับหมี่	ตำบลบ้านถิ่น อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู
	กลุ่มรักษ์ทอผ้า	ผ้าหมี่ขัด ผ้ามัดหมี่ ผ้าพื้นลายลูกแก้ว มีแปรรูปบ้างเล็กน้อย	ตำบลกุดตุ้ม อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู
	กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง	ผ้าหมี่ขัด ผ้ามัดหมี่	ตำบลกุดตุ้ม อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

วัน เดือน ปี	ผู้ประกอบการ	ผลิตภัณฑ์	พื้นที่
1 ธันวาคม 2565	กลุ่มทอผ้าบ้านกองแปม	ผ้ามัดหมี่ ผ้าพื้น ผ้าซิด (เป็นผ้าผืนไม่ได้แปรรูป)	ตำบลหนองสวรรค์ อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู
	ทิพย์ธิดาผ้าไทย	1. ผ้าซิดยกดอกทอมือ (ด้ายจากโรงงาน) 2. ผ้าซิดสลับหมี่ (ย้อมเคมี จ้างหมู่บ้านข้างๆ ย้อม) 3. มีโครงการของวิทยาลัยชุมชนจะช่วยสนับสนุนเรื่องเครื่องคันหมี่ ผ้า Eco print (สีธรรมชาติ) ใช้ mordant คือ น้ำส้มสายชู Baking Soda สารส้ม Ferrous sulphate 4. มีการหม่สี คือผ้าชุบน้ำสีธรรมชาติ วางบนผ้าสีขาว ซึ่งมีใบไม้อยู่ สีที่จุ่มจะลงบนผ้าขาวที่มีใบไม้เกิดเป็นลวดลายใบไม้บนผ้าสีขาว	ตำบลโนนขมิ้น อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู
	กลุ่มทอผ้าบ้านโป่งแคร์	ผ้าทอลายซิด ผ้าผืน ผ้าพื้น ผ้าลาย เสื้อผ้าสำเร็จรูป (ไดโนเสาร์ผ้ามัดหมี่) กระเป๋า	ตำบลด่านช้าง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู
26 ธันวาคม 2565	กลุ่มสตรีทอผ้าบ้านนาผาง	(มัดหมี่ ผ้าพื้น) (ปลูกเอง เลี้ยงเอง) ผ้าย (มากที่สุด) (มัดหมี่ ผ้าพื้น) ด้าย (มัดหมี่ ผ้าพื้น) มัดหมี่ ผ้าพื้นส่งแปรรูปเครือข่าย	ตำบลห้วย อำเภอบุพผราวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ
	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าพื้นเมือง	ผ้าขาวม้า ผ้าผืน ผ้าคลุมไหล่ (ดอกแก้ว ซิด) ผ้าถุง	ตำบลลือ อำเภอบุพผราวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ

วัน เดือน ปี	ผู้ประกอบการ	ผลิตภัณฑ์	พื้นที่
	วิสาหกิจชุมชนทอผ้าลายขิดบ้านท่ายางชุม	ผ้าผืน (จากด้ายประดิษฐ์)	ตำบลคำพระ อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ
27 ธันวาคม 2565	กลุ่มทอผ้าโฮมสเตย์ วัฒนธรรมปลาข้าว	ผ้าคลุมไหล่ ผ้าพันคอ ผ้าถุง ผ้าขาวม้า	ตำบลปลาข้าว อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ
	กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มทอผ้าฝ้าย-ไหม	ผ้าผืน ผ้าขาวม้า ผ้าสไบ	ตำบลเปือย อำเภอสิโสดำ จังหวัดอำนาจเจริญ
	กลุ่มทอผ้าบ้านสร้อย ม.18 (สร้อยแพรรณ)	ผ้ามัดหมี่ ผ้าสไบ ผ้าพื้น ผ้าขิด โสร่ง ไหมดอกบัว ไหมทับทิมสยาม	ตำบลจานลาน อำเภอพนา จังหวัดอำนาจเจริญ
28 ธันวาคม 2565	กลุ่มผลิตและแปรรูป ไหมอีรี่ออร์แกนิก อำนาจเจริญ (ศูนย์ เรียนรู้เกษตรหม่อน ไหมบ้านภูเขาราม)	ผ้าพื้น ผ้าตัด ผ้าลายขิด ผ้าไหมคลุมไหล่ ผ้าฝ้าย คลุมไหล่	ตำบลคึมใหญ่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ
	กลุ่มทอผ้าคึมใหญ่	ผ้าขาวม้า ผ้ามัดย้อม Eco print (ไหม ฝ้าย) ผ้าคลุม ไหล่	ตำบลคึมใหญ่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ
	วิสาหกิจชุมชนกลุ่ม ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ทอผ้าไหมผ้าฝ้าย	ผ้าขาวม้า สไบขิด ผ้าพื้น ผ้ามัดย้อม ผ้าถุงมัดหมี่ กระเป๋ เสื้อผ้า	ตำบลพระเหลา อำเภอพนา จังหวัดอำนาจเจริญ
	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอ ผ้าไหมมัดหมี่จุบคราม	ฝ้ายจุบคราม ผ้าไหม มัดหมี่คราม ผ้าขาวม้า ฝ้ายมัดหมี่	ตำบลพนา อำเภอพนา จังหวัดอำนาจเจริญ
	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอ ผ้าพื้นบ้านบ้านโนน ธาตุ	ผ้าถุง ผ้าขาวม้า ผ้าพื้น ผ้า คลุมไหล่ (คราม)	ตำบลพนา อำเภอพนา จังหวัดอำนาจเจริญ

การจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ/สัมมนา/ถ่ายทอดเทคโนโลยี

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	ชื่อหลักสูตร / หัวข้อ บรรยาย	พื้นที่	จำนวนผู้เข้ารับ การฝึกอบรม (ราย)
1	13 – 14 กุมภาพันธ์ 2566	หลักสูตร การบำบัดน้ำ เสียจากกระบวนการย้อม สีสำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ประเภทผ้าทอ	วิสาหกิจชุมชนทอผ้าพื้นเมือง บ้านโพธิ์ตาก ตำบลโพธิ์ตาก อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัด หนองคาย	26
2	15 – 16 กุมภาพันธ์ 2566	- การสร้างความเข้าใจใน การประกอบกิจการ - หลักการผลิตเตาชีวมวล มลพิษต่ำสำหรับต้มสีย้อม - ฝึกปฏิบัติการผลิตเตา	วิสาหกิจชุมชนผ้าฝ้ายมัดหมี่ บ้านโคกบุญสนอง ตำบลโพธิ์ ตาก อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัด หนองคาย	34
3	17 – 18 กุมภาพันธ์ 2566	ชีวมวล - หลักการบำบัดน้ำเสีย จากการย้อมสีผ้าทอ - ฝึกปฏิบัติการบำบัดน้ำ	ตำบลคำยบหวาน อำเภอ เมืองหนองคาย จังหวัด หนองคาย	30
4	13 – 14 มีนาคม 2566	เสียจากการย้อมสีผ้าทอ	กลุ่มทอผ้าบ้านกองแปม ตำบลหนองสวรรค์ อำเภอ เมืองฯ จังหวัดหนองบัวลำภู	27
5	15 – 16 มีนาคม 2566		กลุ่มอาชีพสตรีบ้านโนนสูง ตำบลบ้านถิ่น อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู	25
6	17 – 18 มีนาคม 2566		กลุ่มรักษ์ทอผ้า ตำบลกุดตุ้ม อำเภอโนนสัง จังหวัด หนองบัวลำภู	25
7	3 – 4 เมษายน 2566		กลุ่มสตรีทอผ้าบ้านนาผาง ตำบลห้วย อำเภอปทุมราช วงศา จังหวัดอำนาจเจริญ	31
8	5 – 6 เมษายน 2566		วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูก หม่อนเลี้ยงไหมทอผ้าไหมผ้า ฝ้าย ตำบลพระเหลา อำเภอ พนา จังหวัดอำนาจเจริญ	31

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	ชื่อหลักสูตร / หัวข้อ บรรยาย	พื้นที่	จำนวนผู้เข้ารับ การฝึกอบรม (ราย)
9	7 – 8 เมษายน 2566		กลุ่มผลิตและแปรรูปไหมอีรี่ ออร์แกนิกอำนาจเจริญ ตำบลคึมใหญ่ อำเภอเมือง อำนาจเจริญ จังหวัด อำนาจเจริญ	20

การตรวจติดตามผลการดำเนินงาน

วัน เดือน ปี	ผู้ประกอบการ	ผลิตภัณฑ์	ผลการดำเนินงาน
17 กรกฎาคม 2566	ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย	ผ้ามัดหมี่ ผ้าฝ้าย ย้อมคราม แปรรูป (เสื้อผ้า กระเป๋า ของใช้ในบ้าน)	ผู้ประกอบการมีการใช้งาน 1. ระบบบำบัดน้ำเสียจากสีย้อม ผ้าทอ - ความถี่ในการใช้ระบบบำบัด กำลังจะดำเนินการใช้ระบบ บำบัดน้ำเสีย (กรกฎาคม 2566) - ปัญหาที่เกิดจากการใช้ระบบ บำบัด ส่วนของการกรองน้ำเสีย กรอง ได้ช้า คณะทำงาน วศ. แนะนำให้ ปล่อยน้ำออกให้หมด เจาะรูด้านข้าง แล้วเอียงเล็กน้อย 2. เตาชีวมวลมลพิษต่ำ ใช้งานเป็นประจำทุกครั้งที่มีการ ย้อม พบว่าใช้งานได้ดี ไฟแรง ประหยัดเวลาย้อมได้ดี ให้ความร้อน ได้ดี คงที่ ทำให้ย้อมได้ดีกว่าเดิม (ควบคุมอุณหภูมิน้ำได้ดี)

วัน เดือน ปี	ผู้ประกอบการ	ผลิตภัณฑ์	ผลการดำเนินงาน
			3. การเพิ่มมูลค่า สามารถนำการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ได้รับการถ่ายทอดจาก วศ. เป็นส่วนหนึ่งในการคัดสรรดาว กับกรมพัฒนาชุมชนได้ ช่วยส่งเสริมการขายได้ในกลุ่มลูกค้าที่รักสิ่งแวดล้อม ทำให้สีเคมีเป็นผลิตภัณฑ์ที่รักสิ่งแวดล้อม
17 กรกฎาคม 2566	วิสาหกิจชุมชนทอผ้า พื้นเมืองบ้านโพธิ์ตาก ตำบลโพธิ์ตาก อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย	ผ้าฝ้าย (ผ้ามัดหมี่ กระเป๋ หมอนอิง ผ้าผืน)	ผู้ประกอบการมีการใช้งาน 1. ระบบบำบัดน้ำเสียจากสีย้อมผ้าทอ - ความถี่ในการใช้ระบบบำบัดใช้งานเดือนละ 1 ครั้ง 2. เตาชีวมวลมลพิษต่ำ - ใช้งานเป็นประจำทุกครั้งที่มีการย้อม พบว่าย้อมได้เร็วขึ้น ทำให้ได้ผลผลิตเร็วขึ้น
17 กรกฎาคม 2566	วิสาหกิจชุมชนผ้าฝ้ายมัดหมี่ บ้านโคกบุญสนอง ตำบลโพธิ์ตาก อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย	ผ้าผืน ผ้ามัดหมี่ ผ้า คลุมไหล่ กระเป๋ สไบ ผ้าถุง	ผู้ประกอบการมีการใช้งาน 1. ระบบบำบัดน้ำเสียจากสีย้อมผ้าทอ - ความถี่ในการใช้ระบบบำบัดใช้งาน 2 ครั้ง ใช้งานได้ดีน้ำเสียหลังบำบัดใส - ปัญหาที่เกิดจากการใช้ระบบบำบัด เนื่องจากทางกลุ่มยังไม่คล่อง อัตราส่วนของคลอรีนกับสารส้มที่ใช้ตกตะกอนขณะทำงาน วศ. จึงแนะนำให้ใช้อัตราส่วนอีกครั้ง (น้ำเสีย : คลอรีน : สารส้ม : 30 ลิตร : 2 ชีด : 2 ชีด)

วัน เดือน ปี	ผู้ประกอบการ	ผลิตภัณฑ์	ผลการดำเนินงาน
			2. เตาชีวมวลมลพิษต่ำ ใช้งานเป็นประจำทุกครั้งที่มีการย้อม พบว่าใช้งานได้ดี ไฟแรง ประหยัดเวลา ย้อมได้ดี ให้ความร้อนได้ดี คงที่ ทำให้ย้อมได้ดีกว่าเดิม (ควบคุมอุณหภูมิน้ำได้ดี) แต่มีข้อเสีย ปริมาณมากทำให้ติดในเตาชีวมวล 3. การเพิ่มมูลค่า - สามารถนำการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ได้รับการถ่ายทอดจาก วศ. เป็นส่วนหนึ่งในการคิดสรรคาว กับกรมพัฒนาชุมชน (พช.) ได้ - ช่วยส่งเสริมการขายได้ในกลุ่มลูกค้าที่รักษาสีสิ่งแวดล้อม ทำให้สีเคมีเป็นผลิตภัณฑ์ที่รักษาสีสิ่งแวดล้อม
18 กรกฎาคม 2566	กลุ่มอาชีพสตรีบ้านโนนสูง ตำบลบ้านถิ่น อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู	ผ้ามัดหมี่ ผ้าพื้น ผ้าลายลูกแก้ว ผ้าซิดสลับหมี่	ผู้ประกอบการมีการใช้งาน 1. ระบบบำบัดน้ำเสียจากสีย้อมผ้าทอ ยังไม่ได้ใช้งานระบบบำบัดน้ำเสีย เนื่องจากช่วงเดือนกรกฎาคม 2566 ย้อมสีน้อย 2. เตาชีวมวลมลพิษต่ำ ใช้งาน 1 ครั้งที่มีการย้อม พบว่าใช้งานได้ดี ไฟแรง ควันน้อย ประหยัดเชื้อเพลิง มีกลุ่มผู้ประกอบการสนใจอยากทำเตาชีวมวลมลพิษต่ำ ใช้เตาชีวมวลมลพิษต่ำทุกครั้ง เมื่อมีการต้ม (นอกเหนือจากการต้มย้อมสี)

วัน เดือน ปี	ผู้ประกอบการ	ผลิตภัณฑ์	ผลการดำเนินงาน
18 กรกฎาคม 2566	กลุ่มรักษ์ทอผ้า ตำบลกุดตุ้ม อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู	ผ้าหมีขิด ผ้ามัดหมี่ ผ้าพื้นลายลูกแก้ว มีแปรรูปบ้าง เล็กน้อย	หมายเหตุ เนื่องจากผู้ประกอบการ เดินทางไปต่างประเทศ จึงไม่สามารถ ติดตามผลจากการใช้ระบบบำบัดน้ำ เสีย และเตาชีวมวลมลพิษต่ำได้
18 กรกฎาคม 2566	กลุ่มทอผ้าบ้านกองแปม ตำบลหนองสวรรค์ อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู	ผ้ามัดหมี่ ผ้าพื้น ผ้าขิด (เป็นผ้าผืน ไม่ได้แปรรูป)	ผู้ประกอบการมีการใช้งาน 1. ระบบบำบัดน้ำเสียจากสีย้อม ผ้าทอ - ความถี่ในการใช้ระบบบำบัด ใช้ระบบทุกครั้งที่ย้อม เป็น อัตราส่วนที่ ใช้คลอรีน และสารส้ม ปริมาณมากขึ้น น้ำจะมีลักษณะใส เมื่อบำบัดเสร็จใช้รดน้ำต้นไม้ได้ 2. เตาชีวมวลมลพิษต่ำ ใช้ระบบบางครั้งเมื่อมีการย้อม พบว่าใช้งานได้ดี ไฟแรง ควันน้อย ประหยัดเชื้อเพลิง มีผู้ประกอบการ อยากจะทำเตาชีวมวลมลพิษต่ำ
21 กรกฎาคม 2566	กลุ่มสตรีทอผ้าบ้านนาผาง ตำบลห้วย อำเภอปทุมราชวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ	มัดหมี่ ผ้าพื้น (ปลูก เองเลี้ยงเอง) ผ้า (มากที่สุด) (มัดหมี่ ผ้าพื้น) ด้าย (มัดหมี่ ผ้าพื้น) มัดหมี่ ผ้าพื้นส่งแปรรูป เครือข่าย	ผู้ประกอบการมีการใช้งาน 1. ระบบบำบัดน้ำเสียจากสีย้อม ผ้าทอ - ความถี่ในการใช้ระบบบำบัด ใช้ระบบบำบัด 1 ครั้ง เนื่องจากมี ช่วงทำเกษตรกรรม ทำนาเดือน กรกฎาคม 2566 มีการทอเสื้อ น้ำสีจากการย้อม เสร็จ จะนำมาบำบัดด้วย - ปัญหาที่เกิดจากการใช้ระบบบำบัด น้ำที่ผ่านการกรอง ไหลออกช้า คณะทำงาน วศ. แนะนำให้ปล่อย น้ำออกให้หมด เจาะรูด้านข้างแล้ว เอียงเล็กน้อย 2. เตาชีวมวลมลพิษต่ำ

วัน เดือน ปี	ผู้ประกอบการ	ผลิตภัณฑ์	ผลการดำเนินงาน
			- ความถี่ในการใช้เตาชีวมวล ใช้งานเป็นบางครั้ง ทุกครั้งที่มีการย้อม พบว่าใช้งานได้ดี ไฟแรง ควันน้อย ประหยัดเชื้อเพลิง 3. การเพิ่มมูลค่า สามารถนำการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ได้รับการถ่ายทอดจาก วศ. เป็นส่วนหนึ่งในการคัดสรรดาว กับ พช. ได้ มีการ Promote ระบบบำบัดน้ำเสีย ทำให้ลูกค้าสนใจ ส่งสินค้าได้มากขึ้น
21 กรกฎาคม 2566	กลุ่มผลิตและแปรรูปไหมอีรี่ ออร์แกนิกอำนาจเจริญ ตำบลคึมใหญ่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ	ผ้าพื้น ผ้าตัด ผ้าลายขัด ผ้าไหม คลุมไหล่ ผ้าฝ้าย คลุมไหล่	ผู้ประกอบการมีการใช้งาน 1. ระบบบำบัดน้ำเสียจากสีย้อมผ้าทอ - ความถี่ในการใช้ระบบบำบัด ใช้งาน 3 วัน/ครั้ง เนื่องจากช่วงกรกฎาคม 2566 มีคำสั่งซื้อจากต่างประเทศมาก - ปัญหาที่เกิดจากการใช้ระบบบำบัด ถ้ามีคำสั่งซื้อเยอะ ระบบบำบัดขนาด 50 ลิตร อาจจะไม่พอ ต้องการระบบที่มีขนาดใหญ่ขึ้น คณะทำงาน วศ. แนะนำให้ทำหนังสือถึง วศ. เพื่อขอความอนุเคราะห์ 2. เตาชีวมวลมลพิษต่ำ - ความถี่ในการใช้เตาชีวมวล ใช้งานบางครั้ง ส่วนใหญ่ใช้แก๊สเนื่องจากมีคำสั่งซื้อปริมาณมาก 3. การเพิ่มมูลค่า

วัน เดือน ปี	ผู้ประกอบการ	ผลิตภัณฑ์	ผลการดำเนินงาน
			สามารถนำการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ได้รับการถ่ายทอดจาก วศ. เป็นส่วนหนึ่งในการคัดสรรดาว กับ พช. ได้ มีการ Promote สินค้าไปต่างประเทศ และได้คำสั่งซื้อสินค้าจากต่างประเทศ และมีจำนวนการสั่งสินค้ามากขึ้น
21 กรกฎาคม 2566	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหมทอผ้าไหมผ้าฝ้าย ตำบลพระเหลา อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดอำนาจเจริญ	ผ้าขาวม้า สไบซิด ผ้าพื้น ผ้ามัดย้อม ผ้าถุงมัดหมี่ กระเป๋า เสื้อผ้า	ผู้ประกอบการมีการใช้งาน 1. ระบบบำบัดน้ำเสียจากสีย้อมผ้าทอ - ความถี่ในการใช้ระบบบำบัดใช้งาน 3 ครั้ง/เดือน น้ำเสียหลังบำบัดมีลักษณะใส - ปัญหาที่เกิดจากการใช้ระบบบำบัด ไบโกลหลุดออก จากถังบำบัด คณะทำงาน วศ. ได้ดำเนินการซ่อมแซมเรียบร้อยแล้ว 2. เตาชีวมวลผลิตผ้า ใช้งานเป็นประจำ เตาชีวมวลใช้งานได้ดีมาก ไฟแรง ควันน้อย ประหยัดเชื้อเพลิง 3. การเพิ่มมูลค่า สามารถนำการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ได้รับการถ่ายทอดจาก วศ. เป็นส่วนหนึ่งในการคัดสรรดาว กับ พช. ได้ ลูกค้า Walk in เข้ามา ทำให้มั่นใจในสินค้า และสั่งซื้อสินค้ามากขึ้น

สรุปผลการดำเนินงาน

พื้นที่ดำเนินการ	จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับประโยชน์จากการถ่ายทอดเทคโนโลยี (ราย)		จำนวนสินค้า OTOP ที่เข้าสู่กระบวนการยื่นขอรับรองมาตรฐาน (ผลิตภัณฑ์)	
	เป้าหมาย	ผล	เป้าหมาย	ผล
3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองบัวลำภู และ จังหวัดอำนาจเจริญ	180	249	-	-

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการฯ

ไม่มี

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อสิ่งแวดล้อมเผยแพร่สู่ผู้ประกอบการ OTOP ที่ยังขาดองค์ความรู้ และเทคโนโลยีการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยมีความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่รวมถึงผู้ประกอบการในพื้นที่เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างครบถ้วนและยั่งยืน นอกจากนี้ท้องถิ่นควรมีข้อบัญญัติเพื่อควบคุม ติดตาม เฝ้าระวังการปล่อยน้ำทิ้งจากการย้อมสีผ้าทอ ตลอดจนมาตรการสร้างแรงจูงใจ เช่น มาตรการทางภาษี เพื่อควบคุมและจูงใจให้ผู้ประกอบการบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่สิ่งแวดล้อม

ครั้งที่ 1 วิสาหกิจชุมชนทอผ้าพื้นเมืองบ้านโพธิ์ตาก
ตำบลโพธิ์ตาก อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย

ครั้งที่ 2 วิสาหกิจชุมชนผ้าฝ้ายมัดหมี่บ้านโคกบุญสนอง
ตำบลโพธิ์ตาก อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย

ครั้งที่ 3 กลุ่มคุณณิศาชน บุปผาสังข์
ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

ครั้งที่ 4 กลุ่มอาชีพสตรีบ้านโนนสูง
ตำบลบ้านถิ่น อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

ครั้งที่ 5 กลุ่มอาชีพสตรีบ้านโนนสูง
ตำบลบ้านถิ่น อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

ครั้งที่ 6 กลุ่มรักษาทอผ้า
ตำบลกุดตุ้ม อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

ครั้งที่ 7 กลุ่มสตรีทอผ้าบ้านนาผาง
ตำบลห้วย อำเภอบุพผราวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ

ครั้งที่ 8 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหมทอผ้าไหมผ้าฝ้าย
ตำบลพระเหลา อำเภอนา จังหวัดอำนาจเจริญ

ครั้งที่ 9 กลุ่มผลิตและแปรรูปไหมอีรี่ออร์แกนิกอำนาจเจริญ
ตำบลคึมใหญ่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

ภาคผนวก

ฐานข้อมูลส่งเสริมและยกระดับคุณภาพสินค้า OTOP

(<http://otop.dss.go.th>)

ความเป็นมา

หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์หรือที่ทุกคนรู้จักกันในชื่อ OTOP นั้น เป็นผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นที่จำหน่ายในแต่ละตำบล การพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP จึงเป็นเหมือนตัวกระตุ้นธุรกิจผู้ประกอบการท้องถิ่น สร้างงานสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน ซึ่งกระบวนการในการผลิตและการจัดการต้องอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับข้อมูลความรู้ใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ องค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนั้นนับเป็นหนึ่งพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน แต่ปัจจุบันพบว่ายังไม่มีมีการรวบรวมสารสนเทศ หรือองค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ OTOP ในรูปแบบออนไลน์หรือเว็บไซต์ กองหอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สท.วศ.) ในฐานะหน่วยงานที่เป็นแหล่งสารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมให้มีการนำข้อมูลทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปใช้พัฒนาในด้านดังกล่าว จึงได้จัดทำ “ฐานข้อมูลส่งเสริมและยกระดับคุณภาพสินค้า OTOP” ขึ้น โดยภายในเว็บไซต์ประกอบด้วยข้อมูลดังนี้

1. ข่าวสารการลงพื้นที่ และกิจกรรมการสัมมนา/ฝึกอบรม
2. บทความเฉพาะเรื่องที่รวบรวมเนื้อหาจากแหล่งต่าง ๆ มาประมวลผลและจัดทำเป็นบทความที่มีเนื้อหาเข้าใจง่าย สามารถอ่านเนื้อหาทั้งหมดได้ แบ่งตามหมวดผลิตภัณฑ์ประกอบด้วย อาหารและเครื่องดื่ม ผ้าและเครื่องแต่งกาย ของใช้ของประดับตกแต่งและของที่ระลึก และสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร
3. บทความเกี่ยวกับ OTOP ที่เรียบเรียงโดยบุคลากรของกรมวิทยาศาสตร์บริการ
4. มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ประกาศใช้
5. ปัญหาและแนวทางแก้ไขที่ได้รับจากการลงพื้นที่ สรุปประเด็นและแนวทางการแก้ไขปัญหาแต่ละผลิตภัณฑ์จากการลงพื้นที่
6. คำถาม-คำตอบเกี่ยวกับการผลิต การควบคุมคุณภาพของสินค้า
7. คำศัพท์เกี่ยวกับองค์ประกอบของการผลิตสินค้า
8. องค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการย้อมสี เอกสารประกอบการอบรม สารความรู้ และบทความพร้อมใช้ที่นำเสนอทั้งรูปแบบบทความและสื่อมัลติมีเดีย

ทั้งนี้ผู้สนใจสามารถใช้บริการเว็บไซต์ฐานข้อมูลส่งเสริมและยกระดับคุณภาพสินค้า OTOP ได้ที่ <http://otop.dss.go.th> หากมีข้อสงสัยประการใดสามารถสอบถามเพิ่มเติมได้ที่ info@dss.go.th หรือโทรศัพท์หมายเลข 0 2201 7285

หน่วยงานรับผิดชอบ

กองหอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ตารางที่ 1 : ร้อยละของการยื่นขอการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนของประเทศไทย จำแนกตามประเภทผลิตภัณฑ์และภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย ของปี พ.ศ. 2553

ลำดับที่	ประเภท	ภาคเหนือ (ราย)			ภาคกลาง (ราย)			ภาคตะวันออก (ราย)			ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ราย)			ภาคใต้ (ราย)			รวม		
		จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1	อาหาร	251 100%	123 49.00%	128 51.00%	645 100%	335 51.94%	310 48.06%	67 100%	27 40.30%	40 59.70%	325 100%	139 42.77%	186 57.23%	345 100%	169 48.99%	176 51.01%	1,633 100%	793 48.56%	840 51.44%
2	เครื่องดื่ม	77 100%	52 67.53%	25 32.47%	80 100%	43 53.75%	37 46.25%	3 100%	3 100%	0 0%	67 100%	41 61.19%	26 38.81%	28 100%	20 71.43%	8 28.57%	255 100%	159 62.35%	96 37.65%
3	สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	93 100%	50 53.76%	43 46.24%	385 100%	265 68.83%	120 31.17%	15 100%	12 80.00%	3 20.00%	159 100%	89 55.97%	70 44.03%	129 100%	73 56.59%	56 43.41%	781 100%	489 62.61%	292 37.39%
4	ผ้า เครื่องแต่งกาย	551 100%	318 57.71%	233 42.29%	374 100%	279 74.60%	95 25.40%	31 100%	21 67.74%	10 32.26%	1,109 100%	400 36.07%	709 63.93%	156 100000%	108 69.23%	48 44.44%	2,221 100%	1,126 50.70%	1,095 49.30%
5	ของใช้ ของตกแต่ง ของเครื่องใช้	716 100%	588 82.12%	128 17.88%	1,046 100%	1,007 96.27%	39 3.87%	82 100%	80 97.56%	2 2.44%	1,132 100%	1,057 93.37%	75 6.63%	392 100%	306 78.06%	86 21.94%	3,368 100%	3,038 90.20%	330 9.80%
	รวม	1,688 100%	1,131 67.00%	557 33.00%	2,530 100%	1,929 76.25%	601 23.75%	198 100%	143 72.22%	55 27.78%	2,792 100%	1,726 61.82%	1,066 38.18%	1,050 100%	676 64.38%	374 35.62%	8,258 100%	5,605 67.87%	2,653 32.13%

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มีนาคม 2557 รวบรวมโดย สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศและเทคโนโลยี กรมวิทยาศาสตร์บริการ

ตารางที่ 2 : ร้อยละของการยื่นขอการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนของประเทศไทย จำแนกตามประเภทผลิตภัณฑ์และภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย ของปี พ.ศ. 2554

ลำดับที่	ประเภท	ภาคเหนือ (ราย)			ภาคกลาง (ราย)			ภาคตะวันออก (ราย)			ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ราย)			ภาคใต้ (ราย)			รวม		
		จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1	ผลิตภัณฑ์	252 100%	142 56.35%	110 43.65%	371 100%	238 64.15%	133 35.85%	45 100%	31 68.89%	14 31.11%	242 100%	124 51.24%	118 48.76%	417 100%	197 47.24%	220 52.76%	1,327 100%	732 55.16%	595 44.84%
2	อาหาร	52 100%	38 73.08%	14 26.92%	41 100%	24 58.54%	17 41.46%	3 100%	1 33.33%	2 66.67%	35 100%	22 62.86%	13 37.14%	30 100%	17 56.67%	13 43.33%	161 100%	102 63.35%	59 36.65%
3	เครื่องดื่ม	108 100%	59 54.63%	49 45.37%	412 100%	254 61.65%	158 38.35%	42 100%	28 66.67%	14 33.33%	109 100%	60 55.05%	49 44.95%	67 100%	44 65.67%	23 34.33%	738 100%	445 60.30%	293 39.70%
4	สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	463 100%	270 58.32%	193 41.68%	412 100%	254 61.65%	158 38.35%	42 100%	28 66.67%	14 33.33%	109 100%	60 55.05%	49 44.95%	67 100%	44 65.67%	23 34.33%	738 100%	445 60.30%	293 39.70%
		463 100%	270 58.32%	193 41.68%	412 100%	254 61.65%	158 38.35%	42 100%	28 66.67%	14 33.33%	109 100%	60 55.05%	49 44.95%	67 100%	44 65.67%	23 34.33%	738 100%	445 60.30%	293 39.70%
4	ผ้า เครื่องแต่งกาย	463 100%	270 58.32%	193 41.68%	277 100%	210 75.81%	67 24.19%	29 100%	25 86.21%	4 13.79%	1,125 100%	370 32.89%	755 67.11%	128 10000%	90 70.31%	38 42.22%	2,022 100%	965 47.73%	1,057 52.27%
5	ของใช้ ของตกแต่ง ของเครื่องใช้	854 100%	637 74.59%	217 25.41%	918 100%	803 87.47%	115 14.32%	92 100%	87 94.57%	5 5.43%	880 100%	778 88.41%	102 11.59%	214 100%	180 84.11%	34 15.89%	2,958 100%	2,485 84.01%	473 15.99%
		854 100%	637 74.59%	217 25.41%	918 100%	803 87.47%	115 14.32%	92 100%	87 94.57%	5 5.43%	880 100%	778 88.41%	102 11.59%	214 100%	180 84.11%	34 15.89%	2,958 100%	2,485 84.01%	473 15.99%
	รวม	1,729 100%	1,146 66.28%	583 33.72%	2,019 100%	1,529 75.73%	490 24.27%	211 100%	172 81.52%	39 18.48%	2,391 100%	1,354 56.63%	1,037 43.37%	856 100%	528 61.68%	328 38.32%	7,206 100%	4,729 65.63%	2,477 34.37%

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มีนาคม 2557 รวบรวมโดย สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศและเทคโนโลยี กรมวิทยาศาสตร์บริการ

ตารางที่ 3 : ร้อยละของการยื่นขอการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนของประเทศไทย จำแนกตามประเภทผลิตภัณฑ์และภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย ของปี พ.ศ. 2555

ลำดับที่	ประเภท	ภาคเหนือ (ราย)			ภาคกลาง (ราย)			ภาคตะวันออก (ราย)			ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ราย)			ภาคใต้ (ราย)			รวม	
		จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1	อาหาร	263 100%	147 55.89%	116 44.11%	331 100%	229 69.18%	102 30.82%	105 100%	75 71.43%	30 28.57%	287 100%	143 49.83%	144 50.17%	300 100%	171 57.00%	129 43.00%	765 59.49%	521 40.51%
2	เครื่องดื่ม	81 100%	53 65.43%	28 34.57%	21 100%	14 66.67%	7 33.33%	6 100%	5 100%	1 0%	38 100%	26 68.42%	12 31.58%	27 100%	21 77.78%	6 22.22%	119 68.79%	54 31.21%
3	สมุนไพรที่ไม่อาหาร	141 100%	63 44.68%	78 55.32%	371 100%	234 63.07%	137 36.93%	38 100%	22 57.89%	16 42.11%	139 100%	83 59.71%	56 40.29%	61 100%	38 62.30%	23 37.70%	440 58.67%	310 41.33%
4	ผ้าเครื่องแต่งกาย	680 100%	362 53.24%	318 46.76%	470 100%	307 65.32%	163 34.68%	29 100%	23 79.31%	6 20.69%	1,416 100%	585 41.31%	831 58.69%	144 100%	97 67.36%	47 48.45%	1,374 50.16%	1,365 49.84%
5	ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	892 100%	690 77.35%	202 22.65%	1,298 100%	1,238 95.38%	60 4.85%	108 100%	106 98.15%	2 1.85%	1,210 100%	1,069 88.35%	141 11.65%	317 100%	290 91.48%	27 8.52%	3,393 88.71%	432 11.29%
	รวม	2,057 100%	1,315 63.93%	742 36.07%	2,491 100%	2,022 81.17%	469 18.83%	286 100%	231 80.77%	55 19.23%	3,090 100%	1,906 61.68%	1,184 38.32%	849 100%	617 72.67%	232 27.33%	6,091 69.43%	2,682 30.57%

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มีนาคม 2557 รวบรวมโดย สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศและเทคโนโลยี กรมวิทยาศาสตร์บริการ

ตารางที่ 4 : ร้อยละของการยื่นขอการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนของประเทศไทย จำแนกตามประเภทผลิตภัณฑ์และภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย ของปี พ.ศ. 2556

ลำดับที่	ประเภท	ภาคเหนือ (ราย)			ภาคกลาง (ราย)			ภาคตะวันออก (ราย)			ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ราย)			ภาคใต้ (ราย)			รวม	
		จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1	อาหาร	148 100%	89 60.14%	59 39.86%	189 100%	125 66.14%	64 33.86%	17 100%	12 70.59%	5 29.41%	107 100%	48 44.86%	59 55.14%	127 100%	77 60.63%	50 39.37%	351 59.69%	237 40.31%
2	เครื่องดื่ม	61 100%	37 60.66%	24 39.34%	20 100%	15 75.00%	5 25.00%	4 100%	4 100%	0 0%	23 100%	16 69.57%	7 30.43%	11 100%	7 63.64%	4 36.36%	79 66.39%	40 33.61%
3	สมุนไพรที่ไม่อาหาร	46 100%	24 52.17%	22 47.17%	155 100%	105 67.74%	50 32.26%	17 100%	14 82.35%	3 17.65%	68 100%	39 57.35%	29 42.65%	22 100%	16 72.73%	6 27.27%	198 64.29%	110 35.71%
4	ผ้าเครื่องแต่งกาย	210 100%	123 58.57%	87 41.43%	226 100%	159 70.35%	67 29.65%	8 100%	5 62.50%	3 37.50%	457 100%	264 57.77%	193 42.23%	63 100%	45 71.43%	18 40.00%	596 61.83%	368 38.17%
5	ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	521 100%	445 85.41%	76 14.59%	655 100%	633 96.64%	22 3.48%	32 100%	31 96.88%	1 3.13%	628 100%	594 94.59%	34 5.41%	205 100%	188 91.71%	17 8.29%	1,891 92.65%	150 7.35%
	รวม	986 100%	718 72.82%	268 27.18%	1,245 100%	1,037 83.29%	208 16.71%	78 100%	66 84.62%	12 15.38%	1,283 100%	961 74.90%	322 25.10%	428 100%	333 77.80%	95 22.20%	3,115 77.49%	905 22.51%

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มีนาคม 2557 รวบรวมโดย สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศและเทคโนโลยี กรมวิทยาศาสตร์บริการ

ตารางที่ 5 : ร้อยละของการยื่นขอการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนของประเทศไทย จำแนกตามประเภทผลิตภัณฑ์และภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย ของปี พ.ศ. 2557

ลำดับที่	ประเภทผลิตภัณฑ์	ภาคเหนือ (ราย)				ภาคกลาง (ราย)				ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ราย)				ภาคใต้ (ราย)				รวม	
		จำนวนคำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวนคำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวนคำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวนคำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวนคำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวนคำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1	อาหาร	161 100%	104 64.60%	57 35.40%	280 100%	202 72.14%	78 27.86%	50 100%	43 86.00%	7 14.00%	143 100%	75 52.45%	68 47.55%	193 100%	114 59.07%	79 40.93%	827 100%	538 65.05%	289 34.95%
2	เครื่องดื่ม	40 100%	16 40.00%	24 60.00%	22 100%	14 63.64%	8 36.36%	5 100%	3 100%	2 0%	20 100%	17 85.00%	3 15.00%	16 100%	9 56.25%	7 43.75%	103 100%	59 57.28%	44 42.72%
3	สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	64 100%	41 64.06%	23 35.94%	224 100%	146 65.18%	78 34.82%	26 100%	19 73.08%	7 26.92%	84 100%	40 47.62%	44 52.38%	48 100%	39 81.25%	9 18.75%	446 100%	285 63.90%	161 36.10%
4	ผ้า เครื่องแต่งกาย	344 100%	230 66.86%	114 33.14%	277 100%	229 82.67%	48 17.33%	34 100%	28 82.35%	6 17.65%	1020 100%	588 57.65%	432 42.35%	103 100000%	86 83.50%	17 19.77%	1,778 100%	1,161 65.30%	617 34.70%
5	ของใช้ ของตกแต่ง ของเครื่องสัก	730 100%	615 84.25%	115 15.75%	897 100%	874 97.44%	23 2.63%	50 100%	49 98.00%	1 2.00%	1,165 100%	1,094 93.91%	71 6.09%	302 100%	288 95.36%	14 4.64%	3,144 100%	2,920 92.88%	224 7.12%
	รวม	1,339 100%	1,006 75.13%	333 24.87%	1,700 100%	1,465 86.18%	235 13.82%	165 100%	142 86.06%	23 13.94%	2,432 100%	1,814 74.59%	618 25.41%	662 100%	536 80.97%	126 19.03%	6,298 100%	4,963 78.80%	1,335 21.20%

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานบริหารมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มีนาคม 2557 รวบรวมโดย สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศศาสตร์และเทคโนโลยี กรมวิทยาศาสตร์บริการ

ตารางที่ 6 : ร้อยละของการยื่นขอการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนของประเทศไทย จำแนกตามประเภทผลิตภัณฑ์และภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย ของปี พ.ศ. 2558

ลำดับที่	ประเภทผลิตภัณฑ์	ภาคเหนือ (ราย)				ภาคกลาง (ราย)				ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ราย)				ภาคใต้ (ราย)				รวม	
		จำนวนคำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวนคำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวนคำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวนคำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวนคำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวนคำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1	อาหาร	299 100%	165 55.18%	134 44.82%	245 100%	173 70.61%	72 29.39%	45 100%	40 88.89%	5 11.11%	179 100%	79 44.13%	100 55.87%	296 100%	183 61.82%	113 38.18%	1,064 100%	640 60.15%	424 39.85%
2	เครื่องดื่ม	85 100%	41 48.24%	44 51.76%	24 100%	18 75.00%	6 25.00%	5 100%	5 100%	0 0%	30 100%	22 73.33%	8 26.67%	21 100%	14 66.67%	7 33.33%	165 100%	100 60.61%	65 39.39%
3	สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	153 100%	91 59.48%	62 40.52%	395 100%	248 62.78%	147 37.22%	39 100%	27 69.23%	12 30.77%	112 100%	63 56.25%	49 43.75%	68 100%	50 73.53%	18 26.47%	767 100%	479 62.45%	288 37.55%
4	ผ้า เครื่องแต่งกาย	479 100%	339 70.77%	140 29.23%	340 100%	283 83.24%	57 16.76%	26 100%	19 73.08%	7 26.92%	1,306 100%	794 60.80%	512 39.20%	138 100000%	108 78.26%	30 27.78%	2,289 100%	1,543 67.41%	746 32.59%
5	ของใช้ ของตกแต่ง ของเครื่องสัก	724 100%	587 81.08%	137 18.92%	893 100%	840 94.06%	53 6.31%	83 100%	81 97.59%	2 2.41%	863 100%	803 93.05%	60 6.95%	322 100%	302 93.79%	20 6.21%	2,885 100%	2,613 90.57%	272 9.43%
	รวม	1,740 100%	1,223 70.29%	517 29.71%	1,897 100%	1,562 82.34%	335 17.66%	198 100%	172 86.87%	26 13.13%	2,490 100%	1,761 70.72%	729 29.28%	845 100%	657 77.75%	188 22.25%	7,170 100%	5,375 74.97%	1,795 25.03%

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานบริหารมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มีนาคม 2557 รวบรวมโดย สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศศาสตร์และเทคโนโลยี กรมวิทยาศาสตร์บริการ

ตารางที่ 7 : ร้อยละของการยื่นขอการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนของประเทศไทย จำแนกตามประเภทผลิตภัณฑ์และภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย ของปี พ.ศ. 2559

ลำดับปี	ประเภท	ภาคเหนือ (ราย)			ภาคกลาง (ราย)			ภาคตะวันออก (ราย)			ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ราย)			ภาคใต้ (ราย)			รวม		
		จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1	ผลิตภัณฑ์	275	180	95	318	225	93	49	43	6	127	86	41	221	149	72	990	683	307
	อาหาร	100%	65.45%	34.55%	100%	70.75%	29.25%	100%	87.76%	12.24%	100%	67.72%	32.28%	100%	67.42%	32.58%	100%	68.99%	31.01%
2	เครื่องดื่ม	108	66	42	29	17	12	3	3	0	30	22	8	14	8	6	184	116	68
		100%	61.11%	38.89%	100%	58.62%	41.38%	100%	100%	0%	100%	73.33%	26.67%	100%	57.14%	26.67%	100%	63.04%	36.96%
3	สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	122	70	52	363	219	144	77	49	28	154	96	58	344	294	50	1060	728	332
		100%	57.38%	42.62%	100%	63.64%	39.67%	100%	63.64%	36.36%	100%	62.34%	37.66%	100%	85.47%	14.53%	100%	68.68%	31.32%
4	ผ้า เครื่องแต่งกาย	552	361	191	307	234	73	26	17	9	1,343	724	619	153	123	30	2,381	1,459	922
		100%	65.40%	34.60%	100%	76.22%	23.78%	100%	65.38%	34.62%	100%	53.91%	46.09%	100000%	80.39%	24.39%	100%	61.28%	38.72%
5	ของใช้ ของตกแต่ง ของหัตถ์ศิลป์	614	497	117	839	798	41	87	77	10	991	928	63	17	17	0	2,548	2,317	231
		100%	80.94%	19.06%	100%	95.11%	5.14%	100%	88.51%	11.49%	100%	93.64%	6.36%	100%	100%	0.00%	100%	90.93%	9.07%
	รวม	1,671	1,174	497	1,856	1,493	363	242	189	53	2,645	1,856	789	749	591	158	7,163	5,303	1,860
		100%	70.26%	29.74%	100%	80.44%	19.59%	100%	78.10%	21.90%	100%	70.17%	29.83%	100%	78.91%	21.09%	100%	70.03%	29.95%

ที่มาของข้อมูล : สำนักบริหารมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มีนาคม 2557 รวบรวมโดย สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศและเทคโนโลยี กรมวิทยาศาสตร์บริการ

ตารางที่ 8 : ร้อยละของการยื่นขอการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนของประเทศไทย จำแนกตามประเภทผลิตภัณฑ์และภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย ของปี พ.ศ. 2560

ลำดับปี	ประเภท	ภาคเหนือ (ราย)			ภาคกลาง (ราย)			ภาคตะวันออก (ราย)			ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ราย)			ภาคใต้ (ราย)			รวม		
		จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	
1	ผลิตภัณฑ์	214	138	76	318	198	120	69	58	11	153	80	73	249	183	66	1,003	657	346
	อาหาร	100%	64.49%	35.51%	100%	62.26%	37.74%	100%	84.06%	15.94%	100%	52.29%	47.71%	100%	73.49%	26.51%	100%	65.50%	34.50%
2	เครื่องดื่ม	37	24	13	34	19	15	4	2	2	31	22	9	18	10	8	124	77	47
		100%	64.86%	35.14%	100%	55.88%	44.12%	100%	50%	50%	100%	70.97%	29.03%	100%	55.56%	44.44%	100%	62.10%	37.90%
3	สมุนไพรที่ไม่อาหาร	169	116	53	266	145	121	45	32	13	173	70	103	90	54	36	743	417	326
		100%	68.64%	31.36%	100%	54.51%	45.49%	100%	71.11%	28.89%	100%	40.46%	59.54%	100%	60.00%	40.00%	100%	56.12%	43.88%
4	ผ้า เครื่องแต่งกาย	383	269	114	263	189	74	34	33	1	1,010	486	524	111	89	22	1,801	1,066	735
		100%	70.23%	29.77%	100%	71.86%	28.14%	100%	97.06%	2.94%	100%	48.12%	51.88%	100000%	80.18%	24.72%	100%	59.19%	40.81%
5	ของใช้ ของตกแต่ง	592	517	75	695	648	47	60	57	3	1005	913	92	331	316	15	2,683	2,451	232
	ของที่ระลึก	100%	87.33%	12.67%	100%	93.24%	7.25%	100%	95.00%	5.00%	100%	90.85%	9.15%	100%	95%	4.53%	100%	91.35%	8.65%
	รวม	1,395	1,064	331	1,576	1,199	377	212	182	30	2,372	1,571	801	799	652	147	6,354	4,668	1,686
		100%	76.27%	23.73%	100%	76.08%	23.92%	100%	85.85%	14.15%	100%	66.23%	33.77%	100%	81.60%	18.40%	100%	73.47%	26.53%

ที่มาของข้อมูล : สำนักบริหารมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มีนาคม 2557 รวบรวมโดย สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศและเทคโนโลยี กรมวิทยาศาสตร์บริการ

ตารางที่ 9 : ร้อยละของการยื่นขอการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนของประเทศไทย จำแนกตามประเภทผลิตภัณฑ์และภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย ของปี พ.ศ. 2561

ลำดับที่	ประเภท	ภาคเหนือ (ราย)			ภาคกลาง (ราย)			ภาคตะวันออก (ราย)			ภาคใต้ (ราย)			รวม		
		จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1	ผลิตภัณฑ์	184	137	47	197	134	63	42	40	2	130	70	60	162	121	41
	อาหาร	100%	74.46%	25.54%	100%	68.02%	31.98%	100%	95.24%	4.76%	100%	53.85%	46.15%	100%	74.69%	25.31%
2	เครื่องดื่ม	47	39	8	30	25	5	2	2	0	22	14	8	7	4	3
	เครื่องดื่ม	100%	82.98%	17.02%	100%	83.33%	16.67%	100%	100%	0.00%	100%	63.64%	36.36%	100%	57.14%	42.86%
3	สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	176	124	52	172	93	79	27	21	6	98	48	50	92	69	23
	สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	100%	70.45%	29.55%	100%	54.07%	45.93%	100%	77.78%	22.22%	100%	48.98%	51.02%	100%	75.00%	25.00%
4	ผ้า เครื่องแต่งกาย	1043.04	206	108	266	199	67	43	40	3	629	347	282	109	82	27
	ผ้า เครื่องแต่งกาย	100%	65.61%	34.39%	100%	74.81%	25.19%	100%	93.02%	6.98%	100%	55.17%	44.83%	100%	75.23%	24.77%
5	ของใช้ ของตกแต่ง	833	751	82	803	731	72	95	89	6	1066	922	144	608	599	9
	ของใช้ ของตกแต่ง	100%	90.16%	9.84%	100%	91.03%	8.97%	100%	93.68%	6.32%	100%	93.06%	13.51%	100%	98.52%	1.48%
	ของที่ระลึก	2283.04	1257	297	1468	1182	286	209	192	17	1945	1401	544	978	875	103
	รวม	100%	80.89%	19.11%	100%	80.52%	19.48%	100%	91.87%	8.13%	100%	72.03%	27.97%	100%	89.47%	10.53%

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มีนาคม 2557 รวบรวมโดย สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศและเทคโนโลยี กรมวิทยาศาสตร์บริการ

ตารางที่ 10 : ร้อยละของการยื่นขอการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนของประเทศไทย จำแนกตามประเภทผลิตภัณฑ์และภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย ของปี พ.ศ. 2562

ลำดับที่	ประเภท	ภาคเหนือ (ราย)			ภาคกลาง (ราย)			ภาคตะวันออก (ราย)			ภาคใต้ (ราย)			รวม				
		จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน		
1	ผลิตภัณฑ์	166	144	22	153	122	31	30	30	0	56	41	15	188	159	29	496	97
	อาหาร	100%	86.75%	13.25%	100%	79.74%	20.26%	100%	100%	0%	100%	73.21%	26.79%	100%	84.57%	15.43%	83.64%	16.36%
2	เครื่องดื่ม	50	48	2	19	12	7	3	2	1	16	9	7	18	15	3	86	20
		100%	96%	4%	100%	63.16%	36.84%	100%	67%	33.33%	100%	56.25%	43.75%	100%	83.33%	16.67%	81.13%	18.87%
3	สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	113	94	19	230	139	91	30	21	9	104	77	27	58	45	13	535	159
		100%	83.19%	16.81%	100%	60.43%	39.57%	100%	70%	30%	100%	74.04%	25.96%	100%	77.59%	22.41%	70.28%	29.72%
4	ผ้าเครื่องแต่งกาย	956	915	41	542	468	74	56	53	3	3519	3295	224	335	308	27	5408	369
		100%	95.71%	4.29%	100%	86.35%	13.65%	100%	95%	5.36%	100%	93.63%	6.37%	100%	91.94%	8.06%	93.18%	6.82%
5	ของใช้ ของตกแต่ง	1276	1257	19	1294	1245	49	162	161	1	1716	1680	36	653	649	4	5101	109
	ของที่ระลึก	100%	98.51%	1.49%	100%	96.21%	3.79%	100%	99%	0.62%	100%	97.90%	2.10%	100%	99.39%	0.61%	97.86%	2.14%
	รวม	2561	2458	103	2238	1986	252	281	267	14	5411	5102	309	1252	1176	76	11743	754
		100%	95.98%	4.02%	100%	88.74%	11.26%	100%	95%	4.98%	100%	94.29%	5.71%	100%	93.93%	6.07%	93.58%	6.42%

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มีนาคม 2557 รวบรวมโดย สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศและเทคโนโลยี กรมวิทยาศาสตร์บริการ

ตารางที่ 11 ร้อยละของการยื่นขอการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนของประเทศไทย จำแนกตามประเภทผลิตภัณฑ์และภาคต่างๆ ของประเทศ ของปี พ.ศ. 2563

ลำดับที่	ประเภท	ภาคเหนือ (ราย)				ภาคกลาง (ราย)				ภาคตะวันออก (ราย)				ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ราย)				ภาคใต้ (ราย)				รวม	
		จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน		
1	ผลิตภัณฑ์อาหาร	118	91	27	343	249	94	141	113	28	100	76	24	227	179	48	929	708	221				
		100%	77.12%	22.88%	100%	72.59%	27.41%	100%	80.14%	19.86%	100%	76.00%	24.00%	100%	78.85%	21.15%	100%	76.21%	23.79%				
2	เครื่องดื่ม	21	12	9	23	12	11	8	5	3	14	11	3	22	13	9	88	53	35				
		100%	57.14%	42.86%	100%	52.17%	47.83%	100%	62.50%	37.50%	100%	78.57%	21.43%	100%	59.09%	40.91%	100%	60.23%	39.77%				
3	สมุนไพรไม่อาหาร	123	87	36	212	148	64	41	29	12	84	55	29	127	94	33	587	413	174				
		100%	70.73%	29.27%	100%	69.81%	30.19%	100%	70.73%	29.27%	100%	65.48%	34.52%	100%	74.02%	25.98%	100%	70.36%	29.64%				
4	ผ้า เครื่องแต่งกาย	238	177	61	282	218	64	53	44	9	806	661	145	163	132	31	1542	1232	310				
		100%	74.37%	25.63%	100%	77.30%	22.70%	100%	83.02%	16.98%	100%	82.01%	17.99%	100%	80.98%	19.02%	100%	79.90%	20.10%				
5	ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	252	218	34	658	627	31	148	141	7	661	616	45	308	297	11	2027	1899	128				
		100%	86.51%	13.49%	100%	95.29%	4.71%	100%	95.27%	4.73%	100%	93.19%	6.81%	100%	96.43%	3.57%	100%	93.69%	6.31%				
	รวม	752	585	167	1518	1254	264	391	332	59	1665	1419	246	847	715	132	5173	4305	868				
		100%	77.79%	22.21%	100%	82.61%	17.39%	100%	84.91%	15.09%	100%	85.23%	14.77%	100%	84.42%	15.58%	100%	83.22%	16.78%				

ที่มาของข้อมูล : สำนักบริหารมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มีนาคม 2557 รวบรวมโดย กองเทคโนโลยีชุมชน กรมวิทยาศาสตร์บริการ

ตารางที่ 12 ร้อยละของการยื่นขอการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนของประเทศไทย จำแนกตามประเภทผลิตภัณฑ์และภาคต่างๆ ของประเทศ ของปี พ.ศ. 2564

ลำดับที่	ประเภท	ภาคเหนือ (ราย)				ภาคกลาง (ราย)				ภาคตะวันออก (ราย)				ภาคใต้ (ราย)				รวม			
		จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวน คำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน		
1	ผลิตภัณฑ์อาหาร	89	73	16	249	185	64	65	45	20	65	41	24	193	141	52	661	485	176		
		100%	82.02%	17.98%	100%	74.30%	25.70%	100%	69.23%	30.77%	100%	63.08%	36.92%	100%	73.06%	26.94%	100%	73.37%	26.63%		
2	เครื่องดื่ม	57	49	8	15	8	7	7	6	1	13	13	0	24	17	7	116	93	23		
		100%	85.96%	14.04%	100%	53.33%	46.67%	100%	85.71%	14.29%	100%	100%	0.00%	100%	70.83%	29.17%	100%	80.17%	19.83%		
3	สมุนไพรไม่ใช่อาหาร	69	58	11	127	96	31	50	41	9	37	23	14	67	52	15	350	270	80		
		100%	84.06%	15.94%	100%	75.59%	24.41%	100%	82.00%	18.00%	100%	62.16%	37.84%	100%	77.61%	22.39%	100%	77.14%	22.86%		
4	ผ้า เครื่องแต่งกาย	279	215	64	258	210	48	53	39	14	577	422	155	151	124	27	1318	1010	308		
		100%	77.06%	22.94%	100%	81.40%	18.60%	100%	73.58%	26.42%	100%	73.14%	26.86%	100%	82.12%	17.88%	100%	76.63%	23.37%		
5	ของใช้ ของตกแต่งของที่ระลึก	129	120	9	552	524	28	144	137	7	531	498	33	255	246	9	1611	1525	86		
		100%	93.02%	6.98%	100%	94.93%	5.07%	100%	95.14%	4.86%	100%	93.79%	6.21%	100%	96.47%	3.53%	100%	94.66%	5.34%		
	รวม	623	515	108	1201	1023	178	319	268	51	1223	997	226	690	580	110	4056	3383	673		
		100%	82.66%	17.34%	100%	85.18%	14.82%	100%	84.01%	15.99%	100%	81.52%	18.48%	100%	84.06%	15.94%	100%	83.41%	16.59%		

ที่มาของข้อมูล : สำนักบริหารมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มีนาคม 2557 รวบรวมโดย กองเทคโนโลยีชุมชน กรมวิทยาศาสตร์บริการ

ตารางที่ 13 ร้อยละของการยื่นขอการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนของประเทศไทย จำแนกตามประเภทผลิตภัณฑ์และภาคต่างๆ ของประเทศ ของปี พ.ศ. 2565

ลำดับที่	ประเภทผลิตภัณฑ์	ภาคเหนือ (ราย)				ภาคกลาง (ราย)				ภาคตะวันออก (ราย)				ภาคใต้ (ราย)				รวม	
		จำนวนคำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวนคำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวนคำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวนคำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวนคำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวนคำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1	อาหาร	81	56	25	164	115	49	53	46	7	56	44	12	207	164	43	561	425	136
		100%	69.14%	30.80%	100%	70.12%	29.88%	100%	86.79%	13.12%	100%	78.57%	21.43%	100%	79.23%	20.77%	100%	75.76%	24.24%
2	เครื่องดื่ม	50	43	7	10	7	3	6	4	2	19	15	4	13	10	3	98	79	19
		100%	86.00%	14.00%	100%	70.00%	30.00%	100%	66.67%	33.33%	100%	78.95%	21.05%	100%	76.92%	23.08%	100%	80.61%	19.39%
3	สมุนไพรไม่อาหาร	52	37	15	143	97	46	30	18	12	57	38	19	48	36	12	330	226	104
		100%	71.15%	28.85%	100%	67.83%	32.17%	100%	60.00%	40.00%	100%	66.67%	33.33%	100%	75.00%	25.00%	100%	68.48%	31.52%
4	ผ้า เครื่องแต่งกาย	541	393	148	461	368	93	111	97	14	868	659	209	235	175	60	2216	1692	524
		100%	72.64%	27.36%	100%	79.83%	20.17%	100%	87.39%	12.61%	100%	75.92%	24.08%	100%	74.47%	25.53%	100%	76.35%	23.65%
5	ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	275	254	21	679	653	26	185	180	5	460	434	26	292	280	12	1891	1801	90
		100%	92.36%	7.64%	100%	96.17%	3.83%	100%	97.30%	2.70%	100%	94.35%	5.65%	100%	95.89%	4.11%	100%	95.24%	4.76%
	รวม	999	783	216	1457	1240	217	385	345	40	1460	1190	270	795	665	130	5096	4223	873
		100%	78.38%	21.62%	100%	85.11%	14.89%	100%	89.61%	10.39%	100%	81.51%	18.49%	100%	83.65%	16.35%	100%	82.87%	17.13%

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มีนาคม 2557 รวบรวมโดย กองเทคโนโลยีชุมชน กรมวิทยาศาสตร์บริการ

ตารางที่ 14 ร้อยละของการยื่นขอการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนของประเทศไทย จำแนกตามประเภทผลิตภัณฑ์และภาคต่างๆ ของประเทศ ของปี พ.ศ. 2566

ลำดับที่	ประเภทผลิตภัณฑ์	ภาคเหนือ (ราย)				ภาคกลาง (ราย)				ภาคตะวันออก (ราย)				ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ราย)				รวม	
		จำนวนคำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวนคำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวนคำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวนคำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวนคำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	จำนวนคำขอ	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1	อาหาร	104	90	14	268	206	62	63	56	7	44	31	13	187	155	32	666	538	128
		100%	69.14%	30.80%	100%	70.12%	29.88%	100%	86.79%	13.12%	100%	78.57%	21.43%	100%	79.23%	20.77%	100%	75.76%	24.24%
2	เครื่องดื่ม	37	32	5	74	70	4	1	1	0	11	7	4	7	5	2	130	115	15
		100%	86.00%	14.00%	100%	70.00%	30.00%	100%	66.67%	33.33%	100%	78.95%	21.05%	100%	76.92%	23.08%	100%	80.61%	19.39%
3	สมุนไพรไม่อาหาร	63	56	7	119	94	25	21	16	5	45	34	11	34	25	9	282	225	57
		100%	71.15%	28.85%	100%	67.83%	32.17%	100%	60.00%	40.00%	100%	66.67%	33.33%	100%	75.00%	25.00%	100%	68.48%	31.52%
4	ผ้า เครื่องแต่งกาย	181	144	37	303	244	59	75	60	15	619	473	146	210	159	51			
		100%	72.64%	27.36%	100%	79.83%	20.17%	100%	87.39%	12.61%	100%	75.92%	24.08%	100%	74.47%	25.53%	100%	76.35%	23.65%
5	ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	230	209	21	642	622	20	173	168	5	567	540	27	283	270	19	1895	1809	92
		100%	92.36%	7.64%	100%	96.17%	3.83%	100%	97.30%	2.70%	100%	94.35%	5.65%	100%	95.89%	4.11%	100%	95.24%	4.76%
	รวม	615	531	84	1406	1236	170	333	301	32	1286	1085	201	721	614	113	2973	2687	292
		100%	78.38%	21.62%	100%	85.11%	14.89%	100%	89.61%	10.39%	100%	81.51%	18.49%	100%	83.65%	16.35%	100%	82.87%	17.13%

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน มีนาคม 2557 รวบรวมโดย กองเทคโนโลยีชุมชน กรมวิทยาศาสตร์บริการ

จัดทำโดย กองเทคโนโลยีชุมชน กรมวิทยาศาสตร์บริการ
75/7 ถนนพระรามที่ 6 แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี
กรุงเทพ 10400
โทร 0 2201 7103, 0 2201 7056